כ"ח בחשון תשמ"ז. 30 בנובמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13204 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

ח"כ גרוסמן תגיש הצעה דחופה לסדר היום בפרשת ניקרגואה

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

ח"כ חייקה גרוסמן תגיש הצעה דחופה לסדר היום בפרשת המעורבות של ישראלים במלחמות במרכז אמריקה בכלל ובניקרגואה בפרט.

גרוסמן סיפרה אתמול כי ביקרה לפני שנתיים בראש משלחת של מפ"ם בניקרגואה, וניסתה להדוף התקפות חריפות מצד ראשי השלטון והמפלגה הסנדיניסטית על כך שישראל תומכת ב"קונטראס", ממשיכי שלטון הדמים של סומוזה.

בשובה לישראל פנתה לרה"מ ולשר החוץ בנושא זה, ומפי כולם הובעה הכחשה בדבר מעורבות ישראלית מעין זו.

נמרודי: פעלתי לבקשת ראשי המדינה

איש העסקים הישראלי טוען שפורסמו כזבים מרושעים על חלקו בקשר האיראני ● מאז עליית חומייני לא ביצע אף עיסקה עם איראן ● סייע לשחרור כומר אמריקני ב־85' ע"י ניצול קשריו והכרויותיו עם גורמים איראנים

מאת עוזי מחניימי, כתב "על המשמר" בלונדון

איש העסקים הישראלי יעקב נמרודי, הסר אתמול את שתי־קתו והחליט לפרסם גילוי דעת באשר לחלקו ב"קשר האיראני". יעקב נמרודי אמר לי אמש בלונדון: מאז חשיפת הפרשה התפרסמו בעתונות הישראלית והעולמית כזבים מרושעים באשר לחלקי בפרשת אספקת הנשק לאיראן. במטרה להסריך את הכזבים, החלטתי לפרסם גילוי דעת אישי.

● מאז נפילת משטר השאח

(המשך בעמוד 18)

"וושינגטון פוסט":

העיסקות עם ה"קונטראס" — תמורת צילומי הכור העיראקי

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב וסוכנויות הידיעות

וושינגטון. — על אף הבחי־שות ישראליות רישמיות, משוכנעים החוקרים האמריקנים כי כמה "נציגים" ישראלים אכן ידעו, כי הרווחים ממכירת נשק אמריקני לאיראן דרך ישראל הועברו בחשאי ל"קונטראס" הנלחמים במישטר הסאנדיניסטי בניקאראגואה.

מקורות אמריקניים יודעי־דבר הסבירו אתמול את ההכחשה הישר־אלית הנמרצת למעורבות רישמית כלשהי במימון ה"קונטראס" מחשש לזעמם של רבים מידידיה הטובים של ישראל בקונגרס על פעולות אלה.

אולם במימשל אומרים, כי מימשל רייגן וישראל משתפים פעולה מזה זמן רב במרכז אמריקה. נשק ישראלי נמכר לכמה מדינות שם בכללן הונדורס, אל־סאלוואדור

(סוף בעמוד 2)

פרשת משלוחי הנשק לאיראן

גורמים מדיניים בירושלים: תיחקור לא; תישאול כן

עדיין לא התקבלה פניה אמריקנית לחקור ישראלים הקשורים לעניין ● בין השמות המוזכרים: עמירם ניר, דוד קמחי ואל שווימר ● הממשלה תאשרר היום שטר הבוררות על טאבה ● הבוררות תחל בשבוע הבא בג'נבה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

בירושלים לא התקבלה כל פניה אמריקנית לתחקר ישרא־לים שהיו קשורים במשלוחי הנשק לאיראן. גורמים מדיניים בבירה אמרו אמש, שאם תגיע פניה מארה"ב לחילופי מידע או לשיחות הבהרה עם אנשים שהיו קשורים בפרשה, ישראל לא תתנגד לכך.

הגורמים המדיניים אמרו, כי ישראל תהיה מוכנה לבוא לקראת ארה"ב מאחר שאין לה מה להסתיר, וכל פעולתה היתה כבת בריתה של

(סוף בעמוד 2)

ישראל מודאגת מכושרם של המחבלים במלחמתם ב"אמל"

הקרבות נמשכים ללא הפוגה ● נכשלה הפסקת האש עליה הוחלט בדמשק

מאת סוכנויות הידיעות

צידון. — המלחמה בין המיליציה השיעית "אמל" לבין המחבלים הפלשתינים על השליטה במחנות בלבנון — נמשכת ללא הפוגה 24 שעות ביממה, לאחר שנכשלה להלוטין הפסקת האש, עליה הוחלט קודם לכן בדמשק.

עדי ראייה מסרו, כי קרבות ארטילריים נמשכו ללא הפוגה במאבק על השליטה בכפר מגרושה השולט על המחנה הפלשתיני עין אל־חילווה ועל הכביש צידון — ביירות.

הקרבות נמשכו על אף הגשמים העזים שירדו באיזור. גם בביירות התעצמו הקרבות וענני עשן התאבכו מעל המחנות בורג' אלבראג'נה ושאתילה. הקרבות נשמעו ונראו היטב ממרחקים.

משטרת ביירות מסרה, כי כביש החוף מביירות דרומה־לנמל התעופה והלאה, מצור לצידון, נפגע על־ידי פגזים, והתנועה בכביש היא מסוכנת.

כביש החוף העובר בקרבת מגרושה ובקרבת המחנות בדרום ביירות הוא בעל חשיבות אסטרטגית למיליציה השיעית ולקשריה עם הישובים השיעים בדרום לבנון.

מאמצים להפסקת האש

העתון "א־ספיר" ציטט מדבריו של ראש "אמל" נביה ברי, שאמר בדמשק: "אני דורש ערובה בטוחה שהכביש לדרום וממנו יישאר פתוח. זהו הדבר החשוב ביותר בעיני כרגע".

נמסר, כי נציגים סורים, לובים ואיראנים, עושים מאמצים גדולים להביא להפסקת אש והם מתווכים בין הצדדים. אולם הפסקת האש עליה הוחלט ביום חמישי בערב בביירות לא מומשה בשטח והקרבות נמשכו ואף התעצמו בסוף השבוע.

לחץ על "אמל"

אולם מקורות של "אמל" בביירות, הכחישו בתוקף כי

(המשך בעמוד 18)

לוחמים שיעים חמושים במטולי־רקטות סובייטיים, נלחמים בפלשתינים במחנה הפליטים שאתילה במערב ביירות

נמרודי יעביר לראשי מדינות ערב איגרת פיוס מרייגן ● עמוד 2

התביעה הגישה כתב אישום נגד מרדכי וענונו: ריגול חמור ובגידה ● עמוד 20

ראשי מפ"ם הפגינו יחד עם פועלי "פרי זה" בחדרה ● עמוד 20

מלכ"הארום ינסה ליצור קשר עם הנווט הישראלי ● עמוד 3

המשטרה תחקור מתפרעים בירושלים שאונרו בווידאו ● עמוד 4

סוריה מחזירה שגרירה מבון ● עמוד 18

התובע הפדרלי של ניו־יורק שוקל מחדש התביעות נגד אל ברעם והאייזנברגים ● עמוד 2

פרשנות: הכסף הקטן

מה זה ירד לכסף קטן, ולכן כל כך מוכר. נדוש ומוגעל. בחמש השנים ... איראן נשק וציוד צבאי בהיקפים הנאנוניים במיליארדים רבים ... אבל למיליארדים אין עיקבות; הם נמסים באוקיאנוס של מדיניות ... כלל־עולמית. לעומתם לכמה מיליוני דולרים, שמישהו העביר מכיס ... בנהלך עיסקה שולית אחת, תוך ניכוי עמלת תיווך במקור. יש טעם וריח ... אישית – תפסו אותו ביד. 42 מיליון דולר שילמה איראן (תחצר של ...) תמורת הנשק האמריקאני שהעבירה לה ישראל; 12 מיליון שולמו ... 12 מיליון ניתנו ל"קונטרס" בניקאראגוה, ואיפה היתרה? על היתרה ... יבקשו החקירות, הבדיקות, החצהרות. כאן יחפשו קבלות. חשבונות ... כחוק, וכו' מה יכול האזרח הנדהם והמופחד מסינסינאטי או ... על עיסקות בהיקפים של מאות מיליונים: הוא נוסכים לחן ... הוא שותק, ומרים ידיים. אבל כאשר מדובר בגניבה ... של כמה מיליונים, או כמה מאות אלפים (לבסוף תגיע ... לסכומים כאלה), פה נתפסים כבר העניינים המלוכלכים במבט ... פה לא תרשה דעת הקהל לחרפות מן השאלה. נו, אז איפה ...

... החקירה על הפיננסים הזעירים יש עוד סיבה, מלבד המוכרות ... של הנושא. ככל שנחשפים פרטי הפרשה בוושינגטון, כך מבהירות ... כי צמרת המימשל הייתה מודעת לקשרי הנשק עם איראן, ... באורח סביל בלבד. מפני שכך, מפני שככל הנראה לא ... של זרוע מימשלית אחת נגד האחרת, תוך העלמת מידע ... החקירותי: כאשר החלטה מדינית מכרעת ותפניות משותפת ... והמימסד סביבה, היא חדלה, כמובן, להיות מקרה חריג, ... של רשויות החוק, הסקרנות הציבורית והביקורת ... אופוא לעצמן אפיקי חקירה אחרים מבטיחים ומרעישים ... בעיסקות הכספיות הקטנות. במובן זה דומה כיוון החקירה ... הנשיא דאז נפל כשמעד בשקרים קטנים, אישורי ... ומחיקה מגוחכת של סלילי הקלטות, על מלחמות וויטנאם ... נפל.

... של ישראל. התפנית הזו יוצרת מציאות, שבה לא נוכל לסרב ... בארה"ב, כשאלה יבקשו, לתשאל פקידים (וסוחרי נשק) ... בטענה, כי המדובר בסודות של בטחון ומדיניות. מה ... לשלוחי הבולשת ומשרד המשפטים ומשרד המכס ועוד ועוד. אנו ... להתחקות אחר שבילי־הממון. לבדוק מאין בא, לאן זרם ... שילם מס. כדי לקדם את פני ההתפתחות, כבר הוזדרז נציב ... להודיע (בחוכמה) כי אם אנחנו פתחנו בחקירה כספית אצל ... (ולא מן הנמנע שנבקש לחקור כמה אישים בארה"ב) חקירה ... השאלות המכאיבות, הגדולות, שאלות של הבנת תהליכים ... סיכונים לאומיים בלתי־נחוצים, של התחברות אל כוחות ... חלאומי האמיתי, כל אלו ישכחו במהומה סביב חשבון בנק ... תקצאות.

בג"ץ הורה להשיב לשב"ס את 3 הקצינים שהודחו

כזכור הודחו השלושה לאחר שהתלוננו על תפקודו של הנציב היוצא גונדר סוויסה ■ "אני מקבל את החלטת בג"ץ... איני מביט אחורה בזעם", אמר סוויסה במסיבת פרידה שנערכה לכבודו

מאת שלי יחימוביץ וזהבה מוזס, כתבות "על המשמר"

שלושת הקצינים שהודחו על־ידי נציב שרות בתי הסוהר, היוצא גונדר רפי סוויסה, הוחזרו היום לעבודתם. זאת, בעקבות החלטתו של בג"ץ מאתמול. בעקבות עתירתם של השלושה שמעון מלכה, חיים גליק ודבי פגי.

כזכור הודחו השלושה על־ידי הנציב, לאחר שהתלוננו עליו ועל דרך תפקודו בפני שר המשטרה. בעקבות תלונותיהם, ביקש השר ממבקר משרד המשטרה לבדוק את תלונותיהם. והמבקר הכין דו"ח שמצא ליקויים קשים בדרך עבודתו של סוויסה. בעקבות הסערה שקמה לאחר פירסום הדו"ח, התפטר הנציב מתפקידו.

במהלך הדיון מתחו השופטים ביקורת על שר המשטרה, וטענו שנהג בביקורה איפה ואיפה. בנימוקיה עורכת־הדין תמר היקר, ציינה כי השלושה הועברו מתפקידם בשל אווירת חוסר האמון ששררה ביניהם לבין הנציב.

סומך על הבא

"החלטת בג"ץ להחזיר את שלושת אנשי שירות בתי־הסוהר לתפקידם היא בעיה, ואני סומך על הבא אחריי שיתמודד איתה". כך אמר אתמול נציב שירות בתי־הסוהר היוצא, רפי סוויסה, במסיבת־פרידה, שנערכה לכבודו בכלא באר־שבע. "אני מקבל את החלטת בג"ץ," אמר סוויסה "אנחנו מדינה דמוקראטית. אם זו ההחלטה אין מה לעשות".

סוויסה אמר, כי לו נשאר בתפקידו, היתה החלטת בג"ץ מביאה אותו בכלל להתפטרות. מישום שאדם חייב להיות מקובל על העובדים בקרבתו, ולקבל אותם. ובכל מקרה, אמר, "יצטרך האיש שיבוא אחרי להחליט כיצד לפעול בעניין".

"נתתי כל רגע"

"אני לא מביט אחורה בזעם", אמר סוויסה. "נתתי כל רגע לבתי־הסוהר. חלמתי על בתי־הסוהר וקמתי עם בתי־הסוהר. חוץ מהבריחה של צבי גור, ועוד כמה מקרים בודדים השתפרו האסירים והסוהרים לאין ערוך. שהדי במרומים שכל מה שעשיתי, עשיתי מתוך אמונה שלמה, נכון. קיצרתי דרכים ועברתי על חלק מהנהלים. אולם הכל לטובת האנשים. פתחו המהומות, פתחו הרציחות, פתחו מעשי האונס. לו הייתי עושה זאת שוב — הייתי נוהג באותו אופן. תקנות נחקקות על־ידי בני־אדם ואפשר לעבור עליהן".

הנציב היוצא אמר, כי למשמע דברים אלה, "זרק עצמו לים כדי שהספינה תוסיף לשוט בשלווה ובביטחון". הוא אמר כי בעת שנפרד מהאסירים, צעקו האסירים מהתאים: "אל תלך, אתה אבא שלנו".

דובר שירות בתי־הסוהר הנוכחי, ג'וני טסטר, ימצא עצמו מחר ממלא בתפקידו במקביל לדובר הקודם שמעון מלכה שכשחוזר אמר, כי הוא אינו מוטרד מהחלטת בג"ץ, וכי הוא משוכנע ששירות בתי־הסוהר ימצא לו תפקיד הולם.

שוטר השתלט על שני מחבלים שבכליהם נמצאו מטעני חבלה

השניים תושבי עזה התכוונו, ככל הנראה, להניח את המטענים באשקלון ■ שני צעירים מרפיח נעצרו כחשודים בתכנון שריפת מפעל בנתיבות

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום ומאת כתב עתי"ם

בוחן לשבת התנועה במרחב לכיש עצר לפני ימים אחדים באשקלון שני תושבי "רצועת" עזה, שבכליהם נמצאו שני מטעני חבלה, שאותם עמדו להניח, ככל הנראה, בעיר, ומנע בכך אסון כבד.

סמ"ר רם אספר (29), תושב אשקלון, עצר את השניים שנראו לו חשודים והשתלט עליהם בעזרת שני אזרחים שעברו במקום: יצחק כהן (49) מאשקלון ומחלוף אסף (29) מבית־שקמה. השוטר הזעיק מיד את חבלני המשטרה, שפירקו את המטענים. מאוחר יותר הגיעה תגבורת שהעבירה את השניים למעצר ולחקירה.

השניים משתייכים לפת"ח וחשודים בביצוע פיגועים באשקלון ובאשדוד. פרטים נוספים הקשורים לפרשה לא הותרו לפי שעה לפרסום.

תודה והערכה

מ"מ שר המשטרה יגאל הורוביץ התקשר טלפונית למרחב לכיש ובירך אישית את הרס"ר אספר; מפכ"ל המשטרה העביר לרס"ר מכתב אישי, שבו נאמר בין היתר: "קבל נא תודתי והערכתי על גילוי עירנות ותושיה, שמנעו אסון כבד ופגיעה בנפש וברכוש".

המשטרה עצרה שלשום שני צעירים מרפיח, החשודים בתכנון שריפת מפעל בנתיבות, ממניעים חבלניים לאומניים.

פועלת בת 25 משכונת בני סוהיליה בעזה, העובדת במפעל לייצור שטיחים בעיירה נתיבות, הודיעה ביום ד' למשטרה, כי שני פועלים מהמפעל מתכננים להצית אותו.

בשעת הפסקת האוכל במפעל, סיפרה הפועלת, ישבו בקרבתה שני צעירים מרפיח, שדיברו ביניהם על תוכנית להצית את מפעל השטיחים. משתמה ההפסקה, סיפרה הפועלת, קמו השניים וחזרו למקומות העבודה שלהם, בדרך השליך אחד מהם סיגריה בוערת לאחור המיכלים במפעל. ככל הנראה, כדי לגרום לשריפה. הפועלת כיבתה את הסיגריה הבוערת והודיעה לתחנת המשטרה המקומית. חוקרי המשטרה עצרו, על סמך עדות זו את שני הפועלים, בני 20 ו־21 מרפיח והביאו אותם לחדר המעצר המשטרתי, לצורך חקירה נוספת.

יום קודם לכן האריך שופט שלום בבאר שבע ב־10 ימים את מעצרם של האחים חמאד ואיסמעיל סיאף, בני 19 ו־27 מעזה, החשודים שהניחו מטען חבלה בחדר מיכלי הגז של בניין מגורים בנתיבות.

שבע שנות מאסר למי ש"נחשב" מפקד כוח 17

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

בית המשפט הצבאי בלוד גזר אתמול שבע שנות מאסר, מהן 4.5 בפועל, על המחבל המכונה אבו נור, מי שנחשב למפקד כוח 17 בעת תפיסתו. בתחילת המשפט, הפתיע התובע סגן ראובן וולף, את הנוכחים באולם, כשחזר בו מן האשמה, כי אבו־נור הוא מפקד כוח 17. התובע הסביר שלאחר חקירה הוברר שהנאשם שימש רק כשומר ביתו של ערפאת בביירות ובתוניס, וקודם לדרגת סרן רק משום שהיה בעבר שכנו של ערפאת בחאן־יונס.

בשאר סעיפי האישום הכוללים חברות בארגון עויין, התארגנות אסורה ואימונים, הורשע הנאשם ובית־המשפט ציין בהחלטתו, שיש צורך להעניש את המסייעים לארגוני הטרור גם אם אינם עוסקים בפעילות חבלנית עויינת בפועל. כזכור נתפס אבו־נור על־ידי ספינת חיל־הים כשהפליג בשליחותו של ערפאת מטריפולי לביירות כדי לברר מה עלה בגורלם של כספי הארגון בלבנון.

כמו־כן הורה אמש בית המשפט הצבאי בלוד על הארכת מעצרם עד תום ההליכים של שני מחבלים, שהניחו מטען חבלה באוטובוס בירושלים וסייעו למבצעי הפיגוע בשער האשפות. השניים סמיר אברהם מחמור אבו נעמה בן 26 מאבודיס וחנן מוחמד עסילה בן 25 מסלואן הואשמו בהנחת מטען חבלה בקו 18 בירושלים בדצמבר 83'. השניים נתפסו לאחרונה בעקבות לכידתה של החולייה שגרמה לפיגוע בשער האשפות, שהנאשמים סיפקו לה את רימוני היד.

הוארך מעצרם של עשרה מעובדי מוסד רוחמה החשודים בהתעללות

מאת ניצה רימון, כתבת "על המשמר"

אחד־עשר עובדים מהמוסד למפגרים "רוחמה" בכפר־סבא הובאו אתמול לבית־משפט השלום בכפר־סבא להארכת מעצרם. בבית המשפט פרצה מהומה. כשעיתונאים וצלמים עטו על החשודים ובני משפחותיהם של החשודים תקפו את העיתונאים. החשודים נכנסו לאולם הישיבות כשפניהם מכוסים והסתתרו מפני הצלמים.

שופט השלום אהרון כהן האריך את מעצרם של עשרה מהם בשבעה ימים ורק חקירתו של החשוד ערמונר בטיטו בן 20 נסתיימה והוא שוחרר בערבות עצמית של 1500 שקל. בין העצורים שש נשים שחלקן אמהות לילדים קטנים. כשנשמעה החלטת השופט להאריך את מעצרן פרצו הנשים בבכי ובני המשפחות הצטרפו בצעקות. באולם הישיבות נגרמה מהומה קטנה והשוטרים נקראו לסדר.

החשודים שנעצרו הם זכי ועתד, בן 31 מכפר ג'ת, דיין רותי בת 21 מכפר־סבא, מול אחונה בת 24 מכפר־סבא, רחל ביטון בת 30 מכפר־סבא, מרינה גנץ, בת 48 מכפר־סבא, אליאס סויסה בת 23 מכפר־סבא, מחג'נה סמיר בן 22 מאום־אל פאחם, אילן מטר בן 22 מטירה, מחמוד נוסראק בן 34 מטייבה, ופרקוס רונלד בן 32 מכפר־סבא.

שוטרת סמויה

כל העשרה הם עובדים ומטפלים במוסד למפגרים "רוחמה" החשודים בתקיפות והתעללות במפגרים החוסים במוסד. הפרשה נחשפה לאחר שלמוסד הוחדרה סוכנת משטרה סמויה, שעבדה במקום

קצב: כבר הוסקו מסקנות מהפרשה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

"פרשת ההתעללות במפגרים החוסים במוסד רוחמה בכפר־סבא הובילה כבר להסקת מסקנות ולהפקת מספר לקחים בקרב צמרת משרד העבודה והרווחה בנוגע לטיפול במפגרים". כך אמר אתמול שר העבודה והרווחה משה קצב בעת ביקור שערך בבשר שליד חיפה.

השר אמר כי בעקבות המקרה מתבקשים תגברת הפיקוח על מוסדות שכאלה ושינוי שיטת הפיקוח. לדברי השר "אי אפשר במסגרת ועדות הפיקוח לאתר מעשי התעללות, כיוון שאלה מתבצעים מאחורי סורג ובריח בחורים חשובים".

בדעת השר קצב, שודרש ממנהל מוסד רוחמה להסיק מסקנות אישיות ולהתפטר, להגיש הצעת חוק לכנסת, שתחמיר את העונשים המוטלים על מעשי התעללות מסוג זה. עוד אמר השר כי בדעת משרדו לערוך כמה שינויים ספציפיים בתוך מוסד רוחמה.

השר הוסיף ואמר כי בארץ קיימים 34 מוסדות לטיפול במפגרים, שבהם מועסקים כ־1500 עובדים וכי הציבור בארץ אינו מודע לצרכיהם של החוסים. "עדיף היה לו הטיפול באנשים אלה היה מתבצע במסגרת הקהילה ולא במוסדות סגורים" אמר.

מזג אוויר

מזג האוויר היום מעונן חלקית.

תשקיף לשבת: גשם מקומי.

הטמפרטורות: ירושלים 5 עד 16, תל־אביב 12 עד 22, חיפה 9 עד 15, רמת הגולן 5 עד 16, צפת 6 עד 15, טבריה 10 עד 20, נצרת 9 עד 18, עפולה 7 עד 22, השומרון 6 עד 18, נתב"ג 10 עד 21, יריחו 10 עד 22, עזה 12 עד 22, באר־שבע 9 עד 22, אילת 12 עד 26 מעלות.

קונצרן כי"ל שוקל פירוק "מפעלי תובלה"

מאת שלי יחימוביץ, כתבת "על המשמר"

קונצרן "כימיקלים לישראל" שוקל לפרק את "מפעלי תובלה", או למכרם לגורמים פרטיים. מהנהלת כי"ל נמסר, כי פירוקם האפשרי של מפעלי תובלה, נובע בעיקר מהפעלת מסוע טרום־צפע בעוד כחודש. המסוע — שיוביל סחורות ישירות מים־המלח אל תחנת הרכבת — יותיר את נהגי המשאיות מחוסרי עבודה.

עובדי מפעלי תובלה שובתים זה שבוע ימים, בתביעה לחדש עמם את הסכמי השכר, ולהעלות את משכורות היסוד שלהם, כך שהפרמיות לא יהוו את עיקר המשכורות. מהנהלת כי"ל נמסר, כי מדי יום נגרם למפעלים נזק בשיעור של חצי מיליון דולר. האניות אינן מוטענות והסחורה המיועדת ליצוא אינה יוצאת מהארץ.

עוד נאמר אתמול, כי שוק הדשנים נמצא כעת בשפל חסר תקדים, וכי כי"ל ממילא נאבקת על קיומה. מהנהלת הקונצרן נמסר, כי המגעים בין ההנהלה לבין העובדים הופסקו, נוכח דרישות מוגזמות שהציבו העובדים, דרישות "החורגות ממדיניות השכר שנקבעה בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים".

אתמול החריפו העובדים את השביתה, והשביתו כליל את כל המשאיות.

מוזיאון חיפה:

מכירת כרטיסים בשבת לא פוגעת בסטטוס קוו

מאת יואב אביב

בעקבות תלונות רבות של חוגים חרדיים בחיפה, כי גביית דמי כניסה למוזיאון חיפה בשבת פוגעת בסטטוס קוו בעיר, הודיעה אתמול דוברת מוזיאון חיפה אורנה בירנפלד כי עד לפני שתים־עשרה שנה גבו בעיר כרטיסי כניסה עבור המוזיאונים בשבת ורק אז חרלו וחדלון זה לא הביא לעידוד התיירות והביקור במוזיאונים בעיר.

לאחרונה החליטה הנהלת מוזיאון חיפה לנהוג, כפי שנהוג בערים האחרות בארץ, ולגבות דמי כניסה בשבת. הכרטיסים, לטענת הדוברת, אינם נמכרים בידי יהודים וגם אינם נמכרים בשטח המוזיאון. כמו כן קיים הסדר לפיו מתבקשים מבקרים דתיים להעביר את תשלום דמי הכניסה להנהלת המוזיאון בימי חול. הסדר שאינו קיים בשום עיר אחרת בארץ.

לדברי הדוברת אי תשלום דמי גבייה בשבת גרם למוזיאון חיפה הפסד של כ־100 אלף שקל בשנה.

אמש הציתו צמיגים, היום מפגינים פועלי "פרי זה"

מאת חיים מרגלית, כתב "על המשמר"

היום תתקיים הפגנה של 250 פועלי "פרי־זה" חדרה ובני משפחותיהם, לאחר שאתמול שוב שרפו עובדי המפעל צמיגים, כדי לעורר תשומת לב לבעיותיהם. ההפגנה תצעד לאורך כביש הכניסה לחדרה (מכיוון נתניה) ותערך בכיכר של חדרה. בהפגנה ישתתפו גם ראש העיר יחיאל כהנא ומזכיר מועצת פועלי חדרה שלמה צור.

הפועלים זועמים על נציגי הממשלה וחברי הכנסת, שלא אישרו לבנקים דמי ערבות לרכישת פרי־הדר כדי שהמפעל ישוב לעבודה. נציגי הבנקים דרשו ערבות נוספת של האוצר לאשראי שהם מוכנים להעמיד לרשות המפעל. האוצר מסרב.

לכתב על המשמר נודע כי יש גורמים רציניים המוכנים לרכוש את המפעל ולהפעילו.

צעירי מפ"ם החליטו להתייצב היום יחד עם פועלי המפעל להפגנה, מאחר שזה למעלה מחודש, כדבריהם, לא קיבלו הפועלים משכורות והמפעל מושבת, ללא כל אפשרות לתבוע פיצויי מגורם כלשהו, שכן אין כתובת לפנות אליה. בהפגנה ישתתפו עשרות חניכי מוסד מבואות־עירון, מדריכי השומר הצעיר באזור שרון, ח"כ מפ"ם אלעזר גרנות, המזכיר המדיני של מפ"ם ח"כ יאיר צבן, חבר הוועדה המרכזת של מפ"ם מחמוד יונס וצעירי מפ"ם.

יתכן שהפיקוח על המחירים יופסק מחמת עיכוב התקציב

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

הפיקוח על המחירים עלול להיפסק בשבוע הבא, מאחר שמשרד האוצר מעכב העברת תקציבים למערכת הפיקוח (העסקת עובדים והסברה) במשרד התעשייה והמסחר — אמרו אתמול חוגים כלכליים.

לדברי אותם חוגים, תקציב הפיקוח על המחירים שהקצה האוצר הוא עד 30 בנובמבר, והאוצר מעכב העברת תקציבים נוספים. דבר זה מעמיד בסכנה את המשך הפיקוח.

הפיקוח על המחירים אמור להמשך עד 31 במארס 87', לפי תאום בין הממשלה, ההסתדרות והארגונים הכלכליים, לפי התוכנית המקורית, אמור היה הפיקוח להסתיים בסוף דצמבר השנה. אך בלחצם של אנשי ההסתדרות הוחלט להאריכו ב־3 חודשים. הממשלה אמורה לדון בהארכת תוקף החוק להקפאת מחירים בישיבתה הקרובה.

התנגדות בצפת לכוונת חברת החשמל לעקור יער

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

הרוחות סוערות בצפת בשבוע האחרון בעקבות הידיעה שחברת החשמל מתכוונת לעקור יער בנחל עמוד, שבו כ־3500 עצים, כדי להקים במקום תחנת טרנספורמציה. הדבר סוכם בין חברת־החשמל לקרן הקיימת. לאחר שהתברר לשני הצדדים שאין מקום אחר בצפת להקמת התחנה. מדובר ביער שקיים מאז מלחמת־העצמאות.

אלוף דנמרק מצטיין בתחרות השחמט בי"ם

מאת אבי אמיר, כתב "על המשמר"

אלוף דנמרק בשחמט, קורט הנסן בן ה־22 זכה אמש בנצחונו הרביעי ברציפות בתחרות הבינלאומית לשחמט הנערכת בירושלים. הנסן גבר על יואל בנג'מין מארה"ב והוא מוביל בתחרות בסיבוב הרביעי. במקום השני, צועד אלוף נורבגיה סימן אגדסטיין שגבר אמש על הישראלי יעקב מורדי.

לדימיטרי גורביץ' מארה"ב 2.5 נקודות ועמדת יתרון במשחק נגד ויקטור קורצ'נוי. בסיבוב השלישי ניצח קורצ'נוי את בנג'מין. הישראלי היחיד שלא נחל כל הפסד בתחרות הוא אלוף ישראל בשחמט נתן בירנבוים. שסיים בתיקו עם גנארי סוסולקו מהולנד. באותה תוצאה הסתיימו גם המשחקים בין יהודה גרינפלד לנדי רכליץ ובין יאיר קריידמן ויצחק ויינגר.

ריצ'ארד מרפי יביא למדינות ערב אגרת פיוס מהנשיא ריגן

באגרת שנמסרה לשגרירי ארה"ב הודגשה מחויבות ארה"ב למדינות המפרץ

מאת עוזי מחניימי, כתב „על המשמר" בלונדון

ריצ'רד מרפי עוזר שר החוץ האמריקני עומד לצאת בקרוב למזרח התיכון בשליחות מיוחדת של הנשיא רייגן כדי להעביר אגרת פיוס לראשי מדינות ערב שבה הסבר אמריקני לפרשיות עסקות הנשק עם איראן.

מקורות עתונאיים בלונדון המוסרים על כך מציינים, כי ביקורו של עוזר שר החוץ האמריקני, הוא המשך לאיגרת אשר שלח משרד החוץ האמריקני לשגרירי ארה"ב במדינות ערב, ואשר תוכנה הוא כדלקמן: השיחות הסודיות בין ארצות הברית ואיראן, נעשה ללא ידיעתו של משרד החוץ האמריקני, אלא בפיקות המועצה לבטחון לאומי. העמדה של המועצה לבטחון לאומי, מנוגדת לעמדת המסורתית של משרד החוץ האמריקני בנוגע למדיניות כלפי מדינות המפרץ הפרסי ומלחמת איראן עיראק.

מימשל רייגן, מוסיפה האיגרת, לא יספק יותר לאיראן נשק וחלקי חילוף, וימשיך במדיניות החרם על נשק לאיראן, חרם שמטרתו להביא להפסקת מלחמת עיראק־איראן.

מימשל רייגן יערכן בעתיד את מדינות ערב העניות בכל קשר עם המימשל באיראן, ויתיעץ בהן באשר לפעולות עתידיות הקשורות באיראן. „ארצות הברית", נכתב באגרת, מחוייבת כבעבר לשמור על בטחונן של מדינות המפרץ, והמגעים עם האיראנים, לא פגעו במחוייבות אמריקנית זו.

העיסקות עם ה„קונטראס"

(המשך מעמוד ראשון)

וגוואטמלה, תמורת מאות מיליוני דולרים.

חלק מהנשק, במיוחד נשק קל שנתפש בעת המלחמה בלבנון, מצא לבסוף את דרכו אל ה„קונטראס". ישראל, כך נאמר, מספקת לאירגון זה גם סיוע מסוג אחר.

5 חקירות

החוקרים האמריקניים אינם מאמינים, שסוחרי נשק ישראלים היו מסתבכים עם ה„קונטראס" ללא אישור ממשלת ישראל.

חמש חקירות נפרדות מנוהלות על פרשה זו בוושינגטון, וישראל תתבקש בסופו של דבר להתיר לכמה מנציגיה להחקר. נוקבים בשמותיהם של מנכ"ל משרד החוץ לשעבר דוד קמחי, היועץ לענייני טירור עמירם ניר, וכן סוחרי הנשק יעקב נמרודי ואל שווימר.

סי.בי.אס. דיווחה אתמול, כי קבוצת חוקרי אפ.בי.איי. תבוא לישראל לחקור את הישראלים.

ה„וושינגטון פוסט" כותב, כי ראש הסי.איי.איי. ויליאם קייסי מעורב מאז 1984 בקשרים עם מדינות צד שלישי, בכללן ישראל, המסייעות לאמריקנים לתמוך בחשאי ב„קונטראס". מקורות אמריקניים אמרו, כי ישראל „חייבת לקייסי טובה" תמורת אספקת תצלומי לוויין רגישים שסייעו לאיתור מרדייק של הכור הגרעיני העיראקי ב־1981. בחוגי המודיעין הישראלים, כותב ה„וושינגטון פוסט", מכונים תצלומים אלה „המתנה של קייסי" והם נחשבים לבעלי ערך רב. קייסי, כותב העתון, ביקר בישראל כאשר נטל את הפיקוד על הסי.איי.איי. ב־1981 במטרה לחזק את שיתוף הפעולה בין שירותי הביון של שתי המדינות.

מחוץ לערוצים המקובלים

משלוחי הנשק האמריקנים לאיראן אושרו במסמכים שהוכנו מחוץ לערוצים המקובלים הננקטים לפעולות סודיות ביותר בחו"ל — אמרו אמש מקורות הבית הלבן לכתב אי.פי.

המקורות אמרו, כי עובדה זו מעלה קושיות באשר להבטחת הבית־הלבן, כי עותקים מכל המסמכים החשובים נשמרים בתיקי הארכיון.

המקורות ציינו, כי השיטה המקובלת לא ננקטה במקרה זה ולכן לא יכלו חוקרי המועצה לבטחון לאומי לראותם.

לוחצים לחקירה בלתי־תלויה

הידיעות בדבר מעורבות רמת דרג בשערוריית משלוחי הנשק לאיראן והעברת תשלומים למורדים של ניקראגואה, הגבירו את הלחצים למען חקירה בלתי תלויה, למרות שהסגל של הבית הלבן נצטווה לשתף פעולה עם החקירה שאותה עורך המימשל עצמו.

בעוד מושמעות האשמות נוספות בדבר עיסקות נשק סודיות עם איראן והעברת הכספים ל„קונטראס", שומרים הנשיא רייגן ורוב עוזריו הבכירים על שתיקה.

רייגן, שלא הגיב על הפרשה מאז טס לחוותו בהרי סנטה אינז בקליפורניה, נופש בבדידות זה היום השלישי — מחוץ לטווח של כתבי הבית הלבן הנמצאים במרחק 40 ק"מ, במלון ליד סנטה בארברה.

דוברו של הנשיא אמר כי רייגן חוגג את ארבעת ימי חופשת יום ההודייה, על ידי רכיבה על סוס, חיטוב עצים ועיסוק בעבודות שונות בחווה.

ה„וושינגטון פוסט" מסר אתמול כי דייויד אבשייר, שהיה בעבר שגריר ארה"ב ליד מטה נאט"ו, הוא בעל הסיכויים הטובים ביותר להתמנות במקום אדמירל פויינדקסטר שהתפטר, כיועץ לבטחון לאומי.

תזכיר שפורסם ביום שישי על ידי היועץ המשפטי של הבית הלבן, פיטר ווליסון, הורה לכל אנשי הסגל „לשתף פעולה במלוא המידה ולשמור על כל המסמכים לחקירה שאותה מנהל עתה שר המשפטים אדווין מיז.

אולם חברי קונגרס רבים גורסים, כי על מיז לפרוש מחקירה זו, משום שהמימשל איננו יכול לחקור את עצמו ללא משוא פנים.

ועדת משנה לענייני משפטים של בית הנבחרים קראה למינוי חוקר מיוחד ובלתי־תלוי, כפי שהיה נהוג אחרי שערוריית ווטרגייט, בציינה כי ייתכן שסגן הנשיא ג'ורג' בוש ופקידים אחרים של הבית הלבן הפרו חוקים בהקשר עם מיבצע הנשק והעברת התשלומים למורדי ניקרגואה.

בינתיים מסר דובר משרד החוץ האמריקני, כי מימשל רייגן שוקל שיגור שליח רם דרג למזרח התיכון, כדי להסביר את מדיניות ארה"ב.

הדנים ב„סוכנים כפולים"

עלי כהן, כתב „על המשמר" בסקנדינביה מוסר:

העתון הדני „אקסטרה בלדט" יוצא בגילוי כי לא פחות מ־50 אוניות העבירו בזמן האחרון נשק, תחמושת, פצצות־מצרר וחומר נפץ לעיראק. הסחורה הובאה לנמלים בעקבה וכווית. „בדרך כלל" — מציין העתון — „היה בניירות שם היעד הנכון — עיראק". פצצות מצרר עבור עיראק הגיעו לנמל קודימה שבערב הסעודית. לא אחת היה המטען שיועד לעיראק זהה כמעט לחלוטין למטען שנשלח באוניות אחרות לאיראן.

מנהל אחת החברות, פיין ג'. פולסן מן העיר קורסור, מאשר, כי גם להערכתו השתתפו כ־50 אוניות בהעברת נשק ותחמושת לעיראק דרך נמלים שונים בשנתיים האחרונות.

בעתון „אקסטרה בלדט" מופיעים שמות של 5 חברות אוניות שעסקו בהובלות שיעדן היה עיראק. ייצור הנשק שיועד לעיראק היה בעיקר מבתי החרושת בצרפת, איטליה, בלגיה, ספרד ומערב גרמניה.

התובע הפדרלי של ניו־יורק ישקול מחדש התביעות נגד תא"ל ברעם והאיזנברגים

מאת חנה איש־הורוביץ כתבתנו בארה"ב

ניו־יורק. — בעקבות הגילויים על עיסקאות הנשק שניהל הממשל האמריקני עם איראן שוקל מחדש התובע הפדרלי של ניו־יורק רודולף ג'וליאני, את האשמות שהוגשו נגד סוחרי הנשק, ובכללם תת־אלוף אברהם ברעם וישראל עגורי איזנברג.

ג'וליאני אמר ל„ניו־יורק פוסט" כי במשך השבועות הקרובים כל העובדות הרלוונטיות יוודעו וייבחנו בקפדנות. הוא התיחס בדבריו לחקירה שיערוך משרד המשפטים האמריקני בעניין שערוריית מכירת הנשק לאיראן על־ידי הממשל.

ההתפתחות החדשה באה לאחר שבפקודות בית־המשפט הוגשו מסמכים המעידים, כי איש עסקים מאורגון בשם ריצ'ארד ברנק, שהוא שותף של אחד הנאשמים במשפט, ג'ון דה־לה־רון, ידע על העיסקות שמנהל הממשל האמריקני, עוד בראשית השנה. המסמכים שנמצאו בידי ברנק מצביעים, שהיועץ הצבאי של סגן הנשיא ג'ורג' בוש ידע על העיסקאות שעשה הממשל האמריקני לשיחרור בני ערובה תמורת משלוחי נשק אמריקני לאיראן.

סוהר נדקר בכלא באר שבע במהלך עימות בין אסירים

סוהר נדקר בשבת בכלא באר שבע, בעת שניסה למנוע מאחד האסירים לתקוף ברוטקן מאולתר אסיר אחר.

הסוהר אושפז, עם פציעה בחזהו, במרכז הרפואי סורוקה בבאר שבע להשגחה בלבד, לאחר קבלת הטיפול הרפואי הראשוני, ומצבו מוגדר כפצוע קל.

הסוהר הוא שמואל בן חיים, בן 36 מאשדוד, נשוי ואב לשלושה ילדים, העובד באגף מספר 9 של כלא באר שבע.

תיחקור לא; תשאול כן

(המשך מעמוד ראשון)

ארה"ב ולפי בקשתה. אם זאת נראה, כי ישראל לא תסכים לתיחקור ישראלים, אלא רק לתישאול במסגרת שיחות לשם הבהרת פרטים.

הישראלים ששמם הוזכר בקשר לכך הם יועץ רה"מ למלחמה בטרור עמירם ניר, מנכ"ל משרד החוץ לשעבר דוד קמחי, וסוחר הנשק, שהיה יועץ מיוחד לשמעון פרס בהיותו רה"מ, אל שווימר.

הממשלה תדון הבוקר כפעם הראשונה במשלוחי הנשק לאיראן.

רה"מ יצחק שמיר ידווח על ההתפתחויות האחרונות, וייערך דיון.

נושא הנשק לאיראן יעלה גם בפגישת רה"מ מחר, יום ב', עם הסנטור אינואי, שהוא יו"ר ועדת ההקצבות של הסנט.

שמיר יסעד עמו בצהריים במלון „המלך דוד".

הממשלה תאשרר היום את כתבי הבוררות על טאבה, לקראת פתיחת הבוררות ב־8 בדצמבר בג'נבה.

כן תמשיך הממשלה בדיון על מצב ההשכלה הגבוהה.

הקיבוץ משתתף בצער המשפחה

במות

בתיה קיציס

האם־הסבתא

שנפטרה בשיבה טובה

ההלוויה היום, יום א' 30.11 בשעה 15.30 בקיבוץ יקום

קיבוץ יקום

אמנו וסבתנו היקרה

בתיה קיציס

מאנשי העליה השניה

איננה

ההלוויה תיערך היום, יום א' 30.11

בשעה 15.30 בקיבוץ יקום

משפחות: רחל ומשה קרוא — קיבוץ יקום

רות ומשה כלפון — קיבוץ בית־קשת

הנכדים והנינים

בצער ובכאב

אנו מודיעים על מותה של אמנו וסבתנו

צפורה ליפה ז"ל

מראשונות העליה השלישית

ההלוויה ביום א' 30.11.86 בשעה 14.00 בקיבוץ גן־שמואל

שושנה וחיים מרגלית

הנכדים והנינים

אורנים

בית הספר לחינוך של התנועה הקיבוצית

המומים וכואבים להודיע

על מותו ללא עת של מנהלנו

חיים הדומי

פרטים על מועד ההלוויה בטלפונים:

רמת־יוחנן — 459222, 04־45215

אורנים — 930801, 04־935010

חברנו היקר

מיכאל הררי

איננו

ההלוויה התקיימה בקיבוץ עין־שמר ביום ו' 28.11.86

המשפחה

ובית עין־שמר

במלאת שנה

לפטירתו של חברנו

צבי גופר

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו

ביום שלישי, 2.12.86, בשעה 15.00

המשפחה

קיבוץ ניר־דוד (תל־עמל)

לחברתנו רוזה וינטרוב

לחיה ולמשפחתה

לחיים כהן והילדים

לבית כפר־חיטים

המומים ואבלים אתכם על מות בתנו

רנה

היקרה

שנספתה בתאונת דרכים

ההלוויה התקיימה ביום ו' 28.11.86 בכפר־חיטים

"על המשמר"
עתון יומי
عل همشمار
جريدة يومية

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex: 341652

כ נ ס י ם : ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102־121. טל' 6־225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

הקבינט ידון בנוהל מכירות הנשק

שמיר: הסיכון לישראל ממכירות הנשק – נסבל

„בכל מכירת נשק אי־אפשר לדעת לאן הוא מתגלגל"

„לא היתה שום פנייה לישראל בנוגע להזמנת אזרחים ישראלים לחקירה כלשהי בארה"ב בפרשת אספקת הנשק לאיראן. כאשר תהיה פנייה — נצטרך לדון על כך, ונשקול כל פנייה לגופה" — אמר שלשום ראש הממשלה יצחק שמיר בישיבה השנתית של ועדת העורכים, לרגל כ"ט בנובמבר, שנערכה ב„בית סוקולוב" בת"א.

„אין לי ספק, שכל מה שנעשה — נעשה נכון, כהתאם לאינטרס הלאומי", אמר ראש הממשלה. הוא דחה את הידיעות כאילו ביצוע עסקת הנשק נעשה על־ידי אנשים פרטיים ולא־מוכשרים. „בביצוע עסקו אנשים, שהממשלה הטילה עליהם תפקיד זה. ישראל השתתפה בקטע מסוים של הפעילות", אמר.

„בכל מכירת נשק", אמר שמיר, „אי־אפשר לדעת בבירור ובדיוק לאן הוא מתגלגל. השוק הבינלאומי מסובך ומורכב, ואין לדעת היכן תיתקל בו. במקרה הנוכחי, מדובר בכמויות מבוטלות בהיקף בינלאומי, שלא היה בו כדי להשפיע או להכריע בשום עימות של כוחות".

ראש הממשלה הוסיף, כי הקבינט ידון בימים הקרובים על הנוהל של מכירות הנשק, לנוכח הפירסומים האחרונים. „בכל מכירת נשק אנו לוקחים בחשבון את האפשרות באיזו מידה היא יכולה לפגוע בישראל. גם במקרה הזה לקחנו זאת בחשבון, ומצאנו שזה סיכון נסבל", אמר.

בתשובה לשאלה לאן זרמו רווחי העסקה, אמר שמיר: „שלחנו נשק אמריקני לפי כתובת שניתנה לנו, והקונים העבירו את התמורה הכספית לאמריקנים, לפי כתובת שניתנה להם על־ידי האמריקנים. כסף זה לא עבר את ישראל, ולכן אין פה שאלת רווחים ולאן הלכו".

מי היה הדרג הבכיר בארה"ב, שפנה אלינו בעניין עסקת הנשק? — נשאל ראש ממשלה. ועל כך השיב: „אינני יכול לומר מי פנה, אבל אנו בטוחים שזה איש מוסמך של שלטונות ארה"ב".

„מי שהחליט על ההשתתפות הישראלית במבצע לקח בחשבון את כל ההשלכות המדיניות והשיקולים מסוגים שונים. לא היתה פה העדפה של איראן על עיראק, כי שתיהן עוינות לישראל. לא היה דרוש לקיים דיון על מדיניות זו לפני ביצוע העסקה" אמר בהסבירו את השיקולים שקדמו להחלטה.

בהקשר זה הוסיף: „קיים שיתוף פעולה בין ישראל וארה"ב, ויש לו תוכן מסוים. אנו מעוניינים שיהיה לו תוכן דו־משקל, כדי שלא נצטרך להיות רק מקבלים, אלא גם נותנים. הכל נשקל במאזני ההיגיון והשכל הישר. זאת עשינו גם במקרה זה".

לגבי מדיניות הפירסום של הפרשה ופרשיות בטחוניות אחרות, כגון פרשיות ועננו והשב"כ, אמר שמיר כי השיקול המהותי הוא אם הפירסום מועיל או מזיק, ואילו השיקול הפירסומי הוא דבר שני במעלה.

לדבריו, מתנהלת חקירה סביב השאלה האם היה מחדל בפרשת ועננו, לנוכח הטענה שפעילותו הפוליטית היתה ידועה.

בסוף השבוע הגיעו ארצה 450 סטודנטים יהודים מדרום־אפריקה במבצע רחב ממדים של ההסתדרות הציונית. הם ישהו בישראל חודש ימים (צילום: מ. דקל)

הצלב האדום מנסה ליצור קשר עם הנווט

ז'נבה. — נציג הצלב האדום בלבנון נתבקש לנסות ליצור קשר עם הטייס הישראלי השבוי שם.

דוברת הצלב האדום הבינלאומי מסרה לכתב סט"א, כי בעקבות פנייה של ממשלת ישראל, נתבקשו נציגי הצלב האדום בלבנון, לבקר אצל הטייס הישראלי בהתאם לתקנות הצלב האדום הבינלאומי.

עד כה לא היתה התקדמות במגעים אלה. אולם הצלב האדום מנסה להשיג מידע. (עסט"א)

„הרוג ערבי — והצל את יהודה"

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

השר הירדני לענייני הפרלמנט, ד"ר כמי גודה, אמר כי אין לראות את ההתפרעויות של יהודים בירושלים כמעשה של מיעוט קיצוני, אלא זאת מדיניותה של הממשלה.

הקריאות „מוות לערבים" אינן אלא גירסה של סיסמת הציונות: „הרוג ערבי והצל את יהודה".

השר הירדני דיבר בתוכנית הטלוויזיה המיוחדת בשטחים. הוא ציין כי הפורעים היהודים עדיין לא נעצרו ולא ננקט נגדם שום עונש וגם את נשקם קיבלו מן הממשלה. לפיכך, ההתפרעויות הן המשך מדיניות הציונות לנשל את הערבים וקו ישר עובר בין טבח דיר יאסין והנהגת מנחם בגין לבין ההתפרעויות בירושלים ומטרתם להבריח את הפלשתינים לירדן.

מטרת תוכנית החומש הירדנית — כך ציין — היא לחזק את עמידתם של הערבים מול מזימות הציונות.

אם היו יותר ערבים בנגב – גוש אמונים היה מתיישב בו

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

„אין לנו מזל, אילו היו לנו יותר ערבים בנגב — גוש־אמונים היה הולך להתיישב בנגב. החסרון של הנגב הוא, שאין בו מספיק פרובוקציה". כך אמר בסוף השבוע שר החוץ שמעון פרס, בפורום מפלגת העבודה שהתכנס בבית־ברל.

לדברי פרס, המקום היחיד שיש לעם היהודי זכות לריבונות אמיתית בו, הוא מחצית שטחה של ארץ־ישראל המערבית בנגב. „בלי זה אין יותר מקום בגלובוס לריבונות יהודית".

„הפורום לטווח ארוך של ישראל לקראת שנות האלפיים" הוקם בהחלטת ועידת המפלגה בראשותו של שמעון פרס, וייחודו בשילוב אנשי אקדמיה ומנהיגות מפלגתית. במפגשים שהתקיימו בבית־ברל של הפורום יעסקו בארבעה תחומים: בתחום המדיני בטחוני, כלכלי־חברתי, יהודי־ציוני, ודמוקרטי.

ועדה תבדוק המניעים לפרישתו של שימשי

ועד אגודת העיתונאים בתל־אביב החליט, לפי בקשת מזכ"ל האגודה, יונה שימשי, להקים ועדה שתבדוק את מכלול הנושאים שהביאו להחלטתו לסיים את תפקידו ולשוב לעבודתו העיתונאית בעוד כשלושה חודשים, בתום קדנציה בת חמש שנים כמזכ"ל האגודה.

ועד האגודה קובע, כי הפירסום בעיתון „הארץ" מיום חמישי 28 בנובמבר 1986, בו נאמר, כי שימשי טיפל, כביכול, בסיכסוך עבודה בעיתונים הלא־עבריים ובעיצומו של הטיפול נסע עם פמליית הנשיא לאוסטרליה — אינו נכון.

ועד אגודת העיתונאים קובע ומבהיר, כי עוד לפני כמה חודשים מינתה הוועדה המקצועית של האגודה, לפי הצעתו של שימשי, את אחד מחבריה, זאב יפת (מעיתון „הארץ") כמטפל בסיכסוך וכמלווה את ועד העיתונאים בעיתונים הלא־עבריים במאבקו נגד מנהל ועורך עיתונים אלה, שבתאי הימרפלב. מינויו של יפת כמטפל בסיכסוך אושר ע"י ועד האגודה, ומאז הוא פעיל בכך. הוועד שמע במהלך החודשים האחרונים כמה וכמה פעמים דיווחים מיפת על הסיכסוך בעיתונים הלא־עבריים וקיים על כך דיונים.

ארנס: עיראק היתה מפעילה נגד איראן אטום לולא הופצץ הכור

מתנגד להעברת „מנועי בית־שמש" לתעשיה האווירית: „צריך להחליף את מועצת המנהלים ולהיכנס למו"מ עם גורמים קיימים המעוניינים לרכוש המפעל"

„הממשלה ניצבת כיום בפני שתי שאלות בנושא המפעל בבית־שמש: 1) האם יש הצדקה לייצר מנועי סילון בישראל. 2) האם אפשר להבריא את המפעל? מאחר שתשובתי לשאלה הראשונה בהחלט חיובית, גם התשובה לשאלה השניה חיובית" — אמר השר בלי תיק משה ארנס, בהופעתו במועדון המסחרי־תעשייתי ביום ו' בבית־סוקולוב בת"א.

ארנס אמר, כי למפעל יש צמנים בארץ ובחו"ל, והוסיף, כי האינוונטור האווירי בישראל נאמד בכמיליארד דולר בשנה. „למפעל יש שותף אמריקני חברת פראט וויטנאס, אכן, אם יש הצדקה לקיומו ואסור לסגור אותו. אם רווח לא יצמח למדינה מהעברת המפעל לכונס נכסים, מה עוד, שבחוב מעורבים כל הבנקים הגדולים בישראל, שהם כמעט הולאמים מבחינה כספית", אמר.

לאחר שהאשים את פקידי הממשלה והמנהלים בניהול כושל ובלתי־מקצועי של המפעל, אמר ארנס כי „יש למנות למפעל מועצת מנהלים חדשה, לא למסור אותו לתעשיה האווירית, ותוך עשיית סדר לנהל מו"מ עם גורמים קיימים המעוניינים לקנות את המפעל במגמה של „אפס אחוז לממשלה".

בהתייחסו למלחמת עיראק־איראן אמר, כי זו מלחמת „המפציצים המטורפים" כהגדרתו של עיתונאי בכיר ב„ניו יורק פוסט". קשה להבין, אמר, מה מניע את שני המנהיגים שהכניסו למלחמה כוחות מאסיביים בקנה מידה של מלחמת העולם השניה. העיראקים השתמשו בגז מרעיל ולולא הפציצה ישראל את הכור ב־1980, היו העיראקים משתמשים גם בפצצת אטום.

לאף צד, אמר, אין סיכוי לנצח ואין לו יכולת הכרעה. לפיכך, משלוחי נשק, מכל צד שהוא, לא יכולים להכריע במלחמה זו. מבחינה הומאנית היינו רוצים שייפסק ההרג של נערים בני 14־13 הנופלים ישר לשערי גן העדן. מר ארנס אמר כי אם צד אחד ינצח הוא יפנה מיד ליעדים חדשים, ביניהם ישראל, שהיא מטרה לשני הצדדים.

בקשר למעורבות ישראל בפרשת הנשק לאיראן הדגיש ארנס, כי „יחסי ישראל־ארה"ב הם מרכיב חשוב בעוצמת כושר ההרתעה שלה ושיקול זה חייב להנחות קבלת החלטה כלשהי". המשך היחסים עם ארה"ב, שלא היו כדוגמתם, הוא אינטרס עליון של ישראל. (עתים)

משלוח גז עצבים מסוריה — לאיראן

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

סוריה העבירה באחרונה לאיראן משלוח של חומר לחימה כימי.

גורמי ביון מערביים טוענים, כי ככל הנראה מדובר בגז עצבים. בעבר פורסם כי סוריה מייצרת חומר לחימה כימי. השבועון הבריטי „ג'יינס דיפנס וויקלי" כתב כי הסורים הצמידו גז עצבים לטילי הקרקע־קרקע שברשותם. לא ידוע באלו אמצעי לחימה מדובר במשלוח הסורי לאיראן. גורמי הביון המערביים מביעים דאגה נוכח הגעת חומר לחימה כימי למה שכינו „עוד מדינה היסטרית וחסרת אחריות באיזור".

במלחמה הארוכה בין עיראק לאיראן השתמשו רק העיראקים בחומר לחימה כימי. בתשובה על שאלה בדבר הפירסומים האחרונים לגבי הצטיידות מאסיבית של סוריה בחומר לחימה כימי, מסרו מקורות צבאיים כי המידע קיים בישראל זמן רב ואין בו כל חדש.

היקף היצוא בסימן ירידה

שר התעשיה והמסחר ממליץ על הבאת 300 פועלים נוספים מפורטוגל משום ש„מפעלים אינם מגיעים לייצור מלא מחוסר עובדים"

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בתל־אביב

שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון, אמר כי אין ללכת שולל אחר סיכומי עליית היצוא בעשרת החודשים הראשונים של 1986 — בשיעור 14 אחוז. לדבריו, עליה זו הושגה בעקבות הזמנות מלפני שנה ויותר, ואילו בחודשים האחרונים יש סימנים מדאיגים של ירידה בהיקף ההזמנות לשנה הבאה.

שרון, שדיבר בפני חברי לשכת המהנדסים בתל־אביב, מתח ביקורת על התחמקות הממשלה מביצוע החלטותיה. „כאשר צריך להביא הנושא להסכמה של שני משרדים — אין לזה פתרון, צריך לומר לשר התעשיה שיגדיל את היצוא ב־10 אחוז לשנה ולעזוב אותו לנפשו, אחרי שנה או שישבחו אותו או שיחליפו אותו".

עוד אמר שרון, כי הינחה את עובדי משרדו להגביל את היבוא בכל שניתן. „מדינות שאנו מייבאים מהן מגבילות את היבוא אליהן ונצטרך לנהוג איתן כפי שהן נוהגות איתנו", אמר.

שרון אמר עוד, כי יש מפעלים שאינם מגיעים לייצור מלא מחוסר עובדים. ועל כן המליץ להביא 300 פועלים מפורטוגל, נוסף על 100 שהגיעו לארץ לפני כ־6 שבועות.

השר שהופיע במועדון ההנדסי בתל־אביב, אמר כי היה צורך בפועלים זרים אלה, משום שמפעלים אינם יכולים לעמוד בהזמנות מחו"ל ואינם משיגים עובדים בארץ. שרון הוסיף כי יש לתת דמי אבטלה רק לאלה שאינם מסוגלים לעבוד. הוא קבל על כך שהיחס לעבודה בישראל הוא יחס של חוסר־כבוד וגם אין נותנים כבוד לעובדים.

הוא ציין כמה הישגים בתחום ההשקעות ואמר כי בקרוב ייפתח מפעל נוסף של „מוטורולה" בערד ומפעל חדש בדימונה אשר יתחיל עם 100 עובדים ויגיע ל־700.

בהתייחסו להגבלים שמדינות שמות על היצוא שלנו, הציע שר התעשיה והמסחר שישראל תטיל אותן מגבלות על היצוא שלהן לארץ. לדבריו, לא צריך לעזור לכל מפעל כושל שאין לו עתיד. הוא אמר כי התנגד לסגירת המספנות בחיפה, כי במצבה של ישראל עליה לשמור על הידע לבניית ספינות מתקדמות. הוא הדין גם לגבי מפעל המנועים בבית־שמש, כי לא יתכן שלישראל לא יהיה ידע לבנות מנוע, במפעל בבית־שמש יש גם בית־יציקה של מתכות העתיד, אמר.

הגברת הסחר עם צרפת תידון בשיחות שרון–נואר

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בתל־אביב

השר לסחר חוץ של צרפת, מישל נואר, הגיע אמש לישראל לביקור קצר בן יממה.

במהלך הביקור ידון עם מארחו, שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, בהגברת קשרי הסחר בין שתי המדינות.

בנמל התעופה בן־גוריון אמר השר נואר, כי לשתי המדינות עניין בהגברת קשרי הסחר ביניהן, והנתונים של השנים האחרונות אינם מלמדים על הפוטנציאל הקיים בסחר.

שרון אמר לאורחו כי לישראל עניין רב בהגברת קשרי הסחר על בסיס של איזון והדדיות.

המשטרה תחקור מתפרעים בירושלים שאותרו בווידאו

מאת בצלאל עמיקם,
כתב „על המשמר" וכתבי עתי"ם

יום כ"ט בנובמבר שהוא יום מועד להפגנות מחאה ערביות על החלטת עצרת האו"ם משנת 1947 על חלוקת הארץ עבר בירושלים בשקט יחסי. עשרות הפרות־סדר קלות היו באיזור הר־הבית. שם הפגינו קבוצות ערבים משולהבות וקראו קריאות נגד ישראל ולמען שחרור פלשתין. כוחות גדולים של המשטרה שהיו במקום עצרו שישה מהמפגינים.

ביום שישי הושלכו באיזור שער האשפות שני בקבוקי תבערה לעבר בית ערבי. פרצה דליקה ורכוש שהיה בבית ניזוק. מכונית של סטודנט יהודי שחנתה במגרש חניה ליד מעונות הסטודנטים בהר הצופים הוצתה ונשרפה כליל. שני כלי רכב שהיו על ידה — ניזוקו.

מפקד משטרת ירושלים, ניצב יוסף יהודאי, אמר כי התהלוכה בחוצות הרובע המוסלמי נערכה, למעשה, ללא אישור או תיאום מוקדם בין המשטרה. משום שבתה־לוכה השתתפו משפחות שכולות שבניהן נרצחו על־ידי טרוריסטים ערבים, שקלה המשטרה והחליטה להתיר למפגינים לעשות דרכם עד לישיבת „שובו בנים" וזאת תוך הקפדה על הסדר. „לא רצינו לרוצץ גולגלות של משפחות שכולות ולכן הנחנו להם לצעוד".

במשטרת ירושלים הוקם צוות חקירה מיוחד לבדיקת האירועים בבירה לאחר רצח תלמיד הישיבה אליהו עמדי. בראש הצוות עומד מפקח־משנה אבי שגני ועימו מספר חוקרים המנסים לאתר את המשתתפים בהפגנות בשכונות שמואל הנביא ובעיר העתיקה ואת האחראיים לפגיעה בחנויות ובכלי־רכב של ערבים.

רוב האירועים הונצחו על־ידי צלמי וידאו של המשטרה. החוקרים עברו בשבוע שעבר על סרטי הצילום וכל מי שנראה גורם נזק או מתפרע. יוזמן לחקירה. צפויים מעצרים.

בסוף השבוע היו מספר התנכלויות לרכוש יהודי וערבי. לפנות־בוקר הושלך בקבוק תבערה לעבר בית ערבי ליד שער האשפות. הבקבוק התלקח. בבית פרצה שרפה אשר כובתה על־ידי מכבי־האש. איש לא נפגע, אך נגרם נזק.

במגרש חניה באוניברסיטת הר־הצופים הוצתו שתי מכוניות השייכות ככל הנראה ליהודים, ונגרם להן נזק. נעשה ניסיון להצית מכונית שלישית.

בשער האשפות נוקבו צמיגים של תשע מכוניות.

כתבתנו לענייני מפלגות מוסרת, כי מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם, אמר בסוף השבוע ש„מפלגת העבודה לא תתן שקבוצות מסויימות יגרמו להפרות סדר בירושלים". לדבריו, אם יהיה צורך בכך, תמצא מפלגת העבודה תגובה הולמת לאותן הפרות סדר. ברעם חזר ואמר כי טדי קולק, בניסיונו הרב, יכול להחזיר את הסדר על כנו בעיר.

מפלגת העבודה תצא בקרוב במבצע הסברה בירושלים, בו תפנה לתושבים ותסביר, כי דרך הפורעים אינה הדרך לחיים משותפים בין יהודים וערבים.

אתמול ביקרו משלחות מטעם חד"ש מתל־אביב, ירושלים וכן משלחות נשים יהודיות וערביות מישראל, אצל המשפחות שנפגעו בירושלים העתיקה. המשטרה מנעה מהמשלחות לבקר בדירה של ערבים הנמצאת ליד הישיבה „עטרת כוהנים". המשלחות מחו על כך ואז הרשתה המשטרה לנציג אחד לבקר בדירה, שם ראה נזקים כבדים.

כוחות הבטחון שומרים על הסדר (צילום: רחמים ישראלי)

עלטה בדרום־לבנון

אש"ף מונע בתוקף תיקון רשת החשמל, לאחר שניזוק קו המתח הגבוה המגיע לדרום בהפצצת חיל־האוויר

מאת יהודה צור,
כתב „על המשמר"

עלטה כללית שוררת בדרום־לבנון בישובים בהם אין אספקה עצמית של חשמל. מאז הפצצת חיל־האוויר לפני כמה שבועות מדרום לצידון, אשר פגעה בחיבור תשנאי ארצי המספק את זרם החשמל לדרום־לבנון כולה.

בהפצצה שלאחר הפלת מטוס חיל־האוויר. הופסק זרם החשמל המגיע מאיזור ביירות מדרום לצידון, לרבות כל דרום־לבנון.

אש"ף, השולט על נקודות־תורפה של האיזור, מונע בתוקף את תיקון רשת החשמל לאחר שניזוק קו המתח הגבוה המגיע לדרום. הצוותים שהגיעו לאיזור צור כדי לתקן את הנזקים, נאלצו לוותר על כך עקב סירובו של אש"ף. התיקון אמור היה להתבצע באיזור המיה מיה ליד צור, כדי שלפחות מדרום לצור יחובר זרם החשמל.

רוב הבתים בדרום־לבנון נותרו עתה ללא חשמל, למעט אותם מקומות שברשותם גנראטורים לאספקה עצמית. באיזור טייבה שותק גם מכון המים, משום שאין באיזור גנראטור ולתושבים רבים נגרם סבל רב עקב צמצום אספקת מים זורמים.

בינתיים, בדרום־לבנון אין צופים את תיקון המצב עקב השליטה שיש לאש"ף על מחנה הפליטים מיה מיה שבקירבתו חייבים לבצע את התיקון הדרוש.

השוודים — מהיום בעמדות יוניפי"ל במקום הצרפתים

מאת יהודה צור,
כתב „על המשמר"

חיילים שוודים יתחילו מהיום לתפוס עמדות במוצבים של יוניפי"ל בדרום־לבנון, במקומם של החיילים הצרפתים שפינויים הסתיים בסוף השבוע.

בשלב הראשון יתחיל כוח החלוץ השוודי לתפוס עמדות ליד חיילים סינים, פיג'ים ואירים, הממלאים בינתיים את החלל שהותירו החיילים הצרפתים שעזבו את כוח האו"ם.

החיילים השוודים יכנסו בהדרגה לתפקידם. בחיל האו"ם הושארו כמה מאות חיילים צרפתים שיעסקו בהנדסה קרבית, שירותים וב־תפקידים מקצועיים אחרים, במת־כונת מצומצמת.

שר ההגנה השוודי ביקר בסוף השבוע ביחידות יוניפי"ל בדרום־לבנון ושוחח עם מפקדי הכוח במיפקדת האו"ם בנאקורה.

הסופרים יקבלו תמלוגים על השאלת ספרים בספריות

האגף לתרבות ולאמנות במשרד החינוך והתרבות החל בהפעלת שיטה חדשה, שבמסגרתה ינתנו תמלוגים כספיים לסופרים עבריים על־פי מספר ההשאלות של ספריהם בספריות הציבוריות.

שיטה זו נהוגה זה מכבר במדינות שונות בעולם. על הפעלתה בישראל החליטו לפני כחודשיים מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, במסגרת מאמצי הממשלה לקדם ולשפר את מצב הסופרים בארץ.

מן השיטה החדשה זכאים ליהנות סופרים, אזרחי מדינת ישראל המתגוררים בה דרך קבע וכותבים ספרות יפה בעברית. התשלומים יהיו על־פי מספר ההשאלות של הספרים.

משרד החינוך הקציב לחלוקת התמלוגים כ־330 אלף ש"ח. ועדה משותפת של משרד החינוך ואגודת הסופרים הכינה מידגם של ספריות שבהן ירכזו הספרנים את הנתונים על השאלות הספרים ובהתאם לכך תוכן רשימת התמלוגים. הכספים יועברו ישירות לסופרים באמצעות מרכז ההדרכה לספריות ציבוריות ליד משרד החינוך.

הסופרים המעוניינים לקבל תמלוגים התבקשו לפנות בכתב ליחידה לספריות באגף לתרבות ולאמנות במשרד החינוך. (עתי"ם)

ללינדה וישעיהו ירחי
ברכות חמות
להולדת הנכדה
בת לאילנה ואהוד רעם
בית „על המשמר"

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

קונצרט למנויים מס' 3
קשיסטוף פנדרצקי – מנצח
ידוויגה גדולנקה – סופרן
גוונדולין קילברו – מצו־סופרן
ג'והן גילמור – טנור
סטפורד דין – באס
המקהלה הפילהרמונית הלאומית, ורשה
התכנית:
פנדרצקי: „רקוויאם פולני"
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה א': יום ג', 2.12.86
סדרה ב': יום ד', 3.12.86
סדרה ג': יום ה', 4.12.86

קונצרט למנויים מס' 4
מנצח, סולנים, מקהלה ותכנית כמו בקונצרט מס' 3 בחיפה
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ו': מוצ"ש, 6.12.86
סדרה ז': יום א', 7.12.86
סדרה ח': יום ב', 8.12.86

פילוקלסיקה
קונצרט מס' 2
אבנר אתי – מנצח
מיכל שמיר – סופרן
אינגבורג רוש – מצו־סופרן
כריסטוף הומברגר – טנור
קונאל קואד – באס
זמרי קאמרן – מקהלת האיחוד
התכנית:
מוצרט: קיריה, ק' 341
סלדין: „טכס ברית מילה"
מנדלסון: תהלים, אופ' 31
בטהובן: מיסה ב־דו מז'ור
תל־אביב, היכל התרבות יום ג', 9.12.86, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 4
מנצח, סולנים, מקהלות ותכנית כמו ב„פילוקלסיקה" בתל־אביב
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה ג': יום ד', 10.12.86

קונצרט למנויים מס' 2
שלום רונלי־ריקליס – מנצח
ג'פרי לאנג – נגן קרן
התכנית:
בוסקוביץ: סואיטה שמית
מוצרט: קונצרטו מס' 2 לקרן
שומאן: סימפוניה מס' 3
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה ד': יום ה', 11.12.86

אנשים ואירועים

● אל"מ אמנון נבו (סטרשנוב) נתמנה בסוף השבוע לתפקיד הפרקליט הצבאי הראשי והועלה לדרגת תת־אלוף. נבו בא במקומו של תא"ל בן־ציון פרחי, המיועד לתפקיד נשיא ביה"ד הצבאי לערעורים. הוא נולד ב־1947 בחדרה. בוגר הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים. לצה"ל התגייס ב־1968 ושימש במשך שנתיים בתפקיד סגן הפרקליט הצבאי הראשי ומילא תפקידים רבים ומגוונים במפקדת הפרקליט הצבאי הראשי וביחידת בתי־הדין הצבאיים.

תושבי עמנואל יחסמו היום הכניסה לרכב בשל קיצוץ התחבורה

תושבי עמנואל מתכוונים לחסום היום את הכניסה לשומרון בפני כלי־רכב, בתגובה על החלטת הנהלת „דן" לקצץ באופן ניכר את התחבורה הציבורית לעיירה וממנה.

החל ממחר ייצא האוטובוס האחרון מעמנואל בשעה 7 בערב במקום בשעה 23 עד עתה. לדברי התושבים, משמעות הדבר שהעיר תיכנס לעוצר משעה זו — אין יוצא ואין בא.

לישכתו של שר התחבורה חיים קורפו מוצפת בימים האחרונים במאות שיחות טלפון של תושבים, המוחים נגד ההחלטה. מאות הפניות משתקות את פעילות הלשכה, והפקידים מפנים את המתלוננים בחזרה ללשכת ראש המועצה.

מומחה הסרטן מסורב העליה — מגיע לישראל

היום מגיע לישראל ממוסקבה ד"ר יוסף אירליך, לאחר מאבק עיקש לקבלת היתר היציאה לו ולמשפחתו.

שש שנות סירוב, פיטורין מעבודתו כמדען בכיר במרכז לחקר הסרטן במוסקבה, פיטוריה של רעייתו וחוסר התייחסות לכל פניותיו לשלטונות בריה"מ בבקשה להתיר לו את יציאתו לישראל.

הניעו אותו לנקוט שביתת רעב עליה הכריז ב־14 באוגוסט 1986 — יום תשעה באב.

ביום ה־21 לשביתתו קיבל אירליך את פניית הרבנים הראשיים לישראל המבקשים שיפסיק את שביתת הרעב שעלולה לגרום לו נכות גופנית ונפשית לצמיתות. אירליך התרצה רק לאחר הבטחות חוזרות ונשנות כי ייעשה הכל למען הוצאתו מבריה"מ. בו ביום הוקמה המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בישראל לפנות לגורמים שונים בארץ ובעולם שיתערבו למענו. פרופסורים רבים, העוסקים בחקר הסרטן, ארגון האונקולוגים בארה"ב, ולחץ הולך וגובר על השלטונות הסובייטיים התירו לבסוף את יציאת המשפחה. (עתי"ם)

השומרונים יקבלו תמיכה כספית מרבת־עמון

ממשלת רבת־עמון הזמינה את נציגי השומרונים לביקור בירדן כדי לדון בתביעותיהם לקבלת תקציב פיתוח לבני קהילתם בשכם.

בטאון השומרונים מוסר, כי נכבד ערבי משכם, שליחם של השומרונים, שב מרבת־עמון עם תשובה חיובית. הוא מסר כי פנייתם לקבל חלק מתקציב הפיתוח שמקצה ירדן ליהודה ושומרון, התקבלה בעניין ובחיוב.

ועד המשפחות השכולות דורש עונש מוות למחבלים

ועד המשפחות השכולות מפעולות איבה נפגש בסוף השבוע עם הפרקליט הצבאי הראשי תא"ל בן־ציון פרחי והעלה דרישה כי התובעים הצבאיים ידרשו מבתי הדין הצבאיים לגזור עונש מוות על המחבלים שהורשעו ברצח.

בפגישה השתתפו גם סגן הפרקליט הצבאי אל"מ זכריה כספי והתובע הצבאי אל"מ אורי שוהם. מטעם הוועד הופיעו לפגישה עו"ד עוזיאל ברקר, גליה תמם, דוד פולק ובני טיראן ויוסי שטרית.

לדברי חברי הוועד, אמר תא"ל פרחי, כי בשלב זה אין כוונה לשנות את המדיניות בקשר להטלת עונש מוות על מחבלים רוצחים. פרחי סירב לפרט את הנימוקים, אך אמר כי מדיניות זו היא על דעת כל גורמי הבטחון בארץ. (עתי"ם)

הנהלה חדשה לאיגוד העיתונים היומיים

תל אביב. — באסיפה הכללית השנתית של איגוד העיתונים היומיים בישראל נבחרה הנהלה חדשה.

בהנהלה חברים: שבתאי הימלפרב — יו"ר, שמעון תפר, יהודה כספי, ארנון מוזס, אהרון קראוס, ארי רט ועמוס שוקן.

לוועדת הביקורת נבחרו: שלום וייס, שלום ירקוני ופסח רובינגר. המזכיר הכללי של האיגוד הוא בצלאל אייל. (עתי"ם)

הקשר האיראני והשקר הישראלי

מה שמכונה „חשאיות" מתברר כמדיניות של הולכת שולל של העם כולו, על מוסדותיו הנבחרים והביצועיים. אך אין כל סכנה שמישהו מהשלישייה האחראית לשערוריה זו יצטרך לשאת באחריות. מי שמשלם את המחיר — זו מדינת ישראל

מאת מארק גפן

„הפרשה האיראנית" מחזיקה בתוכה את כל התכונות המבועיות של השלטון [illegible]: מערבת שקרים, הולכת שולל של העם והקהל, את הכנסת, את הממ־שלה ואף את הקבינט המצומצם [illegible] עיסקה של תירוצים מאולתרים החל [illegible] לגמול לידידתנו הגדולה ארצות־הברית, דרך נסיון לעסוק באסט־רטגיה גלובאלית ואזורית במחשבה [illegible], ועד לטיעון שתעשיית [illegible] ליצוא ואין מקום לברור את [illegible]

[illegible] טענתי, כי השקר אינו מחזיק [illegible] כך היה בפרשת השב"כ, כאשר [illegible] פרס־שמיר־רבין ניסתה לטאטא [illegible] לשטיח (עדיין לא שטיח פרסי...). [illegible] של הדבר נחשפה ברבים במלוא [illegible], כאשר אותה שלישייה [illegible] גרסות סותרות לאחר שנאלצה [illegible] הבסיסית של אספקת הנשק [illegible] יש אולי עניין להזכיר נשכחות. איני [illegible] את עצמי, אך בעקבות פירסום [illegible] של ח"כ יאיר צבן מפברואר 1984 [illegible] שכתבתי בעתוננו ב־1.3.84 [illegible] יצחק שמיר שימש ראש ממשלת [illegible]

[illegible] ח"כ יאיר צבן ביקש לקיים דיון בכנסת [illegible] לקיים פיקוח פרלמנטארי על [illegible] הנשק. הממשלה מנעה את קיום [illegible] בטענת סרק, כי ועדת החוץ של [illegible] על כל עיסקות הנשק, דבר [illegible] על־ידי ח"כ ויקטור שם־טוב.

[illegible] סביב הפרשה הזאת מעלה [illegible] מדיניות עיסקות הנשק של [illegible] אין אמת בידיעות החוזרות על [illegible] ציוד צבאי מישראל לאיראן, למה [illegible] דיון בנושא זה. הרי הממשלה [illegible] להכחיש בעת הדיון את קיומה של [illegible] ולהוכיח זאת. או שמא יש [illegible] הזאת מן הדיון, מגמה להסתיר את [illegible]

[illegible] מותר אולי לשאול מה ההגיון [illegible] הישראלי בחיזוק מדינה, שמנהיגה [illegible] על צעדה „לשחרור ירושלים"? האמנם האיסטרטגים של שמיר סבורים, כי נצחונה של איראן על עיראק משרת את האינטרסים של ישראל?

„אפשר להרבות בשאלות, אך התשובות לא יבואו. אולי פעם, כאשר העובדות ייחשפו במלואן יצטרך מישהו מן הממשלה הנוכחית להסביר את המגעים הסמויים בין הליכוד לבין החומייניזם".

עד כאן הציטוט מלפני שנתיים וחצי.

*

וככן, עיסקות הנשק עם איראן החלו עוד בימי ממשלת הליכוד, אך ההמשך בא במסגרת ממשלת אחדות לאומית, כאשר בראשה התייצב שמעון פרס. השמועות על העסקות הללו היו חוזרות מדי פעם בעתונות חוץ. אך הממשלה התעלמה מהן או הכחישה אותן באמירה סתמית, נוסח: „אין ישראל מספקת נשק לאיראן". איני מוכן לקנות את החוכמה של פרס ושות', כאילו זוהי סוגיה הנתונה לטיפול חשאי ובלעדי של „שלושה ראשי הממשלה". „הטרויקה" הזאת נטלה על עצמה סמכויות שאינן מוקנות לה על פי החוק, והפכה את הממשלה, אך גם את הקבינט (המשמש תחליף לוועדת שרים לענייני בטחון), לכלי ריק, שלא זו בלבד שאין לו זכות להביע דעה ולהכריע, אלא הוא אף מחוסר מידע. אפילו נשיא ארצות־הברית, שהוא בעל סמכויות רחבות מאלו של ראש ממשלת ישראל, חייב לדווח לוועדות הקונגרס וגם לקבל אישור במקרה של עיסקות נשק, בגלל שלא קיים חובתו זו נתון עתה רונלד רייגן בסבך שעלאה אולי בחומרתו על זו של ניקסון בפרשת ווטרגייט.

אם הממשלה, ואפילו הקבינט, אינם ראויים לאמון, או שאינם נחשבים בבחינת מבינים בפרשיות המחר בנשק — בשביל מה צריך בכלל ממשלה? אולי מוטב לקיים במדינה משטר של „טריומווירא", דבר שיחסוך לפחות הרבה הוצאות להחזקתה של הממשלה הנוכחית. אילו שרי הממשלה היו באמת „גברים" היה עליהם להביע אי־אמון בשלישייה שהובילה אותם באף. השר עזר וייצמן, שהשמיע דברי ביקורת על דרך קבלת ההחלטות (ועל „תבונתה" של העיסקה עם איראן) היה מתון, מתון מאד. על פחות מזה עזב בזמנו את ממשלת הליכוד.

אין צורך להזכיר את הכנסת, ובמיוחד את ועדת חוץ ובטחון, שהשלישייה המתמחה במסחר בנשק הפכה אותה למועדון לשתיית־תה. שהרי מוסדות פרלמנטאריים אלה אמורים לבקר את פעולותיה של הממשלה, לרבות בנושאים סודיים ביותר. עתה שומעים את קולו של יושב־ראש ועדת החוץ והבטחון אבא אבן, המוצא לפתע עוז, בהיותו בקנדה, לבקר את הנוהל הלא־תקין מצד הממשלה. היכן היה ח"כ אבן במשך אותן שנתיים, שבהן הידיעות והשמועות על עסקת הנשק עם איראן פורסמו בעתונות העולמית?

*

שר החוץ שמעון פרס יצא בסוף השבוע מגדרו בנאומו בכנסת ובמרכז מפלגת העבודה. הכעס והסגנון התוקפני כלפי מבקריו רק מאשרים, שאין לפרס (ולשותפיו בשלישייה) תשובה סבירה להסתבכותה של ישראל בפרשה המכוערת הזו. הוא נזף בעתון „דבר", אשר למחרת היום, מרוב בהלה, תיקן עצמו וטען במאמר המערכת, כי „לפרס היה נאום טוב ומשכנע בכנסת". פרס, למשל, ביקש להציג את העיסקה כמעט כמעשה מוסרי עליון, וכל כך למה? משום שישראל זוכה להרבה חסדים מארצות־הברית, ובמיוחד מנשיאה הנוכחי רונלד רייגן, ולכן היתה חייבת לסייע לה במאמציה לשחרר בני ערובה. אילו הדבר היה נכון היינו זוכים היום להערצה בדעת הקהל האמריקנית ובקונגרס. אך משום מה ירדו מניותיה של ישראל בארצות־הברית בימים אלה פלאים. גם אלה של הנשיא רייגן, שמנסה לצאת מן התסבוכת על־ידי הטענה שלא ידע על העסקות הללו. ומחפש שעיר לעזאזל בסביבתו הקרובה. אני מוכן להתנבא, כי רייגן לא ייחלץ מן הפרשה. וגם אם לא ייאלץ להתפטר כמו ניקסון, הרי שיסיים את כהונתו כנשיא בלתי־אמין, העוקף את חוקי הקונגרס, נטל למפלגתו שעלולה להפסיד בגללו בבחירות הבאות.

*

איני יודע מי המציא את התירוץ האחר לעיסקה זו — תירוץ הנושא אופי של „אסטראטגיה גלובאלית ואזורית." מישהו הגיע למסקנה, כי במלחמת איראן־עיראק כדאי לסייע לאיראן. ייתכן שהיו אלה יועציו של רייגן, הסומכים על האפשרות „לשוב לטהראן", אך כנראה שאם אצל השלישייה שלנו נתקבלה הקונצפציה כי מוטב איראן, שאינה מדינה ערבית, כמנצחת, מאשר עיראק הנמנית עם מדינות ערב שאתן יש לישראל סכסוך ישיר. איני עוסק בשיקוליה של ארצות־הברית (וליתר דיוק של יועצי רייגן). אך אם היתה זו קונצפציה ישראלית, שדירבנה את הסיוע לאיראן, הרי בעליה פשוט מוכי עיוורון פוליטי. עזר וייצמן הזכיר בצדק, כי הסיוע לאיראן פגע קשה במדינות־ערב המתונות, שאחת מהן כבר מקיימת יחסי שלום עם ישראל (מצרים), השנייה מוכנה עקרונית לנהל משא־ומתן על הסכם שלום (ירדן), אך אפילו בעיראק חלו שנויים משמעותיים בשנה האחרונה, גם ביחסה לישראל כדאי להזכיר, שהיא נתנה את הסכמתה למהלכים של ירדן.

מה שמכונה „חשאיות" מתברר כמדיניות של שקר והולכת שולל של העם כולו — על מוסדותיו הנבחרים והביצועיים. אך אין כל סכנה שמישהו מן האחראים לשערוריה זו יצטרך לשאת באחריות. „האחדות הלאומית" היא פטנט מצויין, המאפשר לכל המתחרלטורים לצאת יבשים מכל גשמי הזלעפות של הכשלונות, השגיאות והשקרים. מי שמשלם את המחיר — זו מדינת ישראל. „הטריומווירא" החליט להודות בקיום עיסקות הנשק עם איראן, אך ורק כדי להיחלץ מהאשמות חמורות יותר — אלה הנוגעות לסיוע ל„קונטראס" באמריקה הלטינית. מי יודע מתי נשמע עוד הודעה בנושא זה, לא מרצונה של ממשלת ישראל, אלא בלחץ של עובדות, שאולי ייחשפו בחקירה הנמרצת המתנהלת היום בארצות־הברית.

נשק לפה, נשק לשם, והמלחמה (איראן־עיראק) תימשך לעולם

מסתרי המזכרים האסטרטגיים

בג'ונגל הסבוך של משלוחי הנשק דיבר הגרון הישראלי בשני קולות ● קונספציית ציפורי מול קונספציית וייצמן־שרון. זה היה לפני מלחמת לבנון. הקולות של היום מזמרים כבר אופרה אחרת

מאת יורם נמרוד

[illegible] שנפתח במוצאי יום ה' האחרון [illegible] „ערב חדש", זומן לחזות, [illegible] בקווייה האופיינית של [illegible] מחשבת מימי ראשית הציור־ [illegible] המאמינים בהסדרי מדיני ומי־ [illegible] לבין הציניקנים החוגגים [illegible] את נצח הסבטוך, ומלבים [illegible] דו־שיח של חרשים.

[illegible] ברעם, שהוא היום המומחה [illegible] באקדמיה הישראלית לסכסוך [illegible] העיראקית, פרץ אל המירקע, [illegible] — קרא בקול גדול: [illegible]

[illegible]

המאופקת והשקולה של השר עזר וייצמן במשדר „מוקד", ערב קודם לכן. וייצמן המליץ על שינוי אוריינטציה ומעורבות אחרת במלחמה על גדות החידקל. (התערובת הנימוקים של וייצמן וברעם ראוייה לסקירה וניתוח מפורטים. יחדיו עשויים נימוקים אלה להוות מנוף לשידוד מערכות).

גם מראייניו של וייצמן תמהו: אתה ממליץ על סיוע לעיראק, אולם בעת היותך שר הבטחון נקשר הקשר האיראני, ונשלחו משלוחי הנשק הראשונים לאייאתולות. וייצמן דילג על המשוכה בחן ובקלילות אופייניות: ודאי, ודאי, אישר. הלא מוטקה ציפורי עסק כמעט רק בזאת. וכי למה לו לוייצמן, לשוב למלחמות העבר, שרחקוהו לבסוף להתפטרות בשיא עוצמתו, כביכול.

וכך היה המעשה. בספטמבר 1980 זימן אליו מרדכי ציפורי את אחד מבכירי הכתבים הצבאיים, ולחש באוזניו בקול גדול, שהילך מן החידקל ועד היאור: „לישראל יש אפשרות להגיש לאיראן סיוע משמעותי ולאפשר לה, מן הבחינה הלוגיסטית, להמשיך במלחמה בעיראק. מובן שאפשרות זאת לא תוכל להתבצע כל עוד לא תחול תפנית רצינית במשטר הקיצוני של איראן" (יעקב ארז, 2.9.80).

ציפורי, שנשאל על כך בשבוע שעבר, מסרב לגלות מה היתה בעיניו „התפנית הרצינית" שהתירה את האיסור והניעה את גלגלי הייצור, שהופנה לאיראן (גם בקיבוצי „השומר הצעיר", שלא דיווחו על כך כנראה, לחבריהם בכנסת, עד הפסקת המשלוחים, בשלהי תקופת שרון במשרד הבטחון). אולם, חודש לאחר הכרזתו המופגנת של ציפורי דיווח „הסאנדיי טיימס" (27.10.80), שציפורי עצמו חתם על עיסקת הנשק. מעשה זה גרם מתיחות רבה ביחסי ישראל ארה"ב, כל עוד כיהן אלכסנדר הייג כשר החוץ של ארה"ב. הוא מנע אפשרות שההבנה השקטה שנוצרה בין חבורות היועצים הציניים של שני הישישים, חומייני ורייגן, תבוא לכלל ביטוי מדיני מעיל. הבנה זו נוצרה עוד בתקופת המאבק על הנשיאות בין רייגן לקארטר, שנוא נפשו של האייאתולה. הייג יישם את מדיניות רבו, הנרי קיסינג'ר, במורת תחיכון, כפי שהלה סייע לסאדאת, נשיא מצרים, להיחלץ מחיבוק הדב הרוסי, כך פעל הייג כלפי סדאם חוסיין, נשיא עיראק (מהלך שהחל בו קיסינג'ר עצמו).

שיתוף פעולה מצד ישראל במהלך זה היה תנאי להצלחתו, ולו מן הטעם הפשוט של יכולתה לטרפדו. וייצמן, כשר הבטחון, הבחין בערכה הרב של התוכנית לקידום תהליך השלום. הוא שיקע עצמו בגיבוש „מיזכר אסטרטגי" עם ארה"ב, אולם הכשיל עצמו בלשונו, כאשר מוקדם מדי קרא לה דרוה ודיבר בשבחי הנשק האמריקני שיזורם לארצות הקואליציה האנטי־איראנית, ארצות הנרבך הדרומי. במאוחר התברר לו, כי כאשר שר בטחון ישראלי מרפה ידיהם של חברי קונגרס מלהתנגד לאספקת נשק למדינות ערביות, הוא עוכר סף בלתי־אפשרי. עדיין, בתודעתם של ישראלים רבים מרי.

היו ערובות הבטחון שבידי וייצמן אשר היו, התגובה הישראלית, ברחוב, היתה בנוסח הפופוליזם האנטי אינטלקטואלי של דן מרגלית. עזר וייצמן הנמהר נפל כפרי בוסר בידי מבקשי רעתו במימסד של חירות. לאחר גילגולים שונים, נמסר תפקידו לאיש שהוא היפוכו של וייצמן מבחינת הדימוי הציבורי: אריאל שרון.

מבחינת שרון, דימוי ציבורי והשקפות אסטראטגיות הם עניינים במישורים שונים. הוא ראה את הבריתות האסטרטגיות שבפני ישראל עין בעין עם אלכסנדר הייג, אך נזהר מלשבח את מדיניותו, ודיבר בפומבי כפי שמצפים ממנו אוהדיו בחרות. אולם, שרון עצמו היה זה שבחלפה מחושבת, בעת דיונים על מיזכר אסטרטגי חדש בוושינגטון, הודיע באופן מוסמך על סיוע ישראלי לטהראן. המשך הבלתי־נמנע של התפארות זו היה הפסקת המשלוחים לאיראן. סייע לשרון בחשיפה משה ארנס, השגריר בארה"ב.

נשק שלל לעיראק

המהלך ההגיוני שנבע מן ההינתקות מאיראן היה סיוע לירייבתה. עיראק היתה במצוקה. ברית־המועצות המחינה בנסיונותיה לאמץ את מדיניות סאדאת, והכבידה על אספקת נשק בעיצומה של הסלמה בחזית.

(המשך בעמוד 15)

[illegible] לענייני היום: לוי מורב
[illegible] של עמודי הפנים: עמית אנטר

ברית המטורפים

מאת צבי טימור

יובל נאמן ועזר ארזיון מאמר משמשים עדות נאמנה לקיום ברית המטורפים, אשר תבועד התמיכה בלווית וללא תשרות לתת פרוע צבאי למשטר [illegible] של [illegible] באיראן [illegible] של ממשלת ישראל [illegible] אידיאולוגי [illegible] שמיר [illegible] לקשות [illegible]

[illegible]

את מדינות ערב המתונות — מצרים, ירדן ואף סעודיה. כלומר, מתן תמיכה ישראלית לאיראן מסייעת להקים את הגרבך הצפוני ולאחר את החזית איראן־עיראק־סוריה, בהנהגה איראנית תוקפנית, מוצהרת ובלתי־מוסוסת.

מכאן, שהאינטרסים של ישראל מעוגנים כיום בתמכו מדיני של פשרה. גם מי שמקוות להפלת המשטר החומייניסטי צריך היה להיות מעוניין באי הקניית נצחון למשטר זה. דבר שעשוי רק לחזק אותו, בעוד שפשרה או מפלה עשויות להפיל אותו. אולם נאמן, שרון ופאמו מוכנים להמר על כל קלף אנטי־ערבי, כי הם אינם מעוניינים בשום הסדר פשרה או הסדר של שלום עם הסביבה.

למערכה האיראנית מהווה כיום עיראק את קו ההגנה לפני האחרון של מדינת ישראל בפני השכנות עם החומייניזם התוקפני. יתכן כי אנשים אלה סבורים שאיראן אינה מהווה סכנה צבאית לישראל. אך קירבתה ודאי מהווה סכנה צבאית למדינות השכנות, כגון ירדן ומצרים.

[illegible]

למי, למי, למי

האם זקוקה ישראל לתעשיית נשק משלה? — האם יש צורך בייצוא הנשק המיוצר? — כן האם למכור לכל המבקש? — לא. לכך דרושים קריטריונים שימנעו מקרים כמו העסקה האיראנית

מאת ג'וני גל (גולדברג)

בין המחאה הקולנית נגד מכירת מפעל מנועי המטוסים בבית־שמש, לבין ההשתוממות על ההחלטה לספק נשק ישראלי לאיראן של חומייני, מתגנב ועולה שוב בכללותו הנושא של מדיניות מכירת נשק ישראלי. העסקאות עם איראן חושפות פן אחר של הבעיה — החלטה ממשלתית סמויה ללא דיון ציבורי או פרלמנטרי מוקדם, למכור נשק ישראלי למשטר המציב את עצמו בראש רשימת אויבי מדינת ישראל. משבר המפעל בבית־שמש מציג פן נוסף של הבעייה — מה שקורה לחוליה קטנה יחסית בשרשרת מפעלים הקשורים בתעשיית הנשק, כאשר אין עוד בשביל מי לייצר. ניתן לשער מה היה קורה אילו התעשייה האווירית, המעסיקה קרוב ל־20,000 עובדים, היתה צריכה להקטין או להפסיק את הייצור.

שתי התפתחויות אלו, מכירת הנשק לאיראן ומשבר מפעל מנועי בית־שמש, מעלות שורה של שאלות הנוגעות לתעשיית הנשק הישראלי. ראשית כל, האם ישראל זקוקה בכלל לתעשיית נשק? ואם כן, האם יש צורך גם ביצוא נשק? ושלישית, אם לייצא נשק, כי או למי, ועל־פי איזה קריטריונים?

על השאלה הראשונה, כמדומני, התשובה חייבת להיות חיובית. מדינת ישראל אכן זקוקה לתעשיית נשק משלה. תעשייה זו מבטיחה הספקה מתמדת, ובעת הצורך מאסיבית ומיידית, של שורה ארוכה של כלי נשק ומערכות נשק. אלו כוללות, על־פי דו"ח שהוכן לפני כשנתיים על־ידי ד"ר יורם פרי, נשק קל ותחמושת, מערכות אלקטרוניות וטילים, כלי שיט טנקים ומטוסים. תעשייה זו מאפשרת לישראל לא רק להתאים את כלי הנשק לצרכיה אלא גם לצמצם במידת מה את תלותה ברצונן הטוב של בעלות־בריתה.

כאן יש להעלות מילת זהירות אחת. חיוב תעשיית נשק ישראלית עצמאית איננו צריך להיות כה חד־משמעי עד שיתעלם מגבולות יכולתה ומשאביה הקטנים של מדינת ישראל. יש גבול ליכולת הייצור ולכדאיותו. יש הכרח לדעת שישראל אף פעם לא תהיה עצמאית לחלוטין בהספקת צרכיה הבטחוניים. על כן ההחלטה בדבר ייצור מערכת נשק זו או אחרת צריכה להיות תוצאה של שיקול ראציונאלי, הלוקחת בחשבון את מכלול צורכי הצבא והמשק.

תשובה חיובית לשאלה ראשונה מחייבת תשובה חיובית גם לשאלה השנייה, בדבר יצוא נשק ישראלי. כמו כל מדינה מייצרת נשק, ישראל איננה יכולה להסתמך על ייצור לצורכי פנים בלבד. ההוצאות הכרוכות בתכנון ייצור נשק גדולות מאד, ולעומתן הצרכים המקומיים של מערכת הבטחון קטנות יחסית ואינם יכולים להצדיק את אחזקתם של תהליכי הייצור של מערכות נשק יחודית לאורך זמן. אם כן, כדי להמשיך את ייצור הנשק וכדי לכסות, או לפחות להקטין, את ההוצאות הכרוכות בו, יש למצוא למוצר שווקים מעבר לגבולות המדינה. אי יכולת למצוא שווקים לנשק עלולה לגרום להפסקת ייצור ולעלייה באבטלה, לרמה שטרם הכרנו.

מקרהו של מפעל מנועי בית־שמש הוא רק דוגמה קטנה למה שיכול להתרחש. יש לזכור שמפעל זה הוא הקטן ביותר בשורת מפעלים הקשורים בתעשיית הנשק המעסיקים, על־פי מחקרו של פרי, בסך הכל כ־40,000 איש.

ואם לייצא נשק, כי או למי? תשובה אחת, שמשתמעת מתוך פעולותיהן של ממשלות ישראל זה שנים רבות, ועד היום הזה, אם לשפוט על פי המקרה האיראני, הוא שיש למכור נשק לכל דורש, וללא כל דיון ציבורי ופרלמנטרי. תשובה זו אולי הגיונית מבחינה כלכלית לטווח הקצר, אך היא איננה מוסרית וגם לא חכמה מבחינה פוליטית וכלכלית, לטווח הארוך. דוגמה אומללה אחת לגישה לא חכמה זו היא מקרה ניקראגואה. ישראל התעקשה למכור נשק למשטר הרודני של סומוזה כמעט עד ליום הפלתו על־ידי כוחות המהפכה הסאנדיניסטית. אמנם, ישראל בוודאי הרוויחה לא מעט מטבע זר בעסקה זו, אך הפסידה רבות בכל הנוגע למעמדה הבינלאומי. היא הודהתה במעשה זה עם משטר שעסק ברצח עם. כדי לשמור על קיומה של אוליגרכיה עשירה בתוך מדינה קטנה ונחשלת. לא רק שיצרנו כמו ידינו אויב נוסף בדמות המשטר הסאנדיניסטי החדש (עוינות שחולפת רק עתה. שבע שנים לאחר מכן), אלא שורה של מדינות בעולם השלישי רואות עקב כך בישראל כלי שרת בידי מדינות המערב התומכות במשטרים רודניים באמריקה הלאטינית ואפריקה. תדמית זו מונעת במקרים רבים יצירת קשרים דיפלומטיים וכלכליים בין ישראל לבין אותן מדינות ומלבה את הנימה האנטי־ישראלית, שמוצאת את ביטויה בפורומים בינלאומיים שונים.

האם יש אלטרנטיבה? כן. ניתן לפעול בצורה שונה. יש לבסס את תהליך קבלת ההחלטות בנושא מכירת הנשק על שני יסודות שיאפשרו, מצד אחד, את המשך קיומה של תעשיית הנשק, ומצד שני ימנעו במידה רבה את ההסתבכויות הלא־מחושבות ולא־מוסריות, שאיפיינו את התחום הזה בשנים האחרונות. ראשית כל, יש לחוקק חוק בכנסת שיבטיח פיקוח פרלמנטרי על עסקות נשק ישראליות. ניתן, לדוגמא, להסמיך את ועדת החוץ והבטחון, או חלק ממנה, לדון ולאשר כל מכירת נשק למדינות זרות. פיקוח זה יאזן את האינטרסים הצרים של תעשיית הנשק ומשרד הבטחון עם שיקולים מוסריים ופוליטיים ויאפשר תהליך קבלת החלטות ראציונאליות ולא פזיזות בנושא כה רגיש. צעד כזה גם יאפשר לראשי הממשלה להעביר את האחריות להחלטות בתחום זה לנציגי הציבור, ובכך ישחרר אותם. מתחום רווי לחצים זה. המקרה הנוכחי של דרום־אפריקה יכול להמחיש את הצורך החיוני בתהליך זה. יצוא הנשק לדרום־אפריקה הוא, על־פי מקורות זרים, מוטיב מרכזי במדיניות ישראל כלפי מדינה זו.

שנית, יש לקבוע מספר קריטריונים מינימאליים למכירת נשק ישראלי למדינות זרות. ניתן להחליט שישראל לא תמכור נשק למדינות אשר בהן הנשק ישמש לדיכוי אזרחיה. ניתן להחליט גם שישראל לא תייצא מערכות נשק למדינות הנוקטות מדיניות בעלת יומרות מוצהרות להתפשטות טריטוריאלית.

במילים אחרות, מדיניות מכירת הנשק תהיה חייבת להיות מושתתת לא רק על צורכי תעשיית הנשק אלא גם על השימוש המיועד בנשק הישראלי ועל קריאה מפוכחת של תהליכים פוליטיים בעולם. אין קל למצוא את שביל־הזהב בין צרכים כלכליים פרגמאטיים לבין שיקולי מוסר ומדיניות לטווח ארוך. אך אל מול האלטרנטיבה של מכירת נשק לכל דורש, נראית שהאפשרות הראשונה עדיפה בהרבה. ניתן גם ניתן להימנע מפרשיות נוספות נוסח איראן וכדי בכך לשמור על תעשיית נשק ישראלי מקומי.

מנוע כפיר בהפגנת פועלי בית־שמש בירושלים. מה קורה כשאין בשביל מי לייצר?

כל העמדות תפוסות, כל הטכנאים עסוקים...

מאת רפי גאון

עיתונאי שהטלפון שלו "מת" באמצע העבודה, הלך וחייג, כמקובל, "16". חיוג של 4 דקות ברציפות, בלא לתוצאה, זיכה אותו בצליל "תפוס". אחר כך בא צליל [illegible] הגורל בקולה המתנגן של [illegible] מאד: "כאן שירות תיקונים, כל העמדות תפוסות. אנא המתן ותיענה לפי התור". כך 30 פעם (ספרתי) ברציפות, כאשר עלה [illegible] קול בשר ודם על הקו. [illegible]

[illegible]

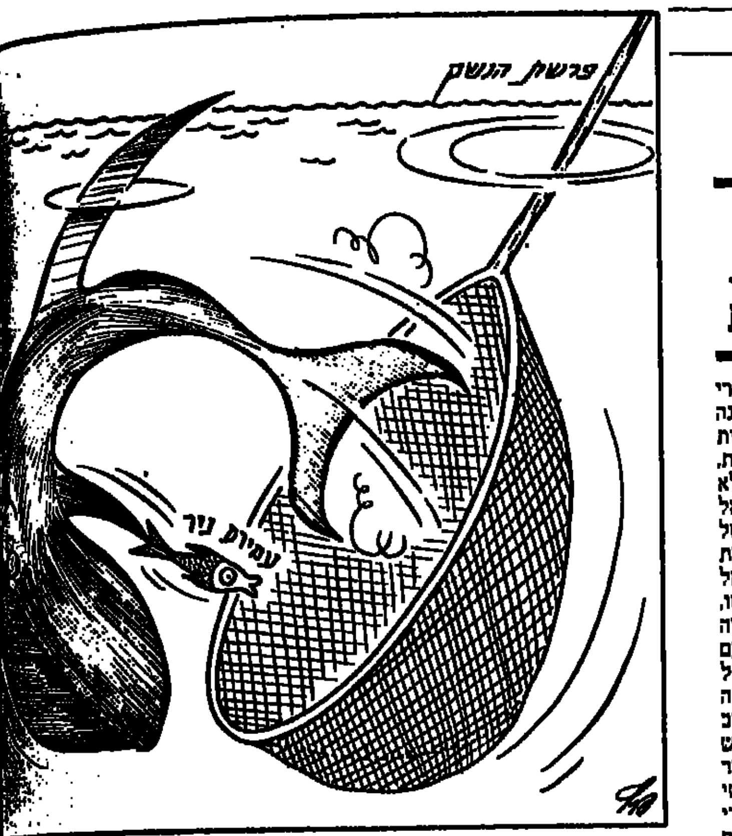

סופרים את הימים

מאת נפתלי בן־משה

לא עברו אפילו חמישים יום, וראו באיזו קלות התרגלו הבריות להיפוך היוצרות. שמעון פרס, שהיה ראש הממשלה, נהיה לממלא־מקום ראש הממשלה. יצחק שמיר, שהיה ממלא־מקום ראש הממשלה, נהיה לראש הממשלה. לא מהסך, לא זעזוע. כאילו היה זה הדבר הטבעי ביותר עלי אדמות. אפילו הקריינים בטלוויזיה וברדיו לא כשלו בלשונם אף פעם אחת.

יצחק שמיר, שהיה שרוי בתחתית תודעת הציבור כראש ממשלה מבוקש, כבר הספיק (ולפי הסקר האחרון) לטפס מעלה מעלה בסולם הפופולריות (75 אחוז) בעוד שאת שמעון פרס אוהבים מאד (86 אחוז) כשר החוץ. אין זו סיבה לעלוז. 86 אחוז זה אמנם הרבה. אך שר החוץ זה מעט. שניהם טרם הוכיחו את עצמם בתפקידיהם החדשים — מניין איפוא צומחת להם הפופולריות? קשה להאמין שהציבור התאהב פתאום בשמיר, או שגילה לפתע את כשרונותיו הסגוליים של פרס כשר החוץ. הציבור הרחב פשוט חדל להתעמק בהבדלים האישיים והרעיוניים בממשלת האחדות. לא כל כך נוגע ללבו מי מכהן במה. מי ממלא־מקום של מי ומיהו היום הלשעבר של אתמול. היום פרס — מחר שמיר. בשביל הציבור הרחב זה כנראה היינו הך.

עוד אנו טרודים בוויכוח על הישגיו של שמעון פרס בתקופת כהונתו כראש ממשלה וכבר כאילו הכל ניטשטש ונמוג בערפילי העבר. עוד חצי שנה, עוד שנה של שהייה משותפת בממשלת האחדות בראשות שמיר, והכל יעוף עם הרוח. יצחק שמיר הוא ראש הממשלה — ומי אם לא הוא שהדביר את האינפלציה, שהוציא את צה"ל מלבנון, ששיפר את היחסים עם המצרים, שהרים מאשפתות את מעמדה הבינלאומי של ישראל? מי שאינו מאמין, שיבוא להוכיח את ההיפך. בתודעת הציבור הכל ישקע בתוך ערפל סמיך, שלתוכו יושלכו ויערכבו כל הפאשלות למיניהן מתקופת הליכוד.

אופיינית לתחושה ערפילית זו היא תגובתו של רפי אדרי, בתפקידו החדש כיו"ר הקואליציה, על הפאמפלט של הליכוד. שניסה פשוט להטיל את הפאשלות של הליכוד לפתחו של המערך (מי היה שם לב לפאמפלט נדוש זה, אלמלא הפרסומת האדירה שעשה לו המערך), [illegible] יצא בעיקר על ההתנהגות [illegible] הליכוד. כך מתנהגים בין שותפים [illegible] שלואל מלא התמרמרות. [illegible] הליכוד. אפילו פויה.

שמיר, שהצליח לגבור על [illegible] ומחוץ והגיע למחוז חפצו, [illegible] — יכול עכשיו לנוח על [illegible] לו קודמו בתפקיד. כי [illegible] הפאסיבי, שמיר אינו זקוק [illegible] לו צורך ביוזמות מדיניות [illegible] חרשות. להיפך, אם נדרש [illegible] הוא במניעת יוזמות ובסיכול [illegible] מדיניות, וזה מסוג המאמצים [illegible] לעמוד בהם. שב ואל תעשה. [illegible] לאומית דרופה בימים טרופים אלה.

אנשי התשחורת [illegible] כבר דואגים לכך, [illegible] הוא יופיע מעל גלי האתר כדי [illegible] לא יותר. מכמה דברים [illegible] משמעות, עטופי סוד [illegible] לכאן וגירוף לכאן — [illegible] וכדי לצאת ידי חובת [illegible] והפאטריוטיות וזקיפת הקומה.

אך מה על שמעון פרס [illegible] ההיסטורי עם בעלי [illegible] (מדוע לא הוזמנו גם [illegible] כאילו נמוג ונעלם. [illegible] כבר מותר לנו לשאול: [illegible] המדיניות? מה על [illegible] הם הפלשתינים [illegible] הבינלאומית? ומה [illegible] המשותפת המצרית — ישראלית [illegible] מכונת הוועידה הבינלאומית? [illegible] הליברליזציה והיזוק [illegible] בשטחים המוחזקים? [illegible] בבחירות הכלכליות? [illegible] הכל כאילו נגרם בבת אחת.

לא פעם אחת נשבע שמעון פרס [illegible] יהיה פקיד אצל יצחק שמיר [illegible] המשך ליוזמות השלום. [illegible] ממשלת האחדות והוא [illegible] אדרבא, נראה את פרס [illegible] השלום ועומד בדיבורו [illegible] בכליון עיניים. לא צריך [illegible] לברר שממשלה בראשות [illegible] לקדם את מאמצי השלום [illegible] מפלגת העבודה בממשלה [illegible] פשוט הידרדרות מוסרית [illegible] וערכי, שממנה לא תוכל [illegible] נרפה מפרס. לא נחכה שנים [illegible] סופרים את הימים.

חרמת כוסית בחילופין. אפילו הקריינים לא נכשלו בלשונם

(צילום רחמים ישראלי)

[illegible] כלפי מתפרעי הימין

מה קרה למשטרה

[illegible] שכבר אין מכחישים את העובדה שהמשטרה נוהגת במידת רחמים מיוחדת במינה [illegible] הימין או לפחות במידת בטלנות מפתיעה — והגיעה השעה לנסות להסביר את [illegible], שארית הספקות לגבי עצם קיום העובדה נגוזה כליל בשבוע הפרעות בירושלים — [illegible] הפורעים התראיינו כאין מפריע בכל אמצעי התקשורת והטיפו לאלימות [illegible] המשטרה לא ידעה דבר על קיומם ועל תפקידם, ואחרי שבמשך שבוע ימים לא [illegible] למשפחות הערביות כדי שיוכלו לחזור לבתיהם, וביחוד לאחר תהלוכת יום־השיבעה [illegible] את מעשי הפירחחות לדרגת מיצווה. אין עדיין הסבר מוסמך לתופעה הזאת, [illegible] כמה הסברים ואני רושם חלק מהם להלן, כהשערות בלבד, לפי שעה.

● הסבר ראשון: המשטרה יגעה ומותשת מרוב משימות. תקציב מקוצץ, משכורות נמוכות, [illegible] פשע גואה, והבחורים עייפים. מה שנראה לנו כסלחנות כלפי הימין איננו אלא [illegible] כללי ביחס למשימות השיטור כולן.

● הסבר שני: קציני המשטרה ושוטריה פשוט אינם מבינים במה דברים אמורים. אולי [illegible] לא זכו ללמוד היסטוריה כהלכה. אולי בגלל עומס העבודה לא היטו אוזן לדברים [illegible] כאן בשנתיים האחרונות על טיבו של הפאשיזם המתהווה אצלנו — אבל אם כך או [illegible] הוא שקשה לטעת מוטיבציה בציבור חסר ידע על טיבה של המשימה המוטלת עליו [illegible] הדמוקרטיה הישראלית מן הסכנה האורבת לה בשוליים המטורפים של הימין הקיצוני.

● הסבר שלישי: יכול להיות שעל המשטרה בישראל עוברים תהליכים דומים לאלה [illegible] משטרות רבות בחברה הדמוקראטית. קציני המשטרה מתחילים לטפח תפישת־עולם [illegible] בגלל אופי פעילותם. בשלב הראשון מתקשרת משימת השמירה על החוק והסדר עם [illegible] שמרנית־כללית, בשלב השני הם זועמים על החוק שמונע מהם להשליט סדר, [illegible] הם מתחילים לשנוא "שמאלנים" כפי שלימדו אותם לשנוא גנבים ואנסים. אין [illegible] — אבל עובדה היא שתהליך דומה קורה בארצות רבות בעולם. דמותו של קצין [illegible] הריאקציונר, טעון הדעות הקדומות והמסוגר בתפישותיו החברתיות, הפכה כבר לדמות [illegible] בארצות המערב, וניתן לראות אותה לעיתים קרובות על מסכי הטלוויזיה. [illegible] לא היה צריך לקרות אצלנו — אבל אולי זה קורה, ועל כל פנים זה טעון בדיקה.

● הסבר רביעי: יכול להיות שכוח־האדם המגוייס למשטרה מצוי בשפע־יחסי רק בקרב [illegible] שיש השפעה גדולה־יחסית לנטיות ימניות וכאלה הגובלות בגזענות. [illegible] שונים אלה אינם מוציאים כמובן זה את זה, ויתכנו גם הסברים הרבה יותר [illegible] שבשלב זה מוטב לא להעלות אותם על דל שפתיים. שר המשטרה והמפכ"ל [illegible] לעשות משהו בנידון, (ואנחנו מצפים ומחכים לראות מה יעשה, ומאחלים להם הצלחה.

חברה חדשה

מאת גרי יציב

מנהיג ושמו טדי

במשך כל שבוע המהומות והפרעות בירושלים, כאשר הרעש היה גדול בשכונת שמואל הנביא והחרדה היתה גדולה במעלה חאלדיה — התבלט במיוחד מקום אחר בארץ שהיתה בו דממה גמורה ושקט מסמר־שיער. זה המקום שבו היו מצויים מנהיגי האומה, כלומר מנהיגיה הפורמליים, דהיינו — שרי הממשלה: לא קול ולא הגה ולא שמיר ולא פרס ולא פרץ ולא צווחה, ואפילו לא ציוץ אחד של גינוי חד־משמעי. ואז, על הרקע השקט הזה, נשמע רק קול אחר, עייף־משהו, אבל בלתי־ניתן־לטעות במקומותינו — והיה זה קולו של ראש העיר שלנו טדי קולק, שבעברית הבלתי־מהוקצעת שלו דיבר כדם ליבו ומעומק ליבנו.

אני לא כותב כאן על טדי האיש או על טדי ראש העיר, אלא על התופעה החברתית המכונה — מנהיגות. אני יודע היטב שכשאומרים "מנהיג" אנחנו חושבים על רטוריקן מסעיר, או על מצביא מנצח, או לפחות על עסקן מתוחכם שהצליח להתברג איכשהו במעלות השורה. אף־על־פי־כן צריך לזכור שמנהיג, כפשוטו, הוא מי שמנהיג את העם אל דרכו. כאמור, אני מדבר על תופעה חברתית: שימו לב, למשל, להבדל הגדול בין טדי קולק לבין שמעון פרס. הרי זה האחרון איננו מוציא מפיו הגה אלא לאחר שבדק ומצא כי "המוני העם" יאהבו אותו על כך, או לפחות לא יתפסו אותו במילה. טדי קולק, לעומתו, אומר את מה שהוא מאמין כי צריך לומר. לא תמיד אתם אוהבים את זה, לא תמיד אני אוהב את זה — אבל תמיד כולנו מאמינים לו. טדי קולק לא הלך ללמוד תורה אצל הרב עובדיה יוסף, ולא תקע פתק לכותל, ולא ביקש ראיון אצל הרב שך, ולא רקד עם עופרה חזה — אבל בכל זאת הוא גרף קולות בקרב כל חוגי המעריצים של כל האישים הנכבדים הללו. מי שאיננו יודע, שיקשיב עכשיו היטב: גם אוהדי ביתר ירושלים הם אוהדי טדי, וגם בעלי הבאסטות במחנה יהודה הם אוהדי טדי, וגם מרבית תושבי שכונות המצוקה של העיר אוהדים אותו — והוא מעולם־מעולם לא התחנף אליהם, והרבה פעמים גער בהם, והוכיח אותם על פניהם, ותמיד העלה על נס את מה שהוא מאמין כי הוא הרצוי. וטדי הלא מאמין בכל ליבו בכורח הקיום־יחד ובסובלנות על כל מובניה, ובפיתוח גדול של העיר לרווחת כל תושביה. אין מה להתווכח על הקביעה אודות מידת הפופולריות של טדי בקרב מי שנהוג לכנות "אוהדי הליכוד". ארבע מערכות בחירות הוכיחו זאת. יתרה מזו, אם מחר ייערכו בחירות בשכונת שמואל הנביא — וטדי קולק יתייצב בצד אחד וכל שרי הממשלה האילמים, השותקים והמתחנפים בצד השני — טדי יכה אותם שוק על ירך בנצחון סוחף.

מן הבחינה הזאת — טדי קולק הוא תלמידו המובהק, והכמעט יחיד, של בן־גוריון. גם הוא לא עושה חשבון לגבי "מה שהעם רוצה" — אבל יודע היטב "מה רצוי לעם", ומנסה כמיטב יכולתו, לשכנע את העם ללכת בדרכו.

ירושלים של דתות, עדות ומעמדות

הגיע הזמן לתגיד משהו על ירושלים. ירושלים היא עיר הטרוגנית מאד על פי הרכב אוכלוסייתה, רבת דתות, עדות ומעמדות, עיר מגוונת. ירושלים היא בין הערים המגוונות ביותר בעולם — אבל [illegible] לא המגוונות ביותר, וגם לא יחידה [illegible] במידת הגיוון שלה. למשל: הערים הקוסמופוליטיות של ימינו, ניו־יורק, לונדון ופאריס, מגוונות יותר, ועוד ערים רבות בעולם מאכלסות בקירבן בני אומות שונות, קבוצות אתניות שונות ושפות שונות, ומקיימים בהן אורחות חיים ושיטות התנהגות שונים ומשונים.

עיר מגוונת עשויה לתפקד כהלכה, אם [illegible] ללא זעזועים ניכרים, כאשר [illegible] בה מידה סבירה של סובלנות. [illegible] "הסבירות" של הסובלנות היגנה [illegible] לכל תרבות, ותרבות החיים שלנו [illegible] במידות קטנות מאוד של [illegible] אמנם אנחנו מן הסתם גם פחות [illegible] כלפי גילויים שונים של עוול, [illegible] אנחנו אומה של בני אדם [illegible] כלפי הבדלים אחרים, [illegible] מכל סוג, וכלפי כל גילוי [illegible] התנהגות המקובלת. מן [illegible] ולא מסיבות אחרות [illegible] להמציא לנו, הגיוון הינו [illegible] פונקציונאלית אצלנו, [illegible] ומפריעה. על אחת כמה [illegible] אמורים בירושלים.

[illegible] הסובלנות היא השלמה [illegible] עם קיומו של עולם מורכב [illegible] אלא צריך להסתדר [illegible] אשר אין לשנות [illegible] מצידה הפעיל הסובלנות [illegible] כשיוויון הערך של הזולת [illegible] וניתוק גמור של מידות הכבוד וההערכה ממהות החבר'ים ומתוכן השתניות בקרב כל מי ש[illegible]אים לכבוד ולהערכה אלו. משני הצדדים הללו, המסיבי והפעיל, הסובלנות איננה מתקיימת בירושלים, במיוחד לא בירושלים.

ההשלמה עם המציאות, ויהיה תוכנה אשר יהיה, היא תכונתם ואופייניות של האנשים החיים הרחק־הרחק מהמרכז קבלת ההחלטות. לא כך הדבר לגבי הירושלמים. ירושלים, בניגוד ללונדון, למשל, היא עיר־בירה־קטנה, כל ירושלמי שני נתקל במישהו ממקבלי ההחלטות, או לפחות מכיר את מי שמכיר באורח אינטימי יחסית, משהו מבין האנשים הנוטלים חלק בתהליך קבלת ההחלטות, המימדים הקטנים של עיר הבירה עושים את ההחלטות למשהו קרוב, שבהישג־יד, שניתן לשינוי ושאינו כופה השלמה. הדבר בולט במיוחד בהקשר לפער המעמדי בעיר, אף על־פי שהוא רלוואנטי גם לכל פער אחר מן הפערים המאפיינים את עירנו. לפעיל שכונות בירושלים יש גישה נוחה יותר וקלה יותר לאנשים שצריכים להחליט על גורלו. תושבי שכונות ירושלים פחות משלימים עם הפער, ולכן גם יותר פעילים נגדו, — ולפיכך גם מוכרים יותר בארץ כ"מנהיגי שכונות".

עוד פחות מכך ניתן לצפות לסובלנות כלשהי אצלנו במובנה הפעיל, של כיבוד ערך הזולת־השונה. הצטבר כאן אצלנו הריכוז הגדול ביותר בעולם של נביאים ודוחקי־קץ, משוררים ופסיכופאטים, הוגי־דעות ופקידי רשות, חוקרים ונוכלים, בעפר ובאפר, מתקני־עולם ומשוחדים בעיני עצמם, דמגוגים, חסרי־דיען ושאפתנים חסרי־תקנה, כוהנים־לעתיד־לבוא ורומנטיקנים עתירי נוסטלגיה, דפוקים בראש ומוכים בשכל וגאונים אשר תהילתם אולי עוד תגיע, וכל אלה, בכל הגדלים ומכל העדות והדתות, מרוכזים בתחום קטן, מתחככים אלה באלה, וטוענים את מצבריהם בכוח החיכוך הזה בכמויות גדושות ובמלאים עודפים של רגשות עזים ובלתי־ניתנים לריסון. הוו המס שאנחנו מעלים לשלושת אלפי שנות היסטוריה, למלכות בית דויד ולמלכות בית חשמונאי, לישוע הנוצרי ולמוחמד שליח אללה, ולכל הארמונות, מקדשי־האלוהים ובתי הקברות שזרעו דורות קודמים במורדות ההרים ובצלעי הוואדיות שבהם קבענו את בתינו. אין מה לעשות — הציבור המגוון הזה פשוט איננו מסוגל לכבד את זולתו השונה משום שהאמת היא אחת עבורו, והיא שלו, ושלו בלבד, ואין זכות לזולתו לטעון אחרת. סיכומו של דבר: עיר שהיא מגוונת וחסרת־סובלנות — דבר יפה מאד, ומה שדרוש כאן יותר מכל הוא בעיקר משטרה טובה יותר, וגם אז יהיה קשה מאד.

בכל זאת, ועל אף כל האמור, לא צריך לאבד פרופורציות: אחרי הכל, הרוב הגדול של תושבי ירושלים, כמו הרוב הגדול של תושבי כל מקום בעולם, הם בני־אדם רגילים, אנשי עמל חפים מכל רצון מיוחד במינו, עם שאיפות ממוצעות וחלומות בינוניים, סדר־יום שיגרתי והלך־מחשבה ניתן־לניבוי. עובדה היא שבכל שבוע הפרעות והמהומות, שעבר עלינו להרפתנו, לא היו לו עקבות במרבית חלקי העיר, ובעצם הימים ההם המה המילדרונים כהרגלו מקנים ומוכרים הרוצים, והמשיך לזרום מלמעלה ולמטה בשיפעת בטלניו המוכרת, ונפתחה כאן אצלנו תחרות שחמט בינלאומית, ובבתי־הקפה של העיר דנו בעיקר ב"הפתעה הכפולה" (ביתר הפסידה והפועל ניצחה. כך בדיוק) וחשוב מכל — המוני יהודים וערבים חצו הלוך ושוב את הגבול הבלתי־מסומן בין שני חלקי העיר, כמו בכל שבוע רגיל.

עיקר העיקרים: לא לשגות באשליות ולא להכנס לפאניקה. דו־קיום אמיתי, במובן של חיים־בצוותא לא היה כאן אף פעם ולא יהיה בשום עתיד קרוב, מפני שהיקף הבעיה הבלתי־פתורה — ואשר בלעדי פתרונה אין דו־קיום — רחב יותר וגדול יותר מהיקפה של העיר הזאת. על אחת כמה וכמה שעד שיגיע פתרון מקיף לא יהיו כאן שלום ושלווה — כי העיר מגוונת מדי מכדי שתוכל לשאת את חוסר־הסובלנות הטבוע ברמה. הגרעין הפשיסטי הבוטה, הצעקני והמסוכן־מאד שקיים כאן — לא נולד אתמול והוא כבר מוהם את דמנו זמן רב מדי, ויום־יום נוצרות לו קרקעות־גידול נוספות בכל רחבי הארץ, אף־על־פי־כן: ירושלים השפויה והיפה עוד חיה ונושמת את אוויר הפסגות הנקי, חוץ ומשכר־החושים כמו יין, ויחד עם כל תושביה משלימה ירושלים עם הגורל שנועד לה כנראה, לחיות בלב־ליבן של כל הסערות, וכל המאבקים וכל המלחמות שהארץ הזאת יודעת.

מכל מקום, בכל שהדברים נוגעים לנו, תושבי ירושלים, בכל זאת עדיין אנחנו ראויים לקנאה. הנה עכשיו, כשאני מסיים לכתוב דברים אלה, אני עובר למרפסת ביתי, פותח תריס — ודברים שרואים מכאן לא רואים משום מקום בעולם.

רשות הקורא

שיתוף בהנהלות לפי הדגם היוגוסלבי

ברשימתה "על פרשת דרכים" ("על המשמר", 14.11.86) נגעה רעיה רטיג רק בקצה המזלג בבעיית משק הפועלים. גם הפיתרון שלה הוא דקלרטיבי בלבד ללא קשר למציאות הקיימת.

בעיות המשק ההסתדרותי מתחלקות לשניים: החלק הכלכלי, על כל המשתמע מכך, והחלק החברתי־ציבורי־אידאולוגי, על כל מורכבותו.

בחלק הכלכלי, עד לתקופה האחרונה של הזעזועים העוברים על סולל־בונה ועל חלק ממפעלי "כור", המצב בדרך כלל השביע את רצון העובדים, ההנהלות וחברת העובדים. בשטח החברתי לא היתה כל התקדמות, למרות שיתוף העובדים בהנהלות המרכזיות בסניפים ובמפעלים. השיתוף הזה לא השפיע כלל על יחס העובדים למפעל ולהנהלה: הוא היה רק לשם דיווח, ולא היתה לו כל השפעה — פרט לכך שמספר עובדים קיבלו מעמד וכבוד, שלעתים לווה בטובת הנאה. המוסד והעובדים לא השיגו דבר מהשיתוף הזה, להיפך. גם לחלוקת הרווחים לא היתה כל השפעה, כיוון שהקריטריונים בחלוקת הרווחים היו מעוותים, ללא קשר לתרומת העובדים. להצטברות הרווחים. הם נתנו לכלל הציבור לפי הנוכחות בעבודה ולפי דרגים.

זאת ועוד. ההנהלות המשותפות לא תרמו להידוק הקשר בין המוסד־המפעל ההסתדרותי לבין ציבור העובדים.

לדעתי, יש לאמץ את הדגם היוגוסלבי של שיתוף עובדים בהנהלות, תוך התאמתו לתנאי הארץ. כל עובד במשק חייב להיות שותף בקביעת העניינים החיוניים במשק שבו הוא עובד. שיתוף בכל הדרגים, אחריות לתוצאות לייצור ולמכנה הכלכלי.

משה זילבר, פתח־תקוה

משרד החינוך, הבזבוז נמשך

עם מינויו כמנכ"ל משרד החינוך הכריז שמשון שושני כי יחסל את הכפילויות והבזבוז. בינתיים לא חל שינוי — רק באחרונה קראנו שהעיריות קיבלו עכשיו כמה הקצבות לאותה מטרה, בגלל אי־תיאום בין מחלקות במשרד החינוך.

ירושת המר טרם חוסלה. ישנם עוד רבנים בבתי־ספר דתיים וממונים על חינוך דתי בבתי־ספר ממלכתיים. המחלקות להכשרת מורים ולהשתלמות מורים לא מוזגו ושני מנהליהם הדתיים, שמעולם לא התנסו בניהול, ממשיכים. הכפילות בין האגף לחינוך דתי והאגף לתרבות תורנית לא פסקה: עדיין ישנם פרסומים דתיים מיותרים כמו ה"דף לתרבות יהודית" וניירת מיוחדת במחלקות שונות.

אם השר והמנכ"ל יטפלו בדברים האלה, ישולמו משכורות המורים במועד, לא יהיה צורך לקצץ בשעות הוראה ואפשר יהיה להקל את מצוקת האוניברסיטאות.

דב כהן, נצרת עלית

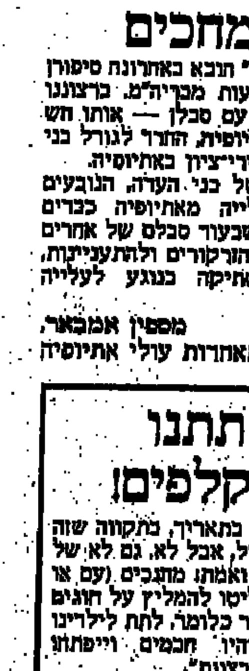

גם עולי אתיופיה מחכים

בתכנית "מבט שני" הובא באחרונה סיפורן של המשפחות השסועות מבריה"מ. ברצוננו להביע את הזדהותנו עם סבלן — אותו חש כמעט כל עולה מאתיופיה, החרד לגורל בני משפחתו שנותרו אסירי־ציון באתיופיה.

הסבל והייסורים של בני העדה, הנובעים מסגירת שערי העלייה מאתיופיה כבדים מנשוא. אולם נדמה שבעוד סבלם של אחרים זוכה כל הזמן לאור הזרקורים ולהתעניינות, קיים קשר של שתיקה בנוגע לעלייה מאתיופיה.

מספין אמבאר,
יו"ר התאחדות עולי אתיופיה

אל תתנו להם קלפים!

אני חוזר ומציץ בתאריך, מתקווה שזה עיתון של 1 באפריל, אבל לא, גם לא של פורים. הכל רציני ואמתי, מחנכים (עם או בלי מרכאות?) החליטו להמליץ על חוגים לבריד' בבתי הספר כלומר לתת לילדינו קלפים, כדי שיהיו חכמים, ויפתחו "חשיבה ופעילות בצוות".

לא די שאנחנו יודעים את ההבדל בין ברבאשור לברבאשויר יותר מאשר אני בגילם ידעתי על ההבדל בין עשיו לישמעאל, מה שמכשיר אותם ליפול בידי המחזירים בתשובה, עוד רוצים לתת להם קלפים.

אינני מתנגד לבריד'ג, לקנסטה ולרמי — במועדון לפנסיונרים אבל למען שמם הטוב של בתי הספר שלנו, אל תכניסו לשם קלפים, חוגים לשחמט ולבולאות — בבקשה, קלפים — לא.

יוסף רוקח, חיפה

תיאטרון

קמפ מצדיע לבאסטר קיטון

לינדסי קמפ עומד לשוב אלינו בדצמבר עם „המצעד הגדול" — מופע שהוא מעין מחווה לענקי הסרט האילם. אלי דור־כהן הוזמן לעצב את התפאורה והאביזרים של המופע. מדוע שמו אינו מוזכר בתוכניה?

מאת גיורא מנור

יש מונחים, שמשמעותם הופכת במשך הזמן מחיובית לשלילית או להפך. למשל המונח „שמרני" — האם הוא מציין רצון לשמור על ערכים חשובים או משמעותו קפיאה על השמרים, ריאקציה, תמיכה במשטר הישן, שאבד עליו כלחו? ממש כך גם המונח קומדיאנטי עשוי לבטא ביקורת על הפרזה, העדפת החיצוניות הבימתית על ה„פנים" של השחקן. אבל לא בהכרח. כי אם יש בכלל מושג המבטא באופן מושלם את אמנותו של לינדסי קמפ, העומד לשוב אלינו עם להקתו בקרוב, הרי זה „קומדיאנטי" — ובמובנה החיובי ביותר של המלה: צבעוני, שגעוני, משעשע וחזוני. נכון, כל קומדיאנטיות יש בה הפרזה וקיצוניות, אלא שאצל לינדסי קמפ עצם ההליכה עד הסוף, ההתפתכות בקיטש וטעם גרוע, הוא אמצעי אמנותי. האנגלים אומרים, „הטיפשים רצים במקום בו המלאכים חוששים לדרוך", וקמפ הוא מאותם „טיפשים" כביכול, הדורכים גם לתחומים ש„חכמים" נמנעים מלהלך בהם. ודווקא התבכנות זו, היטפשות זו, היא התבלין הטוב ביותר באמנותו המרועה, הקולנית, הקומדיאנטית.

בישראל גילו את לינדסי קמפ כעשר שנים ויותר אחרי אירופה. כי הדמיון האנארכיסטי שלו היה בגדר טלטלה בתיאטרון שלנו, המנומס בדרך כלל יתר על המידה. (למעשה רק מנדי והגוף לוין הת־פרעו בו עד כדי „להפתיע את הבורגנים", (E'PATE' LE BOURGEOISIE)

המופע החדש של קמפ נקרא „המצעד הגדול", והוא מעין מחווה לענקי הסרט האילם, צ'רלי, באסטר קיטון, הבאמי פון שטרוהיים ויתר המפלצות הקדושות של הראינוע. הקירבה הנפשית בין קמפ ומעצבי הסרט שלפני המצאת הקולנוע ברורה: התמונה, התנועה הם הכל, והקול רק „נספח".

אלי דור־כהן עבד עם לינדסי בהכנת „המצעד הגדול" בבארצלונה, ספרד. „ללינדסי אוסף ענקי של סרטים ישנים. הוא היה מזמין אותי לראות אותם בישיבות ליליות מאראתוניות". — מספר אלי, שהוזמן לעצב את התפאורה והאביזרים של המופע.

המופע מתחיל מהתקופה האקספרסיוניסטית של הסרט הגרמני של שנות ה־20, ועובר לסאטירה על סרטי הוליווד האילמים. יש בו סצינה של אימי מלחמת החפירות במלחמת העולם הראשונה, כפי שתיאר אותה צ'פלין בסרטו „הכתף שקו", ומסתיים במעבר הטראומטי לסרט המדבר והמזמר.

על בימת־צילומים מוזנחת, מופיע מתוך החושך הבמאי, ומתחיל הטקס הלילי, שבו הוא מעלה באוב את זכרונותיו, את חוויותיו וחלומותיו, וכאילו שב ויוצר שנית את סרטיו הישנים, עד שהמציאות והדמיון מתערבבים. רק הפקודה הכמעט מאגית CUT! מחזירה את המציאות אל הבימה.

כשם שציירים חוזרים שוב ושוב אל נושא אחד, מרכזי לחייהם הפנימיים, כך לינדסי קמפ אינו מרפה מדימויי הראינוע. בשנת 1975 יצר עבור להקת „באלט ראמבר" הלונדונית את „המצעד עובר", פארודיה קלילה על הוליווד וכוכביה, שאחדות מהסצינות בו משמשות בסיס לקטעים במופע הנוכחי. אבל גם עבודה זו עבור „ראמבר" היתה כבר מהדורה שנייה ל„אגדות", מופע בו הופיע בפסטיבאל אדינבורג בראשית שנות ה־70. למעשה גם בשנים בהן הופיע בעצמו בקאבארטים השתמש בנושאים שאולים מסרטים אילמים. ואולי החל הרומאן הזה שלו עם הוליווד עוד הרבה שנים קודם לכן — כשהיה ילד, המחקה בחצר בית הוריו את גיבורי הסרטים, שצפה בהם בסינמה המקומית.

ב„מצעד הגדול" לינדסי מגלם לפעמים את „הבמאי" ובמופעים אחרים את „הכוכב". כל הדמויות רשומות בתוכניה בשמות כלליים, כגון „המאהב הלאטיני", שהוא ולנטינו, ואולי גם דאגלס פיירבנקס; „האליל", „הנערה הכפרית" או „האלילה", שהיא בלי ספק גרטה גארבו „האלוהית", אותה מגלם בהפקה זו דווקא גבר.

הראינוע פיתח למעשה סוג מיוחד של מוסיקה, שתפקידה היה למלא את השתיקה. את המוסיקה למופע חיבר קארלוס מירנדה, מלחין ששיתף פעולה עם לינדסי פעמים רבות.

קמפ הוא „קוסם־בימה" ידוע. גם הפעם יש שימוש באפקטים רבים של אור. משום מה אין התוכניה מציינת כלל את שמו של אלי דור־כהן ואת חלקו בעיצוב התפאורה. כביכול הכל הוא מעשה ידיו ופרי דמיונו של קמפ עצמו.

האם התעלמות זו, מחיקת שמו של היוצר, אינה מכאיבה לאלי? „כן ולא" — אומר אלי, „זה היה עבורי נסיון מרתק, שלושה חודשים של התנסות. ובאמת ידו של לינדסי מורגשת בכל פרט. הנה, למשל, נתפר מסך גדול, מבד־יקר. ממש דקות לפני תחילת אחד המופעים הראשונים, עצר לינדסי את הכל, נטל קופסת צבע־התזה, ו„קישקש" על פני המסך הנהדר. כולנו היינו נדהמים, אבל משנוצר המסך, התברר לנו, שהוא צדק, רק בזכות התוספת שלו הפך המסך ליצירה של ממש. או מקרה אחר, כשנתבקשתי לבנות פאטיפון גדול, ישן, אביזר מרכזי מאוד בהפקה. בניתי מה שבניתי, ואז הופיע לינדסי, הורה לנסר מהחפץ חלקים מסויימים, ועל גבי העץ הממורק, היפה, קשקש בצבע איזה קשקושים. זה היה מכאיב. אבל כשהאביזר ניצב על הבימה, הייתי מוכרח להודות, שהגימור הזה שלו הפך אותו למה שנועד להיות".

אוסקר ויילד אמר פעם (מה, בעצם לא נאמר על־ידי ויילד או ברנרד שאו, שהיה ראוי להיאמר?), שהחיקוי הוא הצורה הכנה היחידה של מחמאה. אם מישהו מאמץ לעצמו משהו שאתה יצרת, משמע שהוא סבור שזה מצויין או מבריק — שאם לא כן היה משאיר את שמך חתום עליו. כך שאולי יש במעשהו הבלתי־מוסרי של לינדסי, שסחב את הקרדיט המגיע לאלי, גם טעם של מחמאה.

לא פעם אתה נתקל בחיי התיאטרון בכך, שמישהו מפורסם, שאינו זקוק בעצם לעוד גרגיר של תהילה, משתלט על עבודתו של־אחר. כי בבמאים רבים, וכוודאי בלינדסי קמפ, יש משהו מהמגאלומניה והאנוכיות של המפלצות הקדושות של הוליווד. הכביכול כל־יכולים, שעם כל גדולתם, יש בהם גם חולשות אנוש, כגון רדיפת הפירסום והצמאון הבלתי ניתן לרוויה לתהילה ולשבחים.

מתוך מחברת רישומים, שניהל אלי דור־כהן בזמן ההכנות ל„מצעד הגדול"

מתוך המצעד הגדול

אירוע

אמנים למען חקר האיידס

אירוע התרמה שרווחיו יוקדשו ל„עמותה" לקידום חקר מחלת האיידס ומניעתה בישראל, יתקיים ביום שלישי (ה־2/12) ב„סינרמה" בת"א.

באירוע יופיעו בהתנדבות אמנים, ביניהם (לפי סדר א"ב): אלון אולארצ'יק, קורין אלאל, רני בסן, להקת „גן עדן", סי היימן, ז'אן־פול זימבריס, יזהר כהן, רמי לויק, להקת „סיאם", יהודה פוליקר, אסתר שמיר, מיקי שביב. ינחה: דורי בן־זאב.

יו"ר העמותה לחקר האיידס, פרופ' זאב הנדל מבית־החולים קפלן, מציין שכרגע נחוץ לעמותה סכום של 40,000 ש"ח, למימון עבודה שוטפת ותומרים. ניתן לתרום כספים גם לחשבון בבנק דיסקונט ברחובות, שמספרו: 0492800003.

קונצרט ראשון

הספר מסיביליה — תמונה חורקת

מאת אביבה שלח

„הספר מסיבילה" אופרה קומית בשתי מערכות מאת רוסיני ליברית סיזר סטרביני על פי בומרשה. מנצח — מישל ששון היכל התרבות 24.11.86.

עם ישראל בהחלט אוהב אופרה. בזאת אין כל ספק, אבל זה עדיין אינו מספיק כדי לסבר את האוזן ואולי גם קצת את העין. ברמה שלמרות כל המאמצים אינה עונה על הציפיות. „הספר מסיבילה" המועלה בימים אלה על בימת היכל התרבות הזכיר לי בהחלט הופעת סוף של כיתת אקדמיה. הכל משתדלים כל כך להיות מקצועיים ומלומדים, אבל למרות זריקות העידוד של משתתף זה או אחר בתמונה הכללית, היא נותרת חורקת.

התזמורת, אנסמבל נגנים שנקבצו כנראה מכל עבר (אינני יודעת על־ידי מי), מקהלה ללא שם וסולנים, שאומנם ניקרו באקדמיה אבל חלקם לפני שנים רבות. על כולם מנצח נימרץ ויעיל העושה באמת כמיטב יכולתו לאחות את הקצוות ולצרף בהצלחה מסויימת גם רוזינה בקולורטורה יפה ופיגרו בבירכורי חן.

מוסיקה

שוסטקוביץ מרתק

מאת אורח בן דרור

הרביעיה הירושלמית החדשה: מוטי שמידט כינור, יהודה בן אריה כינור, רפי רשי לבאות־ויולה, שמואל מגן צ'לו.

מוצרט רביעיה ברה־מז'ור ק. 157, מנחם צור רביעיות מיתרים, שוסטקוביץ רביעיה מספר 8 אופוס 110, ברהמס רביעיה בלה־מינור אופוס 51 מספר 2. במוזיאון תל־אביב.

אווירה אינטימית, ההולמת נגינה של מוסיקה קאמרית, נוצרה בערב זה. (ולצערי, אולי אינטימית מדי, שכן ערב איכותי שכזה מזמין להרבה יותר קהל).

אינטרפרטציה משכנעת נתנה הרביעיה הירושלמית החדשה ליצירתו רבת העוצמה של שוסטקוביץ. הדיאלוגים בין הנגנים לא הוזנחו אף פרט, והקהל עקב בדריכות אחריהם בכנסרט מתח. גישה נהדרת ליצירה [illegible] מעמיק בכל רבדיה. היה מרתק. לא [illegible] מוצדק טיפול אינטנסיבי בכל פרט, [illegible] הלב המרובה, שניתנה לכל חלקה [illegible] במוצרט, דווקא חיבלה במתח הכללי, [illegible] אותו למאומץ יתר על המידה.

ביצירתו של מנחם צור (1985) [illegible] הרביעיה אנרגטית כנדרש בפרקים [illegible] והשלישי, שהיו מאורגנים [illegible] להיות ציורית ולירית מאוד [illegible] כשהצלן מושך קווים מלודיים [illegible] וברורים.

חבל מאוד על העוול שנגרם [illegible] על־ידי האקוסטיקה באולם. ההדהוד [illegible] טשטש איכויות צליליות במוצרט [illegible] ונטל מהן את תשקישות הנדרשת.

הופעת הרביעיה הרגישה [illegible] באולם מתוכנן, בעל גודל ותנאים אקוסטיים מתאימים לערבי מוסיקה קאמרית.

קולנוע

דיאטה נוסח „בל אייר"

„חטיפה נעימה" בקולנוע „רב־חן" בת"א

„חטיפה נעימה" מליונרים מטורללים ורוצח חבר מילדות.

מאת יעל ישראל

חטריו ג'ים אברהמס, דיויד זוקר וג'רי זוקר — שלושה חברים שהפכו להתסריטאים־במאים של כמה מהסאטיריות המפורסמות של שנות השבעים: „טוסה נעימה", סרט מטורף ואחרים, חוזרים עם פארודיה חדשה: „חטיפה נעימה" בכיכובם של הקומיקאים דני דה־ויטו („בעקבות אוצר הנילוס") ובט מידלר („רוז") כזוג מיליונרים מטורללים ושמנים מהשכונה היוקרתית „בל אייר" בלוס־אנג'לס.

שלושת התסריטאים־במאים עושים צחוק מכל דבר אפשרי וביחוד מאוכלוסיית תושבי לוס־אנג'לס הנובורישים: הם יורדים על סוכני מכירות רמאים, שמתאימים את שיטת המכירה לפי הלקוח ולא על־פי המוצר הקלוקל שברשותם, על עשירים חדשים שגרים בווילות מפוצצות המרוהטות מין המסד עד הטפחות על־פי טעמו הכלערי של מעצב פנים יוקרתי, על נשות בוורלי־הילס העשירות שרצות לבזבז את כספי הבעל או האבא בנקמנות מתוקה במכוני היופי לתרזיה ובשיעורי האירובי המתישים, על שוטרים מטומטמים ומושחתים, ועל ג'יגולוס עם מוח של קוף.

„חטיפה נעימה" היא קומדיה מטורפת של טעויות, מטורפות, הקורות לאנשים די מטורפים: בט מידלר, שנראית בהחלה [illegible] כמו המרווה גרוגנה, נחטפת [illegible] שרד בנוסח: „הכסף או הנפש" [illegible] בנפש, כי ממילא תיכנן לרצוח אותה [illegible] שיזכה ברצח חינם. אך החוטפים [illegible] וחמור שדה־ויטו רימה בעבר [illegible] הכל רוצים את הכסף שמגיע להם [illegible] גוברת, כשאהובתו של דה־ויטו [illegible] מטומטמת, שולחת את הג'יגולו [illegible] שלה לצלם את דה־ויטו בעת [illegible] בטעות מצלם המטומטם את [illegible] מתפרחה עם זונה, וכל העניין [illegible] משעשע במרט כשרוצח [illegible] רוצח חוזר מיטורה" מגיע לשכונה [illegible] ומסבך את העניינים עוד יותר.

הרבה חיצים מאורחים כלפי [illegible] בדיחות לא מבושלות — [illegible] מקוריות — ממלאות את הסרט [illegible] על הגגים של צ'אפלין [illegible] שהשוטרים מודיעים לו על מות [illegible] נראה מגבן כבובה, אך [illegible] מלפנים. אנו רואים [illegible] משמחה. מיוחד לציין [illegible] בהריכה. אבל גם כך [illegible] מידלר, הופכת [illegible] ותמונית. שפיה רוחש [illegible] רוחש עברישים — לבחורה [illegible] הצליחה לרוות סוף סוף [illegible] הצליחו לעשות לה. [illegible] אופנתיים עם דיאטות של [illegible] לחצוע חטיפה [illegible]

היא עשתה זאת!

סיפורה של בוגרת „ניצן"

היא לא יכלה „לשחק" אותה כל כך [illegible]

[illegible] — מריניות של „בת יענה". [illegible] לעבודות. [illegible] מנורות בגפה בעיר הגדולה, בת 28, [illegible] עוסקת באמנות. בסטודיו שלה היא [illegible] עם קראמיקה, מפסלת ובנוסף לכך [illegible] נושאים שונים לאמנות.

[illegible] ילדותה היתה ככל ילדה אחרת, עד [illegible] המשפחה לארה"ב למטרות לימודים. [illegible] בעיות בבית־הספר. וכהיותה [illegible] והסתגרה בתוך עצמה. [illegible] וחברות, נחשבה נ. [illegible] נשארה כיתות ולא ידעה קרוא [illegible] הארוך במשך כל שבע השנים [illegible] שהתה בחו"ל, כאשר כלפי חוץ [illegible] בשיטות שונות. כמו איבוד [illegible] כדי שלא תיאלץ לקרוא מתוכם. [illegible] לא רצו להודות, לא טיפלו [illegible] לא היתה מודעות מוכרת [illegible] הדיסלקציה ממנה סבלה נ. [illegible] לארץ שוב נאלצה ללמוד שפה חרשה ושוב החלה „לשחק אותה"...

בתיכון: „הקפדתי תמיד על התדמית של העולה החרשה הזרה, כדי לשמור על הסוד שלי". מעטים ידעו, והאחרים חשבו שהיא „מוזרה". לכן הרבתה לדבר אנגלית כל הזמן.

כשנקלטה לחטיבה, טופלה כבעייתית בנושא. וזה היה הנסיון הראשון של החטיבה להתמודד עם הבעיה של הדיסלקציה. היועצת פנתה למורה מיוחדת, שעוזרה לילדים חרשים ובעלי בעיות קריאה ובקצב איטי למדי הצליחה ללמוד קריאה וסיימה כתות י"ב במגמה הביולוגית.

בעזרת אמה, שקראה לפניה את הדברים המסובכים, הצליחה בבחינות הבגרות. (והתחשבו בה מאוד בבחינת החיבור).

נ. התקבלה לצבא למרות מוגבלותה ושירתה בחיל־האוויר בתפקיד יוקרתי מסווג.

נ. מעידה על עצמה שעד היום אינה קוראת במהירות רגילה וכותבת בשגיאות כתיב רבות. ומתי פנתה ל„ניצן" לראשונה?

אחרי הפרסום הקודם של „ניצן", בגיל 28 הלכה לאבחון ונקבע לה מעמדה כדיסלקטית. בנוסף לזה מצאו אצלה בעיות גם במיקוד העיניים. ועקב זאת לא התפתח אצלה הזכרון החזותי. „לצערי, התדמית המטעה והסוד ששמרתי בתוכי נמשכו. שנים רבות ובוזבזו אנרגיה חזקה".

במלים אחרות אומרת נ. — ככל שנקדים לטפל, נצליח. חבל על כל שנות התעתועים וסבל המשפחה סביב הילד החריג, הטיפול המאוחר איטי וקשה יותר, לכן הוקמה אגודת „ניצן" על־ידי „הורים למען עצמם". ארגון ההורים של הילדים החריגים אשר מתגייסים לטפל בכל הכרוך בילדים אלה. הוקמו מרכזי איבחון, שהם גם מרכזי טיפול ושיקום. העשרות לקשיי הלמידה, סדנאות הנחייה להורים ומועדונים לבוגרים.

כל ילד ניצן יכול בנקל להפוך לפרח. וזו מטרת מבצע ההתרמה שייערך ב־2 בדצמבר. כל ילד ניצן יכול להגיע להישגים כמו אלה של נ. ר. האמנית שמתכננת בקרוב את תערוכתה הראשונה.

היא עשתה זאת, גם אתה תוכל...

מ.ר.

ניצן NITZAN

אגודה לקידום ילדים
לקויי למידה, הסתגלות ותיפקוד

ב־2 בדצמבר – יום ההתרמה של „ניצן". גם אנחנו יכולים...

לשעות שקטות

מי שכתב שקספיר, הרבה מהומה על לא [illegible] כך הרגשנו כיושבנו לפני במת [illegible] טורדצק, כל המקומות תפוסים [illegible] צפייה למשהו מיוחד. אכן קיבלנו [illegible] „מיוחד": רעש של מוסיקה לא מכוונת, [illegible] כשל חומר תיאום. הופעה מבישה של [illegible] וקשת יפהפיה. הופעה מבולגנת של [illegible] ילדים, כלנים בידיהם או סתם [illegible] יותר עם דוגמנים ודוגמניות על [illegible] הקהל מתלבט אם להמתין למשהו טוב יותר יבוא או פשוט לקום בללית. חבל שהמארגנים של תצוגת קולקציות החורף של חברות ידועות, רוטקס, לודיזה וטון־סור־טון, לא ויתרו על כל המהומה הזאת ולא נתנו לדגמי החורף שלהם לדבר בעד עצמם.

„דיינמיק" הציגה בגדים לשעות הפנאי בעיצובן של אלה בורק וענת קמחי. הצבעים הבולטים הם ארום ושחור וסידרה אחת מקושטת בסמלי מלוכה בצבע זהב. הצללית הנשית היא צרה, הדוקה ומורכבת (ראה: ערבב והתאם) מחולצות, חצאיות החל ממיני־מיני ועד מקסי כמעט, מכנסי גרה ומעליהם טוניקות או בלייזרים רחבים ונוחים והשמלות הן צרות בדגם השפופרת. האימוניות מאוד נוחות וחזרו לדגם הקונבנציונלי שהוא הדגם הטוב והיפה, בפרט כשהוא מקושט בהדפסים וצירופי פסים או קישוטים לא מבריקים. כמעט אותם הדגמים, למבוגרים ולילדים, ורק באימוניות לילדים יש הדפסים עליזים הלקוחים מן הקומיקס למיניהם. הבדים: הרבה פוטר, מעורב לפעמים בבד או סריג ג'ינס. הגוונים — מכל צבעי הקשת, מעט מאוד פאסטל והרבה צבעים לוהטים. הבדלים לא גדולים נראים באופנת הגברים. יותר רחב, יותר נינוח, שרוולים רחבים, הרבה רוכסנים וסגירה על ידי שרוכים, והדפסים „גבריים", כגון מרוץ מכוניות, משבצות, סמלי ספורט. המחירים נעים בין 52 ל־77 ש"ח למבוגרים (חולצות ושווצירים * מ־29 עד 42) ובין 25 ל־58 ש"ח לילדים.

טורסור־טון הולך על ספורט החורף: גלישה בשלג, טיפוס הרים, ציד־איילות וסתם ג'וגינג בשלג. חולצות מיזע עם או בלי קפישון, מכנסי פוטר, חולצות ומכנסי אריג ומעילים רחבים וחמים. לשלג היה כדאי להציג גם קולקציה אטומה לרטיבות. אך ראינו בגדים חמים, כאלה המכונים בארצות הקרות „אחרי הסקי", הבדים סריגי פוטר כבד ופוטר מלאנז', פוליאסטר מעורב עם כותנה, ריב כבד ומנוקד בתוך הסריגה. האריגים מוניסקוזה, אריג כותנה מגורד ולא מגורד. הצבעים בהירים, ורוד, צהוב, ירקרק, ארום דהוי, בז בהיר. המחירים: בין 48 (טוטרים) ל־138 (מעילים) ש"ח.

חיה יוסף

חורף ישראלי ב„דיינמיק", עיצוב: טליה בורק וענת קמחי

[illegible] סקנדינבי מושלג באופנת „טון [illegible]"

רזות עד מות

קדרה של בריאות

[illegible] לעד שבועיים את המשך [illegible] במערכת העיתון, כדי לעסוק [illegible] בנושא חשוב ואקטואלי — אנורקסיה [illegible] ואת מחלת התתבטאות [illegible] עצמית של החולה. מדובר [illegible] בנשים צעירות. אנורקסיה [illegible] לראשונה באנגליה, לפני מאה [illegible] על־ידי הרופא ויליאם גל. [illegible] על המחלה רבות, אך עד היום [illegible] מה הסיבות לתופעה זאת. גם [illegible] באנורקסיה דומה למת שחמליין [illegible] לפני שנים רבות.

[illegible] האנורקסיה הולכים ורבים מאז שנות [illegible] של המאה שלנו. היום מדווחים באנגליה [illegible] אלפים מקרים ובארה"ב כ־200 אלף. יש [illegible] הסיבים לאנורקסיה, המצרדים בתורת [illegible] אומרים, שהסיבה היא פחד מבגרות, [illegible] ואחריות, ורצון לחזור לילדות תמימה, [illegible] וחסרת מין. פסיכולוגיות [illegible] חושבות שנשים מתבגרות רואות [illegible] שהעולם סביבן עוין, אין להן שום [illegible] עליו והן לא מתאימות לו. לפיהן [illegible] היא דרך להילחם בעוינות זאת. [illegible] האנורקסיה חושבים שהיא [illegible] דרך להתאמה לסטנדארטים [illegible] של הסביבה, ביניהם רזון. מתחילה [illegible] ללא ביקורת, הגוברת על רצון המרזה. [illegible] אנורקסיה כרצון עז של הבת [illegible] לחיות שונה מאמה. הסבר נוסף — [illegible] שהשינויים הפתאומיים של הגוף, עד כדי [illegible] עליו וצורך להחזיר את הגוף למראה הרזה של הילדות, ולשלוט על השינויים.

אובדן הווסת, הסימן הראשון של אנורקסיה, דווקא משמח את הבנות האלה. הבנות האנורקסיות נראות לעצמן שמנות ומגושמות גם בשעה שהמסתכל בהן מהצד רואה לפניו שלד.

תחילת האנורקסיה במקרים רבים היא הורדת קבוצות מזון שלמות מהתפריט. עובר זמן עד שההורים רואים שמשהו לא בסדר עם הבת. המעניין הוא, שהצמצום בכמות האוכל וטיבו לא פוגעת בפעילות של הבת: להפך, הבנות מתחילות להיות מאוד פעילות בספורט, בלימודים, הן יכולות להישאר שעות ארוכות בלא שינה, הן משיגות הישגים יוצאים מהכלל בלימודים ופעילות חברתית. כל זה על רקע של חוסר אכילה כמעט מוחלט.

תופעה נוספת — הרגשת קור, אפילו במזג־אוויר חם. חברותיהן לובשות שמלות עם כתפיות והן עטופות בסוודרים ומכנסיים ארוכים. תופעה נוספת הקאות לאחר אכילה. בדרך כלל בנות אלו הן בעלות רמת אינטליגנציה גבוהה למדי הן פרפקציוניסטיות ומפחדות מכשלונות אקדמיים. חלק מהן סבלו בילדותן מבעיות אכילה שגרמו למתחים בין אמא לבת.

הקריטריונים למחלה הם:

● סירוב לאכול מספיק כדי לשמור על משקל גוף תקין.

● איבוד של לפחות 10 אחוז מהמשקל הקודם תוך תקופה קצרה.

● הפסקת מחזור חודשי במשך שלושה חודשים לפחות, בתנאי שהמחזור היה סדיר מקודם.

● גיל החולות בין 11 ל־35 שנים.

● מבחינה רפואית נבדקו הבנות ולא התגלו בהן שום מחלות אורגניות היכולות להביא לאיבוד משקל.

אם ההורים מודעים לתופעות המתרחשות עם בנותיהם, הם יכולים לתפוש את המחלה בשלבים מוקדמים ואז קל יותר יהיה לטפל בה. הבעיה היא, שהורים רבים אינם מוכנים לקבל את העובדה שמשהו לא בסדר עם בתם, מפחד בפני טיפולים פסיכולוגיים ופסיכיאטריים. בשל כך הם מפסידים זמן ומגיעים לשלבים מאוחרים ומסוכנים של המחלה, המחייבים אישפוז וסבל של כולם.

אולגה רז
דיאטית קלינית

זה מה שיש

עד מאה ועשרים!

חידוש יפהפה של הנהלת קרן „מקפת" (מרכז לפנסיה ותגמולים): החל בנובמבר השנה מקבל כל גימלאי, בחודש שבו חל יום הולדתו ברכה מיוחדת, המודפסת על תלוש הפנסיה שלו, הנשלח לפי כתובתו. אלפי פנסיונרים הועלו על מחשב, הדואג לכך שכל אחד מהם יקבל את הברכה בתלוש החודש שבו חל יום הולדתו. הרעיון אינו של המחשב אלא של מנכ"ל הקרן, יצחק שילון, ומנהל המחלקה לתשלומי הפנסיה גדעון הכר. המחשב, יש לקוות, הוא ג'נטלמן, מברך את הגימלאים ליום הולדתם „עד מאה ועשרים" אך אינו מזכיר את הגיל...

עונת הפיג'ואה

מתחילה עונת הפיג'ואה. העץ שמוצאו מדרום־אמריקה היה ידוע בארץ כשיח נוי עד שפותח ועתה פירותיו גדולים וטעימים, עסיסיים ותמצמצים. לפרי קליפה עבה, אותה אפשר לקלוף, אבל עדיף לחצות את הפרי בסכין ולאכול את ציפתו בכפית. כל המירשמים לקינוחים טובים גם לפיג'ואה, שהוא עשיר בוויטמין A ו־C. 100 גרם פרי (כ־3 יחידות) מכילים 60.5 קלוריות. ניתן לשמור פיג'ואה במקרר במשך שבועיים. המחיר המומלץ לצרכן 2 ש"ח, אבל הוא משתנה עם גודל הפרי. אם תראו פיג'ואה בגודל ביצה מס. 3 במחיר של 2.5 ש"ח, תודיעו לי בבקשה.

פרח של פירות

2־3 קלמנטינות; 15־20 תותי שדה גדולים ויפים; 10־15 תמרים לחים או יבשים; כ־50 גביעי נייר קטנים (מס. 1), מה שקוראים „מנז'טים".

רוחצים את התותים ושמים במסננת לייבוש. רוחצים את התמרים ושמים לייבוש. מקלפים את הקלמנטינות ומפרידים לפלחים. שמים את הפירות כל אחד לחוד בגביע נייר, מסדרים בצלחת עגולה: במרכז תות, סביבו „פרח" פלחי קלמנטינות. סביבו מעגל תמרים, סביב לתמרים – מעגל תות והמעגל החיצוני – פלחי קלמנטינות. מגישים לאורחים, צוברים מחמאות ולא מגלים לאף אחד שזה רעיון של המועצה לשיווק פרי הדר, המודיעה בהזדמנות זאת, כי קלמנטינות השנה בשפע, יפות מאוד ובזול: 1.80 ש"ח קילו קלמנטינות ג'מבו. והן נגמרות...

דפים לצרכן

רק עכשיו קיבלנו מהרשות להגנת הצרכן חוברת ספטמבר 86 של „דפי צרכן". גדולה מן הרגיל (44 עמ') ומאוד מגוונת. יש בה תוצאות סקר של ענף המוצרים הטכנוניים, וסקר דעת הקהל בדבר הוזלות הדלק לרכב פרטי וייקור התחבורה הציבורית, ועלות „סל לתלמיד" עם פתיחת שנת הלימודים. והצעות תזונה נכונה לימי החג ולשאר ימות השנה ולקט ידיעות צרכניות מהעולם, וסקירת פעולות הרשות ופרק הדין בצרכן והחוק (זכות התביעה והקובלנה על פי חוק הגנת הצרכן, הטעיות בפירסום וכו'), וסקר תנורי בישול ואפייה ותשובות לשאלות של צרכנים... הכל די מתומצת וכתוב באופן מקצועי ולא תמיד פופולרי ומובן להדיוטות, אך מי שמתעניין בצרכנות — ימצא חומר מועיל.

יין חדש

יין חדש של יקבי אשקלון: בן עמי. נשמע כמו „בל אמי" וגם התווית פוזלת כלפי צרפת. למרות שמודפס עליה תחריט של איבן שוכל, אמן ישראלי יליד ארה"ב: יין בן־עמי אדום, „שילוב נדיר של ענבי קברנה־סוביניון ושל ענבי קריניאן", 11.5 אחוז אלכוהול, כושר התיישנות מעולה ויש בן־עמי לבן, שילוב של ענבי פרנץ'־קולומבר וסוביניון בלאן, יבש ועסיסי, 11 אחוז אלכוהול. התווית באמת יפה מאוד, מסודרת, עבודותיו של שוכל שיצאה לאור ב„מודן" ת"א ו„ארמה" ניו־יורק.

כמה רומנטי! הוא מכה אותה במכתבי אהבה...

פרוקרדיה

(תיקון טעות עם סיפור)

בתקופה הסטודנטיאלית שלי עבדתי במשרד אחד ועיקר תפקידי היה למלא טפסים בשמות של חודשים. יום אחד קרא לי הבוס ואמר שהוא מצטער, אבל כתב ידי פוסל אותי לתפקיד זה: הנה הצד"י שלי נראית בדיוק כמו דל"ת. וגם להיפך. אתה צודק, לאמרתי, אבל הרי איש לא יקרא צדמבר במקום דצמבר...

לאחר שפוטרתי למדתי לקח ועברתי למכונת כתיבה, שבה אני מדפיסה אפילו מכתבים אישיים מתוך התחשבות בנמען. ואכן, כל פעם שאני רושמת משהו בכתב יד קורה דבר מצחיק. הנה, מכון הלב בעל חמישה הכוכבים, שעליו כתבה חיה יוסף ביום חמישי (27.11), נקרא פרוקרדיה (Procardia) וזה שם הגיוני מאד, כי פרו פירושו בלאטינית בעד, תומך, וקרדו — קשור ללב. ומכאן קארדיולוגיה, קארדיאוגרמה וכו'. אבל בכתב ידי יצא מתחת לתמונה שהחולה נמצא בפרוקרציה — דווקא מצלצל לא רע...

טוב, זה הסיפור, וכל מי שצוחק מהטעות האידיוטית יודע עכשיו איך זה קרה.

צב"ש

שמפו ללא דמעות

זה טוב כמתנה לתינוק, כלומר — להוריה: סדרה טיפולית לתינוק מתוצרת פישר, באריזה מיוחדת, הכוללת תכשירים של „קמיל בלו": שמפו ללא דמעות; תחליב המוסיף לחות ומרגיע את העור; שמן תינוקות לנקוי וטיפול העור; משחה אנטיספטית המגינה על העור מפני שיפשוף; אליסבון בשפופרת, המותאם — מבטיח היצרן — לחומציות הטבעית של העור. כל התכשירים מיוצרים על בסיס פרחי קמומילה (בבונג), והאריזה כולה נמכרת עכשיו במבצע תמורת 11.75 ש"ח. מי שקונה אותם אחד־אחד, ישלם בסך הכל 16 ש"ח.

בסך הכל פלסטר

פלואפלסט, המייצר חומרי חבישה רפואיים, יוצא לשוק באיספלנית חדשה ושמה בישראל „מסטר פלסטר". היצרן טוען שזה זן משופר, באיכות של חו"ל ואכן יש בפלסטר עצמו חרירי אוורור והפד ספוג חומר אנטיספטי. כל אספלנית ארוזה בנפרד בנייר אריזה עליז, אולי כדי לשעשע את הילד שחובשים לו שריטה. יותר משריטה איספלנית כזאת לא תכסה, מה גם שהפד קטן מאד. נמכר בחבילה בת־40 אריזות, תמורת 4.57 ש"ח. טוב שיש בבית.

מתנת חג ההודיה

השנה כולם התלבשו על חג ההודיה, אולי כהקדמה לסילווסטר, אולי במקומו. לפחות אי־אפשר לטעון שסוגדים לקדוש נוצרי אנטישמי. אז נוסף לכל מיני סעודות למי שמתגעגע לתרנגול הודו צלוי, יש גם מעשים טובים: תלמידי בית־הספר היסודי האמריקני בכפר־שמריהו החליטו להקדיש את סלי המזון, שהם מלקטים כמנהגם מדי שנה, לחניכי מוסדות אקי"ם בתל־אביב. חלוקת המזון נעשתה במסגרת הדיור של אקי"ם, בהוסטל שבצהלה ובשתי דירות מגורים של הארגון. במקומות אלו מתגוררים כ־50 מפגרים בוגרים, בעלי כושר תפקוד חלקי, המועסקים במפעלי אקי"ם — סיפרה מיכל גוטמן, מנכ"ל אקי"ם ת"א. „סל ההודיה" האמריקני יגוון את תפריט הארוחות, שהן לרוב צנועות בין הגבלות התקציב. אמרה ברונע, אשת יחסי הציבור של בית־הספר, גילתה כי למוסד מסורת של תרומת מזון בחג ההודיה. בבית־הספר 47 תלמידים מ־48 ארצות, רובם ילדי דיפלומטים, עובדי חברות זרות בישראל ואנשי או"ם המשרתים באזור.

בית"ר ירושלים – אלופת השליש הראשון; בני־יהודה לא נוצחה בעשרה מחזורים

לכפר־סבא לא היה מענה למלמיליאן ואוחנה 3:2

★ סלקטר הישווה נגד הפועל ת"א, כמו אשתקד 1:1 ★ כל הכבוד לבני־יהודה – 0:1 נגד מכבי ת"א
★ הפועל פ"ת המשיכה להלום בחוץ – 2:5 נגד יבנה ★ לוד מחוץ לקו־האדום – 0:5 נגד בית"ר נתניה
★ בית"ר ת"א – יפו 0:1 בדקה ה־89 ★ שמשון – באר־שבע 1:1 ★ מכבי פ"ת – נתניה 0:1, בשער עצמי

אלי אוחנה (משמאל) נוגח את השער הראשון לרשת הפועל כפר־סבא. אתמול בבלומפילד (2:3) צילם: אריה קנפר

● כדורגל

בית"ר ירושלים — אלופת השליש הראשון בליגה הלאומית בכדורגל; בני־יהודה ת"א — שנייה, היחידה ללא הפסד; בית"ר נתניה, כנראה בדרך חזרה לליגה הארצית — אלה המאפיינים העיקריים בתום עשרה מחזורים. אתמול הובקע שיא שערים במחזור אחד — 24, כשבמוקד ניצחה בית"ר ירושלים בבלומפילד את הפועל כפר־סבא — 2:3.

כפר־סבא, שלא מצאה מענה ליכולתם המבריקה של אורי מלמיליאן ואלי אוחנה, ירדה בתום המחזור מהמקום ה־2 ל־5.

בני־יהודה ת"א המשיכה בהסתערות כשגברה בשכונת התקוה על מכבי ת"א — 0:1. בני־יהודה עלתה מהמקום ה־3 ל־2 ומכבי ת"א נסוגה מהמקום ה־7 ל־9.

המאבק בין האלופה, הפועל ת"א, וסגניתה, מכבי חיפה, בקרית־אליעזר, לא הוכרע — 1:1. כמו בעונה שעברה על אותו כר־דשא הוליכה הפועל ת"א אולם משה סלקטר הישווה בשלהי המפגש. מכבי חיפה ירדה מהמקום ה־4 ל־6 והפועל ת"א נותרה במקום ה־10.

קבוצת הפועל פ"ת המשיכה להלום במשחקי החוץ שלה. לאחר 0:4 בנתניה בשבוע שעבר, 2:5 אתמול ביבנה. מאזן מכובד שהעלה את הפועל פ"ת מהמקום ה־6 ל־3 ודחקה את מכבי יבנה אל מתחת לקו־האדום — מ־13 ל־14.

כדורגלני הפועל לוד, שהביסו ביום שישי במשחק חוץ את האחרונה בטבלה, בית"ר נתניה — 0:5, נמלטו מהאיזור המסוכן ועלו מהמקום ה־14 ל־13.

שער בדקה ה־89 זיכה את בית"ר ת"א בנצחון־בית על מכבי יפו — 0:1. בית"ר ת"א טיפסה מהמקום ה־11 ל־8 ואילו יפו נצמדה למקום ה־15, הלפני אחרון.

מכבי פ"ת נהנתה ממזל רב. שער עצמי של דני גואטה, מגן מכבי נתניה, זיכה את הפתח־תקואים בנצחון — 0:1, ובעלייה מהמקום ה־8 ל־7. נתניה הדרדרה מהמקום ה־9 ל־11.

הפועל באר־שבע, שהחמיצה נצחון בבלומפילד על שמשון ת"א — 1:1, נותרה במקום ה־12 ושמשון ת"א ירדה מהמקום ה־3 ל־4.

אלטר עצר את בראיילובסקי

מכבי חיפה — הפועל ת"א 1:1 (1:0)

בעונה שעברה קראו לזה "משחק העונה". השבת זה היה סתם משחק, שרמתו הזכירה יותר את התחתית מאשר את הצמרת. אם היה זקוק מישהו מ־9000 הצופים להוכחה נוספת כי האלופה, הפועל ת"א, וסגניתה, מכבי חיפה, אינן ראויות להאבק העונה על כתר האליפות באו 90 הדקות אתמול ונתנו לכך אישור נוסף במשחק התיקו 1:1.

היה זה מעט מוזר, לאור יחסי הכוחות במגרש, כי דווקא מכבי חיפה היא שנאבקה בחירוק־שיניים כדי להלץ נקודה. לאחר 68 דקות פיגור, היתה זו דווקא מכבי חיפה ששלטה ללא מיצרים על משטח־הדשא המצויין, אך הפועל ת"א, היתה זו ש"גנבה" שער כבר בפתיחה וידעה לגונן עליו מול הלחץ החיפני הרצוף.

אמנם היה זה לחץ חסר תכליתיות, אבל בכל זאת ראוי שוער האלופה, אריה אלטר, למירב המחמאות על היכולת המזהירה שהפגין בין הקורות. אלטר הדף לפחות [illegible] כדורים מסוכנים, ולשיא הגיע בדקה ה־27 כשהדף בצורה אינסטינקטיבית בעיטה נפלאה של דניאל בראיילובסקי מ־23 מ'. בראיילובסקי היה השחקן הטוב במגרש במחצית הראשונה כשהפגין מהלכים נאים במיוחד, אולם דעך לחלוטין לאחר ההפסקה.

הופעת־בכורה מוצלחת היתה לחיפני הצעיר סרי גרופר, שמילא את מקומו של אבו־עיקר הפצוע ושמר בצורה סבירה על משה כהן, שהיה חלש. גם שחקני־מפתח, כמו דוד פיזנטי (והירבה לאבד כדורים) ולהסתברג, אלי כהן, יעקב אקהיה וגיל לנדאו היו רחוקים מכושרם הטוב.

כבר בדקה ה־11 כבשה הפועל ת"א את שער־היתרון: מוריס ובני, הטוב בקבוצתו (לבד מאלטר), הגביה משמאל, ויהודה עמר כיוון כדור לפינה הימנית הנמוכה, מעל לגופו של השוער אבי רן הבלתי עירני — 0:1.

בהפסקה ביצע מאמן מכבי חיפה, שלמה שרף, שינוי טקטי כאשר ויתר על הבלם רפי אוסמו, העביר את ליאור רוזנטל מהקישור להרס העורף, ושילב את משה סלקטר כחלוץ שלישי. סלקטר, שלא הוכיח והמשיך בחולשתו המסורתית, היה זה שהצליח להבקיע בדקה ה־[illegible] את שער השוויון המתוק: בראיילובסקי הגביה כדור־קרן מימין, ליאור רוזנטל נגח; אלטר הדף, וסלקטר השתלט על הכדור ומ־[illegible] מישה מטר ירה בעוצמה לרשת — 1:1.

השופט משה אשכנזי [illegible] הסתפק בכרטיס צהוב אחד לעבר אלטר על בזבוז זמן.

השחקן המצטיין: אריה אלטר

● מכבי חיפה: רן, אוחנה, אוסמו (סלקטר), אבי כהן, קליגר, גרופר, ליאור רוזנטל, ממן ונבלה, בראיילובסקי, ארמלי, איתי מזרחי.
● הפועל ת"א: אלטר, [illegible], אקהייה, זאנה, פיזנטי, אלי כהן, ארמוס, דאנו, סיני, לנדאו, ליהודה (בן־שיטרית).
יוסף גלנר

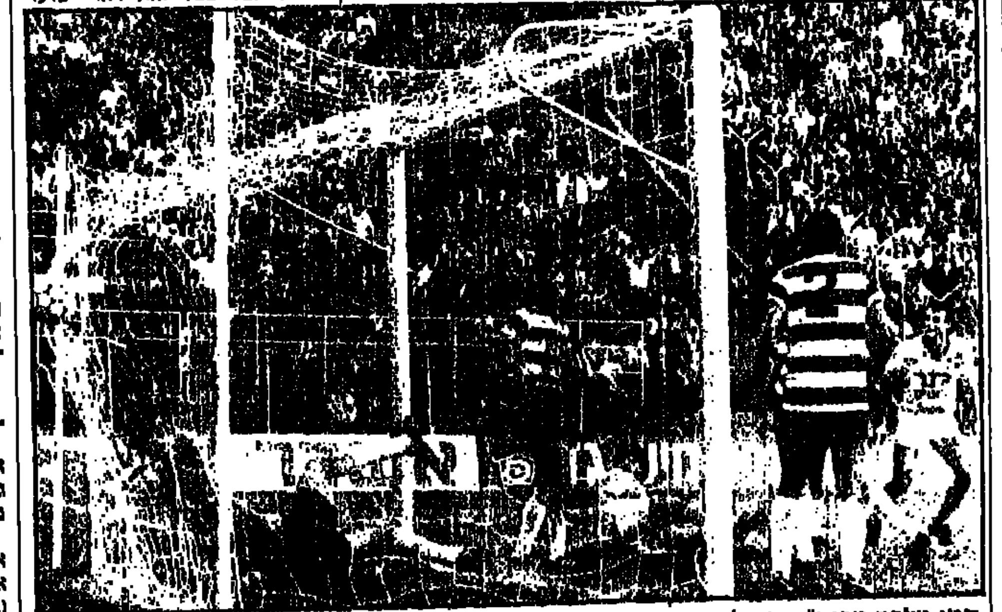
סמי מלכה מבית"ר ירושלים מחדיר את הכדור השני לרשת הפועל כפר־סבא בבלומפילד (2:3) צילם: אריה קנפר

המבצע הגדול של רונן הלל

הפועל לוד — בית"ר נתניה 0:5 (0:1)

רונן הלל, חלוץ־הרכש של הפועל לוד, הוא האיש לו חייבת קבוצתו, יותר מכל, את נצחון החוץ הגבוה — 0:5 על סוגרת הטבלה, בית"ר נתניה.

הלל, שנכנס בדקה ה־65, כבש את השער השני לזכות הפועל לוד ו"בישל" שלושה שערים נוספים — תפוקה מעולה ב־25 דקות משחק.

הפתיחה היתה שייכת דווקא לבית"ר נתניה, וכבר בדקה הראשונה ניתנה לה הזדמנות מצויינת לעלות ליתרון: טוביאנה הצעיר, בהופעת בכורה, הבחין שהשוער יעקב בנורים נמצא מחוץ לשערו וניסה להרים את הכדור מעליו, אבל הכדור חמק מעל המשקוף.

בדקה ה־10 נכבש השער הראשון: ישראל בן־ממס, קשר לוד, בעט לשער; השוער לביא הדף בזינוק, ועל ה"ריבאונד" השתלט ויקי פרץ שמשמונה מטר בעט לפינה — 0:1.

שחקני בית"ר לא נשברו, המשיכו לתקוף אך לא סיכנו את השער.

בדקה ה־58 החליף רונן הלל את ויקי פרץ, ובכך נתן את האות ל"בליץ" הלודאי.

בדקה ה־69 פרץ רונן הלל יחידי באגף, ומול השוער לביא בעט פנימה — 0:2.

השער הביא למפנה במשחק. נתניה נשברה כליל, ולוד היתה בתנופה רבה.

בדקה ה־72 שיגר רונן הלל כדור נפלא לעברו של דוד שרביט; הגנת בית"ר נתניה לא הגיבה ושרביט בעט פנימה — 0:3.

שבע דקות לאחר־מכן שוב פריצה של רונן הלל, שמסר כדור־רוחב לבני סמרג'ה, שקבע — 0:4.

בדקה ה־87 נסתיימה מסכת השערים: התקפה שהחלה ברגלי רונן הלל נסתיימה כשער מרגלי בן־ממס — 0:5.

שפט חיים ליפקוביץ, לעיני 400 צופים, באיצטדיון בית"ר נתניה. צהובים נשלפו לבן־ממס ויעקב הלל מלוד; לחיים לוי ופוגל מבית"ר נתניה.

השחקן המצטיין: רונן הלל

● הפועל לוד: יעקב בנורים, יצחק בנורים, נעמן, אורי בנודים, שלמה חביב, בן־ממס, יעקב הלל, שרביט, קטשווילי (רפי שמאאל) פרץ (רונן הלל), סמרג'ה.
● בית"ר נתניה: לביא, קירט, סאסי, פרוסי, גואטה, יוסי יונה, חיים לוי, סימוני (גניש), תשובה, סוגל, טוביאנה (גולן).
דוד בכר

● במחזור הבא

ליגה לאומית
הפועל לוד — מכבי יבנה; מכבי יפו — בית"ר נתניה; הפועל באר־שבע — בית"ר ת"א; הפועל כפר־סבא — שמשון ת"א; הפועל ת"א — בית"ר ירושלים; מכבי ת"א — מכבי חיפה; מכבי נתניה — בני־יהודה ת"א; הפועל פ"ת — מכבי פ"ת.

ליגה ארצית
מכבי שעריים — בית"ר נהריה; הפועל טבריה — הפועל חולון; הפועל עכו — הפועל חדרה; הפועל חיפה — הפועל רמת־גן; הפועל ירושלים — הפועל בית־שאן, מכבי רמת־עמידר — הפועל יהוד; הכח רמת־גן — הפועל רימונה; בית"ר רמלה — הפועל מרמורק.

● נוער

גם בנוער ניצחה בית"ר ירושלים

מוליכת הליגה הלאומית לנוער בכדורגל, קבוצת מכבי פתח־תקוה, איבדה אתמול נקודת [illegible] כשסיימה במחזור העשירי בתיקו 1:1 עם מכבי נתניה.

יתר התוצאות: מכבי חיפה — הפועל תל־אביב 1:2; הפועל פ"ת — מועדון כדורגל נווה־יוסף [illegible] 0:2; מכבי ת"א — בני־יהודה ת"א 0:2; בית"ר ירושלים — הפועל כפר־סבא 1:0; הפועל באר־שבע — הפועל רמת־גן 3:1; הפועל חדרה — מכבי יפו 1:2; הפועל ירושלים — הפועל חיפה 2:4.

צמרת הטבלה

1.	מכבי פ"ת	10	9:19	17
2.	מכבי חיפה	10	13:28	16

● לאומית

1.	בית"ר ירושלים	10	6	3	1	11:24	21
2.	בני־יהודה ת"א	10	4	6	–	9:14	18
3.	הפועל פ"ת	10	5	2	3	6:15	17
4.	שמשון ת"א	10	4	5	1	4:10	17
5.	הפועל כפר־סבא	10	5	2	3	10:14	17
6.	מכבי חיפה	10	5	2	3	7:10	17
7.	מכבי פ"ת	10	4	3	3	8:11	15
8.	בית"ר ת"א	10	4	2	4	14:12	14
9.	מכבי ת"א	10	3	4	3	7:12	13
10.	הפועל ת"א	10	2	6	2	9:8	12
11.	מכבי נתניה	10	3	3	4	13:8	12
12.	הפועל באר־שבע	10	2	5	3	8:5	11
13.	הפועל לוד	10	2	4	4	8:10	10
14.	מכבי יבנה	10	1	5	4	12:6	8
15.	מכבי יפו	10	1	3	6	18:7	6
16.	בית"ר נתניה	10	1	1	8	25:8	

שים לב

אין תחליף לאולימפיאדה

אנשי הספורט כבר למדו שאין תחליף למשחקים האולימפיים. אין אירוע, יהיה מרשים ככל שיהיה, היכול להשתוות למפעל הספורט הגדול בעולם. אם חשב חלק מאנשי השחמט בישראל שניתן לארגן תחרות־מחאה ראוייה לשמה לאולימפיאדת השחמט בדובאיי, טעה טעות מרה. שישה שחמטאים בכירים מחו"ל לא יכולים להוות משקל־נגד ולעורר תשומת־לב בעולם. זה נראה מגוחך. פרובינציאלי.

אמנם, השחמט אינו שייך לנדור זה אבל כדאי ללמוד מכשלון גדולים וחזקים מאתנו בספורט.

ב־1980 החרימה ארה"ב, ועמה 65 מדינות, ביניהן ישראל, את המשחקים האולימפיים במוסקבה. האמריקנים ניסו לארגן משחקי־פיצוי וספורטאים שנאלצו לוותר על ההשתתפות במוסקבה. המשחקים החילופיים נותרו בצל.

כעבור ארבע שנים גמלה ברית־המועצות וגרורותיה לארה"ב והחרימו את משחקי לוס־אנג'לס. 19 מדינות נעדרו מהאירוע. גם ברה"מ, כמו ארה"ב, אירגנה תחרויות חילופיות. על־אף שהשתתפו מהספורטאים הבכירים בעולם, והוצבו שיאים עולמיים, לא השיגו המשחקים את מטרתם.

ככר ב־1976 החרימו 26 מדינות, רובן ככולן מאפריקה, את המשחקים האולימפיים במונטריאול. איש לא הרגיש בחסרונן.

אמנם בשחמט היה המצב שונה. לא אנו החרמנו. פשוט לא רצו אותנו במדינה המארחת. אין ספק, יש להילחם — בגלוי ובאומץ — נגד אפלייה בספורט. אבל משחקים חילופיים אין להם הד. הם ברכה לבטלה.

* * *

בכל זאת, לא לדרום־אפריקה

בלי לפגוע בעמוס מנסדורף, ובהישגו המזהיר באליפות המתוחה של דרום־אפריקה בטניס, כדאי לשקול השתתפות ישראלים במדינה זו. כבר בעבר, כאשר טניסאים ישראלים החלו בהופעות בטורנירים בין־לאומיים בדרום־אפריקה, כתבתי נגד. אז עדיין לא שיערתי שעמוס מנסדורף יגיע לפסגה דווקא במדינה המוחרמת כמעט על־ידי כל מוסדות הספורט הבין־לאומיים.

לבד מטניס, וההתאחדות הבין־לאומית בהתעמלות, אין דריסת־רגל לספורטאים בדרום־אפריקה בגלל מדיניות ה"אפרטהייד" שלה. עובדה, ספורטאים ישראלים אינם נוטלים חלק באירועים מקומיים, הגם שהם מוזמנים.

מדינה כמו ישראל, שמצפים לה בפינה, ברוב ההתאחדויות הבין־לאומיות, צריכה לנקוט במדיניות נכונה וזהירה, שלא תסתבך ואחר־כך תשלם על כך ביוקר. היו כמה נסיעות פרטיזניות לדרום־אפריקה, שהאחראים להן ספגו נזיפות מההתאחדויות הספורט בארץ.

הטניס הוא יוצא־דופן. הטורניר בדרום־אפריקה מוכר וחוקי אבל כמעט כל בכירי הטניסאים בעולם, מדירים ממנו רגליהם על־אף הפרסים הכספיים הגבוהים.

מי יודע אם בעתיד לא יתנכלו לנו על הופעה זו או אחרת בדרום־אפריקה. כבר היו דברים מעולם. במיוחד כיום שאנו רוצים לחדש את הקשרים עם אפריקה השחורה.

* * *

משטר החמולות

המקרה של הכדורגלן דב רמלר, שהותקף בתום משחק־הנצחון של הפועל באר־שבע על בית"ר ירושלים (0:1), "חמולה" של אוהדים ובני־משפחה של כדורגלן אחר מקבוצתו, מעלים בחריפות נושא שמנסים לטאטא אותו מתחת לשטיח.

במקומות שונים בארץ ישנן "חמולות" של אוהדים ההולכות אחרי כדורגלן מסויים באש־ובמים. לעתים נדמה שזה "עסק פרטי" של אותם אוהדים ובני משפחה המפעילים איומים, ולעתים אלימות.

לא קבוצה אחת כבר נפגעה בעבר מתופעה זו. אחרות סובלות מכך גם כיום. אומרים ש"החמולות" הרסו את מכבי נתניה בימיה היפים.

טוב עושה הפועל באר־שבע, המגיבה בחריפות על התקיפה והפציעה של רמלר. אם תגלה רפיון, ותיכנע לאותם אלמנטים הרסניים, עלולה הקבוצה — כמו גם קבוצות אחרות — להיפגע קשה.

המשחק המרכזי

שער אחד פחות מדי ומאוחר מדי

בית"ר ירושלים — הפועל כפר־סבא 2:3 (0:1)

מאת יצחק ויסהוף

אלי אוחנה ואורי מלמיליאן, צמד־החמד של בית"ר ירושלים, הצעידו אתמול את קבוצתם ליכולת משחק גבוהה, ולנצחון מלהיב — 2:3 על קבוצת־הצמרת של הפועל כפר־סבא. בית"ר ירושלים, במשחק התקפי משובח, לחצה את הפועל כפר־סבא לשערה במרבית שלבי המשחק. אם המחצית הראשונה הסתיימה ביתרון בן שער אחד בלבד לזכות חניכיו של המאמן דרור קשטן מירושלים, יכולים שחקני כפר־סבא להודות לאוחנה, אבי גולדר, אבי כלהן, חנן אזולאי ואורי מלמיליאן, שהחמיצו ממצבים מצויינים לכבוש שערים.

המחצית הראשונה, הטובה של בית"ר ירושלים והחלשה של הפועל כפר־סבא, הבליטה שני סגנונות משחק שונים. בית"ר ירושלים, תוך התפרסות מצויינת במגרש, מול כפר־סבא, ששיחקה נהירות במטרה שלא לספוג שער.

שערו הראשון של אוחנה, בדקה ה־36, הביך את שחקני כפר־סבא שניסו לפתוח את המשחק, אולם חלוצי הקבוצה לא הגיעו למצבים נוחים לכיבוש. מנגד יכלו מלמיליאן ואוחנה ל"חתוך" בהגנת כפר־סבא החלשה, שסבלה מיכולתם הירודה של רפי אידינגר ונח אינשטיין, וכן של שומרו האישי של אוחנה, ששון גדמיש.

בית"ר ירושלים הציגה מרכז שדה יעיל, ברמותם של מלמיליאן, סמי מלכה, יעקב שוורץ ומאיר קדוש. מגיני בית"ר, אבי כהן ושלמה שירזי, יצרו מצבי תקיפה נוחים בפריצות הסוחפות שלהם באגפים, וכך תקפה בית"ר עם 6־7 שחקנים, ולעתים עם יותר.

יצחק מימוני, קשר הפועל כפר־סבא, ניסה בתחילת המשחק לתמוך בהגנת קבוצתו ו"להתחכם" עם חלוצי בית"ר, שלא פעם חילצו את הכדור מרגליו וסיכנו את שערו של אדיר שמיר. כבר בדקה ה־14 הצליח שירזי להשתחרר ממגיני כפר־סבא, הגביה לאלי אוחנה, שבעט במהירות, לשער: הבלם גדעון סיימון הרחיק מהקו.

רק לאחר 20 דקות השתחררה הפועל כפר־סבא למספר התקפות שלא הניבו דבר.

לאחר סידרת החמצות של קשרי וחלוצי בית"ר נכבש השער הראשון: בדקה ה־36 חלף גולדר על פני אינשטיין הגרוע והגביה לעברו של אוחנה, שממרחק של שלושה מטר נגח במדוייק לרשת — 0:1.

במחצית השנייה המשיכה בית"ר ירושלים במשחקה ההתקפי. בדקה ה־47 בעט מלמיליאן ממרחק, שמיר התעופף והדף לעברו של אוחנה; אוחנה, במקום לבעוט לרשת, העדיף לנגוח והשוער קלט.

לעומת חוסר התכליתיות של הפועל כפר־סבא, הוכיחה בית"ר ירושלים את יעילותה. לאחר החמצה של גולדר (60) בתום מבצע־הגנה מצויין של אוחנה הובקע השער השני: אוחנה פרץ משמאל בדקה ה־66, חלף על־פני שני מגינים, וגדמיש הכשילו בפינת רחבת ה־16. מלמיליאן בעט בחוזקה לשער: שמיר הדף וסמי מלכה המשיך מתוך הרחבה לרשת — 0:2.

מאמן כפר־סבא נסים בכר, ערך חילוף כפול והכניס את האחים אופיר ותמיר בן־חיים, במקום גדמיש ואידינגר. הבלם גדעון סיימון עלה להתקפה, ואילו גד מרגון תפס את עמדת הבלם. ואכן, חילופים אלו הוכיחו את עצמם. בדקה ה־70 נבעט כדור חזק לעברו של יוסי מזרחי, שהדף; לכדור הסתער איתן רביבו, שבעט לרשת פנימה; המגן אבי כהן זינק לכדור והדפו בידו, אולם הכדור חדר לשער ועובדיה צבי אישר — 1:2.

כפר־סבא הימרה על התקפה, ובית"ר ניצלה זאת כדי לצאת למתפרצת בדקה ה־74. מלמיליאן קיבל כדור במרכז השדה, והחל לפרוץ לעבר שערו של שמיר: בדרך הקפיץ את הכדור מעל גד מרגון, ומול השוער, שיצא מולו, לא התבלבל ובעט מעליו לרשת — 1:3.

האקורד האחרון במשחק היה שייך לאלי יאני: מימוני הגביה בדקה ה־86 ויאני נגח מקרוב לרשת — 2:3 לבית"ר ירושלים. 10 אלף צופים נכחו במשחק, שנערך באיצטדיון בלומפילד.

השחקן המצטיין: אלי אוחנה

● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי, אבי כהן, אשש, חנן אזולאי, שירזי, סמי מלכה (בן־דרוש), שוורץ, מלמיליאן, קדוש, גולדר, אלי אוחנה.
● הפועל כפר־סבא: שמיר, אידינגר (אופיר בן־חיים), סיימון, גדמיש (תמיר בן־חיים), אינשטיין, מרגון, רביבו, יפה, מימוני, יאני, נחר.

נגיחת־נצחון בדקה ה־89

בית"ר תל־אביב — מכבי יפו 0:1 (0:0)

שער שכבש רוני צמח בנגיחה, דקה לסיום, העניק ביום שישי לבית"ר תל־אביב נצחון ביתי 0:1 על מכבי יפו, בקרב־בית־תחתית.

מה שראו 500 הצופים דמה יותר לאימון... במהלך המחצית הראשונה כלל לא סוכנו שוערי שתי הקבוצות, נסים ג'דבי (בית"ר ת"א) ואברהם נמרוד (מכבי יפו). מה שכן היה במגרש — נוקשות רבה ופגיעות גופניות, שמשום־מה נעלמו מעיניו של השופט גבי לוי. אמנם כבר בדקה ה־2 הניף כרטיס צהוב לשמעון כהן ממכבי יפו (אחיו של אלי כהן מהפועל ת"א), ובדקה ה־30 שלף לעברו את הכרטיס האדום, אבל לבד מכך היה השופט רחוק מהאירועים ולא שלט במשחק.

ליפואים היתה זו הרחקה שלישית העונה (קדמו לכהן יוסי לוי ודור אמינה). גם הפעם שיחקה יפו בעקבנות כשמאמן־החירום משה אתונה היה אובד־עצות והתהלך לאורך הקו שוב־ושוב.

מול מכבי יפו החלשה הספיקו לשחקני בית"ר ת"א, הקשרים נסים כהן ויוסי מזרחי, שהיו למעשה היחידים בקבוצתם שתיפקדו כהלכה, וגם סיכנו במחצית השנייה פעמיים את שערו של אברהם נמרוד, בדקות 61 ו־72.

כשנראה היה שהמשחק לא יוכרע הגביה רוני ועשא, שנכנס במחצית השנייה, כדור מסובב מאגף שמאל, ההגנה היפואית והשוער לא ניסו כלל להרחיק, ורוני צמח נגח מחמישה מטר לרשת — 0:1.

המשחק נערך באיצטדיון וינטר ברמת־גן.

השחקן המצטיין: יוסי מזרחי

● בית"ר ת"א: נסים ג'דבי, קצב, צמח, יזדי, בן־יונתן, יוסי מזרחי, נסים כהן, יחזקאל, עמרן (זעירא), ירון כהן, בלהסן.
● מכבי יפו: נמרוד, בתן־צדק, סלימן, בוטפיקה, דוד מאיר, אלקולומברה, שמעון כהן (הורחק), יוסי לוי, מנשה מזרחי, ציפרוט, דגמי.
אלכס קליין

● כדוריד

● משחק דחוי בליגה הלאומית בכדוריד, בין קבוצות הפועל רמת־גן ואס"א ת"א, ייערך הערב ב־8.30 באולם אוניברסיטת ת"א.

דב רמלר (משמאל), מבקיע השער להפועל באר־שבע לרשת שמשון, מול אורי כהן (1:1) צילם: אריה קנפר

גורדנה גרם לבכי במכבי ת"א

בני־יהודה ת"א — מכבי ת"א 0:1 (0:1)

מי שאמר שקשה לראות כדורגל חיובי בליגה הלאומית היה צריך לבוא אתמול למגרש בשכונת־התקוה, שם גברה בני־יהודה ת"א, משערו של החלוץ דוד גורדנה, כבר בדקה ה־3, על מכבי תל־אביב — 0:1.

בני־יהודה פתחה את המשחק בתנופה אדירה ושחקניה הצטיינו בתנועה שוטפת על כר־הדשא, גם ללא כדור. הקשר מישל דיין היה באותן דקות השחקן היעיל במגרש. הוא תיקל, "בישל", וסיכן בעצמו את שער מכבי ת"א. בעורף בני־יהודה בלטו הבלם האחורי, ירון אדיב, ששיחק ללא־אפשרות כשלצידו היה מצויין הבלם הקרמי, יעקב סגל, ששיחק לחלוטין את החלוץ המסוכן, אלי דריקס. בין הקורות ניצב שוער מצויין, יעקב אסייג, שידע לעמוד בלחץ חלוצי מכבי ת"א, במיוחד במחצית השנייה.

מאמן מכבי ת"א, שמעון שנהר, עזב את המגרש, עם דמעות בעיניו. הוא מילמל בסיום: "התכוננו במשך כל השבוע ושיחקנו כל־כך טוב; אינני מבין איך מפסידים משחק כשלוחצים מחצית שלמה".

ואכן, מכבי ת"א הציגה משחק טוב, אך חוסר מזל והתרכזות מוגזמת ברחבה גרמו להפסד בסיום. בעיית מכבי ת"א היתה ששחקני הקישור, במקום לשלוח את החלוצים לאגפים, שיגרו את הכדורים למרכז הרחבה, שם היתה הגנה צפופה.

בני־יהודה פתחה את המשחק בלחץ על שער מכבי ת"א. כבר בדקה ה־3 מסר הקשר אייל חיים, שתיעתע בשומרו האישי דוד אזולאי, כדור מתוחכם למישל דיין, שהמשיך לרחבה. שם ניצב דוד גורדונה ובאיך־מפריע נגח לבין החיבורים — 0:1 לבני־יהודה.

בדקה ה־13 צירוף בין הקישור לחוד כמעט שהניב שער שני לבני־יהודה, אך גורדנה בעט מקרוב החוצה.

נסיגה פתאומית של בני־יהודה איפשרה לשחקני מכבי ת"א ליטול יוזמה. בדקה ה־23 הגביה יוסי קרמר כדור ועודד מכנס נגח מצויין; הכדור עבר כבר את השוער אסייג, אך ברגע האחרון הרחיקה רגלו של המגן גיא שרעבי את הכדור מהקו.

המחצית השנייה היתה סוערת וכה שלטה מכבי ת"א. בדקה ה־51 יכול היה עודד מכנס להשוות; הוא מצא עצמו לבד מול אסייג אחרי מישגה של המגן דוד סלמן, אך השוער, בזינוק־התאבדות, קלט. חמש דקות לאחר־מכן התקפת נגד. משה עלו, שהיה ממוקם שני מטר מכתי גינצבורג, בעט כדור חלש שעבר את שוער מכבי ת"א ונראה חודר פנימה אולם בלם מכבי ת"א, אבי כהן, הציל בזינוק שער בטוח.

החמצת המשחק היתה בדקה ה־84: שחקני בני־יהודה, שהשתחררו מהמגננה, יצאו להתקפת־פתע; אייל חיים בעט ממרחק 18 מטר כדור חזק לקורה; הכדור ניתז מהקורה, הגיע לבן־טובים, שניצב כשני מטר מול שער חשוף ובעט החוצה.

שפט יאיר טילינגר, לעיני 5000 צופים, בשכונת־התקוה. טילינגר שלף כרטיסים צהובים: למנשה שמעונוב ממכבי ת"א וליעקב אסייג מבני־יהודה.

השחקן המצטיין: יעקב אסייג

● בני־יהודה: אסייג, סלמן, אריב סגל, שרעבי, אייל חיים, מלחי, דיין, גורדנה (עלו), בן־טובים, אייזנברג.
● מכבי ת"א: גינצבורג, קרמר, אבי כהן, מנשה שמעונוב, דוד אזולאי, לולו, גולדברג, גריאני (סנדורי), טבק, דריקס, עודד מכנס (אלון נתן).
נפתלי כהן

● מלך השערים

1.	אוחנה (בית"ר ירושלים)	9
2.	מלמיליאן (בית"ר ירושלים)	7
3.	יאני (הפועל כפר־סבא)	6
4.	בסון (הפועל פ"ת)	4
–.	בראילובסקי (מכבי חיפה)	4
–.	לביא (בית"ר ת"א)	4
–.	מלכה (בית"ר ירושלים)	4
–.	רבינזון (מכבי פ"ת)	4

● הניחוש הנכון

1.	מכבי יבנה — הפועל פ"ת	2
2.	מכבי פ"ת — מכבי נתניה	1
3.	בני־יהודה — מכבי ת"א	1
4.	מכבי חיפה — הפועל ת"א	x
5.	בית"ר ים — הפועל כפ"ס	1
6.	שמשון ת"א — הפו. ב"ש	x
7.	בית"ר ת"א — מכבי יפו	1
8.	בית"ר נתניה — הפו. לוד	2
9.	בי. נהריה — בי. רמלה	x
10.	הפו. דימונה — מכ. עמידר	2
11.	הפועל יהוד — הפועל ים	2
12.	הפ. בית־שאן — הפו. חיפה	x
13.	הפועל ר"ג — הפועל עכו	1
14.	הפו. חדרה — הפו. טבריה	1

מכבי פ"ת — מכבי נתניה 0:1 (0:0)

הפסד צורב ספגה אתמול מכבי נתניה כשנוצחה בשער עצמי של מגינה הצעיר והמסכן, דני גואטה — 1:0 ע"י מכבי פתח־תקוה.

שבוע לאחר ההפסד המחפיר נגד הפועל פתח־תקוה בנתניה (4:0), ערך מאמן מכבי נתניה, זאב זלצר, מספר שינויים. הוא לא שילב בהרכב את הבלם חיים בר והאחים יגאל ושמעון מנחם. הקבוצה חסרה גם את כוכבה שלום תקוה, המורחק. זלצר הציב הרכב נתנייתי מהסכני, שגילה עדיפות במרבית שלבי המשחק אולם שמעון פרץ הפעלתן, מרדכי חלפון וכן רונן גבאי, לא ידעו לנצל את שפע ההזדמנויות שניתנו להם והחמיצו שוב־ושוב.

בדקה ה־28 הכניע רונן גבאי את עופר סביאן, שוער מכבי פ"ת, אך השופט יצחק בן־יצחק פסל את השער בטענת נבדל, על־אף מחאות הנתנייתים.

קבוצת מכבי פ"ת היתה צל־של־עצמה. במרבית שלבי המשחק התגוננה ולבד למגן יעקב אוזבל, והשוער עופר סביאן, לא ניתן לציין איש בשורותיה.

השער של מכבי פ"ת היה שער עצמי, מראשו של המגן הנתנייתי דני גואטה. בדקה ה־55: מנשה נוריאל, הקשר הפתח־תקואי הנסוג, התקדם עם הכדור באגף הימני, הגביה לרחבת ה־16 הנתנייתית וגואטה לא הבחין כי אף לא חלוץ של מכבי פ"ת לא ניצב בקירבת

גואטה המסכן

מקום ועם פניו לשוערו בלרב, נגח את הכדור לרשת...

השער קיפח בצורה משוועת את מכבי נתניה ולאחריו הוחלף גואטה על־ידי נתי עזריה והמגן שמעון מנחם החליף את חלפון, אולם שני חילופים אלה לא היה בהם כדי לשנות את התוצאה.

שפט יצחק בן־יצחק, באיצטדיון הפועל פ"ת, לעיני 1000 צופים.

השחקן המצטיין: יעקב אז'ובל

● מכבי פ"ת: סביאן, אוזבל, מרסלוי, גד מכנס, דאן, נוריאל, ירוחם, אביטל, בגלייבטר, אותיון (רפי כהן), רבינזון.
● מכבי נתניה: בלרב, גואטה (עזריה), חיים לוי, חסן, מחלוף, חלפון (שמעון מנחם), בוארון, מסיקה, גבאי, לם, שמעון פרץ.
עמי רוזנברג

הפועל פ"ת: פרוסטפריטי בשערים

הפועל פ"ת — מכבי יבנה 2:5 (0:1)

מכבי יבנה בצרות. אחרי שבשבוע שעבר נוצחה ע"י האחרונה, בית"ר נתניה (1:0) הובסה אתמול במגרשה ע"י הפועל פ"ת — 5:2. זאת ללא מאמנה, משה מאירי וחברי הנהלתה, שהתפטרו.

בניהולו של מאמן־החירום, השחקן ציון יעקב, נראתה יבנה כעדר ללא רועה. משחק ההגנה שלה היה מבולבל, והגנתה התמוטטה לאחר ההפסקה.

לעומתה תיפקדה הפועל פ"ת כהלכה ותקפה עם 7־8 שחקנים ביעילות רבה.

השער הראשון הובקע בדקה ה־24: עוז אליה, הצעיר והנמרץ, שהיטיב לשחק במרכז השדה, בעט כדור אדיר לשער יבנה; הכדור פגע בקורה וחזר למגרש; מגיני יבנה נותרו המומים ואיפשרו לחלוצי הפועל פ"ת לפתוח במתקפה נוספת ומהירה. אלי מתפור קלט את הכדור ובעט בחוזקה לרשת — 0:1 להפועל פ"ת.

המחצית השנייה נפתחה היטב ע"י שתי הקבוצות. התקפות יבנה התנפצו בחומת הגנת הפועל פ"ת. לעומת המארחים ידעו הפתח־תקוואים, בהתקפות מתפרצות מהירות, להגיע למצבי הבקעה נוחים. בדקה ה־53 נקבעה קרן מימין לזכות הפועל פ"ת: הכדור הוגבה לרחבה וניר לוין נגח פנימה — 0:2.

בדקה ה־60 שער שלישי להפועל פ"ת: עוז אליה בעט מ־14 מטר כדור חד לפינה השמאלית ופרדי לסנר, שוער יבנה נשאר אין אונים — 0:3.

כעבור חמש דקות נקבעה בעיטת־11 מטר להפועל פ"ת, אחרי הכשלה של מני בסון ברחבה. לוין בעט כדור חלש ושלומיאלי ולסנר עצר בזינוק נאה.

יבנה ערכה חילוף בנסיון נוסף לתגבר את התקפתה. הרכש התל־אביבי, צבי גורדון, החליף את אבנעים, ובדקה ה־70 הצליחו המארחים לצמק ל־1:3. הגנת הפועל פ"ת התקשתה להרחיק כדור פשוט, ואשר חלפון דחק את רגלו בין המגינים והכדור חדר לרשת.

השער היפה במשחק הובקע בדקה ה־77; שוב התקדם ניר לוין הפעלתן באגף שמאל ולהפתעת הכל בעט כדור מזווית קשה שהטעה את לסנר וחדר לרשת — 1:4.

הפתח־תקוואים שיחקו באדישות וציפו לסיום; יבנה ניצלה זאת ובדקה ה־83 צימק גורדון ל־2:4.

האקורד האחרון במשחק שייך לכדורגלני הפועל פ"ת, שבדקה ה־90 קבע מני בסון, בהתקפה מתפרצת, את תוצאת המשחק — 2:5.

שפט יהושע לויה, לעיני 500 צופים בלבד, ביבנה.

השחקן המצטיין: ניר לוין

● הפועל פ"ת: רוני גרבי, דוד לוי, בורדניוק, אלון, קוזושווילי, אליה, מרקוס, מחסוד (נהרי), חזן, לוין, בסון.
● מכבי יבנה: לסנר, אבי פרץ, אלקבץ, עלואה, סלומון, ציון יעקב, אוסמו (שלום לוי), חלפון, אבי כהן, רעקנין, אבנעים (גורדון).
אלכס קליין

באר־שבע החמיצה נצחון

שמשון ת"א — הפועל באר־שבע 1:1 (1:0)

הפועל באר־שבע יכולה להצטער על התיקו 1:1 אתמול בבלומפילד נגד שמשון ת"א. אחרי ששחקני הנגב החמיצו לרוב בא נסים ברדה, בלם שמשון, ובשער־נגיחה הצליח ליטול מהם, מתחת לאף, נצחון.

ראיתי אתמול את הפועל באר־שבע בפעם הראשונה, מאז נטל דרור בר־נור את שרביט האימון.

ראיתי הפועל באר־שבע, חדשה, צעירה, תוססת, תוקפת, מבקיעה אבל גם מרבה להחמיץ.

אתמול היתה זו באר־שבע המתאימה למאבקי צמרת. היא הפגינה כדורגל מעולה, תקפה ללא כל מורא את שער שמשון, המצוייה בחלק העליון של הטבלה, אבל יותר מכל החמיצה ממצבים קורצים, שיכלו לקבוע נצחון גבוה לטובתה.

אחרי שער־נצחון שכבש שמעון ביטון, בשבת שעברה מול בית"ר ירושלים (0:1), ערך אתמול שחקן זה הופעת־בכורה בבלומפילד. הופעה שלא מביישת כל שחקן מצטיין אחר. ביטון שלט היטב בכדור, "בישל" את שער היתרון לקבוצתו, הירבה להטריד את הגנת שמשון והוכיח כי אינו שחקן של משחק אחד בלבד. לידו הצטיין גם הצעיר מאיר צרפתי.

על שמשון מוטב שלא להרחיב את הדיבור. אתמול לא שיחקה שמשון כקבוצת צמרת.

באר־שבע רכשה יתרון כבר כחלוף 15 דקות. ביטון פרץ באגף ימין, הסיט בתבונה לצרפתי, שהמשיך ליוסי שושני; זה בעט לכוון השער, ודב רמלר שניצב כשישה מטר משערו של אבי חדד, הסיט את הכדור לרשת — 0:1.

האורחים סיכנו פעמיים (18, 23), לפני ששמשון בעטה לראשונה לשער באר־שבע (24). שלמה אילוז הציל מקו שערו בדקה ה־40.

בדקה ה־81 הובקע שער השוויון: ארביב הרים כדור־עונשין מחוכם לרחבת באר־שבע, ונסים ברדה נגח מקרוב וקבע 1:1.

7000 צופים חזו במשחק באיצטדיון בלומפילד, בשיפוטו של בני כוהן.

השחקן המצטיין: מאיר צרפתי

● שמשון: חדד, אפרים שמעונוב, ברדה, אורי כהן, חלוי, הלל, ארביב, י. כהן (שוקרון), שלמה מזרחי, לויתן, דמתי.
● הפועל באר־שבע: זמבוביצקי, בן־חמו, דוידי, אילוז (וייצמן), ארזון, חיון, צרפתי, שושני (גונן), יובל אוחנה, רמלר, ביטון.
אורי שטינבך

חפש את האשה: חברתו האנגליה של כדורגלן בית"ר ירושלים, אלי אוחנה, אתמול בבלומפילד
צילם—אריה קנפר

הפועל חיפה — רק 1:1 בבית־שאן

נצחון רביעי רצוף להפועל ירושלים (0:1 ביהוד) ונצחון שלישי רצוף להפועל רמת־גן (0:2 נגד עכו) ★ שעריים — חולון 0:1

קבוצת הפועל חיפה, אלופת השליש הראשון בליגה הארצית בכדורגל, איבדה אתמול שתי נקודות במשחק התיקו 1:1 בבית־שאן. הפועל חדרה נצמדה לחיפנים לאחר נצחון 2:3 על הפועל טבריה.

שתי קבוצות שנמלטו מהתחתית המשיכו לעשות חיל: הפועל ירושלים, מאז החל שייע פייגנבוים לאמנה, ינצרה אתמול ביהוד נצחון רביעי רצוף — 0:1 והפועל רמת־גן זכתה בנצחון שלישי רצוף, הפעם במגרשה, על הפועל עכו — 0:2.

במאבק צמרת גברה מכבי שעריים בחוץ על הפועל חולון — 0:1.

גם מכבי רמת־עמידר המשיכה להתאושש — 0:1 בחוץ נגד הפועל דימונה; במאבק תחתית ברחובות ניצחה הפועל מרמורק את הכח רמת־גן — 1:3; בית"ר נהריה ובית"ר רמלה סיימו 1:1.

ליגה א'

דרום

● קרית־אונו: הפועל קרית־אונו — הפועל אזור 0:1 (0:0). שער־הנצחון: גיא סבג (63). שפט מריק עפרון, לעיני 200 צופים.

● ראשון־לציון: הפועל ראשון־לציון — הפועל בת־ים 0:0. שפט שמעון לוי, לעיני 700 צופים.

● חולון: לזרוס חולון — הפועל אור־יהודה 0:1 (0:0). שער־הנצחון: קלימי שרביט (63). שפט נסים בן־סנן, לעיני 100 צופים.

● באר־שבע: בית"ר באר־שבע — הפועל ירוחם 2:2 (1:1). לירוחם כבשו מוטי נגר (10) וסמי אנקב (47). לבאר־שבע: בן עטיה (35) ו־מלכה (70 בבעיטת־11). שפט בכר, לעיני 400 צופים.

● קרית־גת: מכבי קרית־גת — הפועל רמת־השרון 0:0. שפט מימון אסולין, לעיני 1000 צופים.

● קרית־מלאכי: הפועל קרית־מלאכי — הפועל רמלה: לא נערך בגלל גשם.

● בית־שמש: הפועל בית־שמש — הפועל אשקלון 2:2. הופסק בדקה ה־22 בגלל גשם.

הטבלה הדרומית
(לאחר המחזור ה־10)

.1	הפ. קרית־אונו	3"18	17
.2	הפועל בת־ים	3"10	15
.3	הפ. בית־שמש	9"12	12
.4	מכבי קרית־גת	6"8	17
.5	הפועל ראשל"צ	8"17	11
.6	הפועל אשקלון	5"7	11
.7	הפועל אזור	10"12	10
.8	הפ. קרית־מלאכי	8"4	9
.9	הפועל רמלה	8"7	8
.10	הפ. רמת־השרון	12"7	8
.11	הפועל אור־יהודה	7"3	6
.12	לזרוס חולון	15"8	6
.13	בית"ר ב"ש	18"7	6
.14	הפועל ירוחם	14"9	5

● משחק חסר

צפון

● רעננה: הפועל רעננה — בית"ר חיפה 0:1 (0:1). שער־הנצחון: יוסי גיטלמן (18). אריה עידו מחיפה הורחק (80). שפט דאוד סוהיל. לעיני 400 צופים.

● אור־עקיבא: הפועל קרית־אתא — מכבי אור־עקיבא 1:3 (1:1). שערים לקרית־אתא: יורם כהן (23), חיים סרור (52) ושמעון עמר (85). לאור־עקיבא: יצחק אלגלי (34). שפט ליבוביץ, לעיני 400 צופים.

● קרית־שמונה: הפועל קרית־שמונה — הפועל טייבה 1:2 (1:0). שערים לקרית־שמונה: סלמה (40) ואוזלאי (90 בבעיטת־11). לטייבה: אבורדיש (74). שפט בן־ברוך, לעיני 400 צופים.

● טמרה: מכבי טמרה — הפועל טירת־הכרמל 0:5 (0:1). כבשו לטמרה: עומי נאסר (52, 60), עדנן עמאם (19), ראוף עמאם (72), ריאסין (90). שפט יעקב לוי, לעיני 800 צופים.

● כפר־סבא: הפועל עליה כפ"ס — הפועל טירה 2:2 (1:1). לכפר־סבא כבש: אבנר גולסה (9, 74). לטירה: קוסאי עיראקי (39, 63). יגאל אצילואדה מכפ"ס הורחק (85). שפט ציון אילוז, לעיני 700 צופים.

● נצרת: מכבי אחי נצרת — הפועל בני־טמרה 1:1 (1:1). לנצרת כבש: ואליד מסרוואה (19). לטמרה: שריף מוחמר (24). שפט עובדיה בן־יצחק, לעיני 800 צופים.

● עפולה: מכבי עפולה — מכבי חדרה 0:0. שפט יעקב שמש, לעיני 200 צופים.

הטבלה הצפונית
(לאחר המחזור ה־10)

.1	הפועל רעננה	6"11	15
.2	הפ. קרית־שמונה	6"10	13
.3	מכבי טמרה	7"13	12
.4	מכבי חדרה	6"11	12
.5	בית"ר חיפה	8"13	11
.6	מכבי נצרת	6"9	11
.7	הפ. בני־טמרה	8"10	11
.8	הפועל טירה	12"12	10
.9	הפ. קרית־אתא	13"10	8
.10	מכבי עפולה	10"7	8
.11	הפועל טייבה	18"11	8
.12	מכבי אור־עקיבא	12"6	7
.13	הפ. טירת־הכרמל	17"13	6
.14	עליה כפ"ס	19"16	6

הפועל בית־שאן — הפועל חיפה 1:1 (0:1)

שער מהנקודה־הלבנה, שבבש דוד לוי, בלם הפועל חיפה, רק השווה את התוצאה במשחק התיקו של המובילה נגד הפועל בית־שאן — 1:1.

הפתיחה של הפועל בית־שאן היתה טובה, וכבר בדקה ה־4 הצליח הלל קפלן להכניע בנגיחה את שוער הפועל חיפה — 0:1.

לאחר ההפסקה התעוררה הפועל חיפה ובעקבות נגיעת־יד של אורי אלבז (67) פסק השופט דוד יוסף על כדור־11. דוד לוי הפך בעיטה זו לשער שוויון.

בסיום התנהל משחק נוקשה והשופט הרחיק בדקה ה־73 את מיכה קרסנר מבית־שאן, לאחר שספג כרטיס צהוב שני. דקה לסיום הורחק גם משה בצלאל מהפועל חיפה, ששלח אגרוף לפניו של שאול אוחנה מבית־שאן.

1000 צופים חזו במשחק בבית־שאן.

הפועל ירושלים — הפועל יהוד 0:1 (0:0)

קבוצת הפועל ירושלים צברה אתמול נצחון רביעי רצוף, כשי־ הנחילה הפסד שני רצוף להפועל יהוד. עליה גברה מגרשה — 0:1.

כתבנו ביהוד, שמעון קרודו, מוסר כי בדקה ה־57 העביר שחקן הפועל ירושלים, יאיר אסייג, כדור־רוחב לאשר ששון, וזה דחק בעקבו לרשת והכניע את אריה פלוסמן.

מכאן ועד לסיום תקפו חלוצי יהוד בחמת־זעם את שער הפועל ירושלים, אולם הגנת האורחים, וקשרם המצטיין ריפעת טורק, לא איפשרו לחלוצי יהוד להשוות.

שפט יצחק יחבס, לעיני 1000 צופים, ביהוד.

הפועל רמת־גן — הפועל עכו 0:2 (0:1)

קבוצת הפועל רמת־גן זכתה אתמול בנצחון שלישי רצוף, לאחר שגברה על הפועל עכו מהצמרת — 0:2.

בדקת הסיום של המחצית הראשונה הגביה עומר אוסובסקי כדור למרכז רחבת שער עכו ואריק גילדרוביץ נגח לרשת — 0:1.

כתבנו יוסף חכם מציין שבדקה ה־75 התרחש אירוע מדהים: יעקב (שוקו) נומדר ניצב מול שוער עכו, גיורא אנטמן: נומדר בעט לקורה השמאלית; הכדור שב אליו ונומדר נגח במהירות והכדור נעצר ב... קורה הימנית.

את תוצאת המשחק חתם דורון ביטון דקותיים לסיום — 0:2.

שפט רחמים דינצ'י, לעיני 1000 צופים, ב„מכתש" בגבעתיים.

הפועל חדרה — הפועל טבריה 2:3 (1:2)

באחד המשחקים המעולים שנערכו בשנים האחרונות בחדרה זכתה הפועל חדרה בנצחון על הפועל טבריה — 2:3.

בשתי הקבוצות הופיעו שחקני רכש חדשים: סרג'ו חוואל בחדרה ועמוס ברטר בטבריה השניים השפיעו על הרמה הכללית.

הטבריינים הוליכו 0:1 בכדור־11 בדקה ה־13. עופר דן הוכשל ע"י אלון סלומון ויוסף אדרי כבש שער־בכורה. חדרה, שהיתה עדיפה, הישוותה בדקה ה־27 משערו של שמואל שמואל לאחר עירבוביה — 1:1. עמי אלחדיר, הטוב במגרש, קבע את תוצאת המחצית בבעיטת־סיבוב בדקה ה־32 — 1:2 לחדרה.

בפתיחת המחצית השנייה העלה מג'די אבו־מוך את חדרה ליתרון — 1:3, בדקה ה־51, בעוד שאודרי צימק ל־2:3, שוב בכדור־11, בדקת הסיום, לאחר שיצחק אולאי הוכשל.

החדרתים, שהיו מרוצים מהתוצאה, התאכזבו כאשר לפני המשחק עוקלו ההכנסות, בצו בית־המשפט, לפי בקשת הפועל בקה־אל־גרביה, שתבעה את התשלום על העברת אבו־מוך לחדרה.

שפט צבי שריר, לעיני 800 צופים, בחדרה.

ארצית

(ואחרי עשרה מחזורים)

.1	הפועל חיפה	7"15	19
.2	הפועל חדרה	11"18	19
.3	מכבי שעריים	7"11	17
.4	הפועל יהוד	12"16	17
.5	הפועל חולון	6"10	16
.6	הפועל עכו	11"15	16
.7	הפועל רמת־גן	5"6	16
.8	מכבי עמידר	11"8	14
.9	הפועל טבריה	16"17	13
.10	הפועל ירושלים	11"11	13
.11	הפועל בית־שאן	12"9	12
.12	בית"ר רמלה	13"9	12
.13	הפועל מרמורק	10"11	10
.14	הכח רמת־גן	15"8	10
.15	בית"ר נהריה	8"3	6
.16	הפועל דימונה	12"8	6

מכבי שעריים — הפועל חולון 0:1 (0:0)

שמחה גד, חלוץ מכבי שעריים, היקנה ביום שישי נצחון־חוץ נוסף לקבוצתו 0:1 על הפועל חולון, בשער שהבקיע חמש דקות לסיום.

ראש עיריית חולון, פנחס אילון, שחנך יציע חדש, בעט את כדור־הפתיחה. 800 הצופים חזו במחצית ראשונה חלשה.

לאחר ההפסקה תקפו החולונים ללא־הרף, אולם ארז שקרוקה ובני רמתי לא יכלו להכניע את אבי ליברמן, שוערה המצויין של מכבי שעריים.

באחת ההתקפות הבודדות של שעריים, בתום מסירות כפולות בין יוסף שמריה ושמחה גד (58), הכניע גד את השוער יעקב ביטרן — 0:1.

שפט יעקב שינר בחולון.

הפועל מרמורק — הכח רמת־גן 1:3 (1:0)

צמד שערים של צבי אבירדם, חלוץ הפועל מרמורק, ושער נוסף של פנחס שכטר, העניקו לקבוצתם נצחון תחתית — 1:3 על הכח רמת־גן.

שחקני הכח הוליכו 0:1. כתבנו תמיר חופי מדווח כי חלוץ הכח, שזר בראל, תיעתע בדקה ה־5 בהגנת מרמורק, הגביה לעברו של עופר צעירי, שמקרוב קבע — 0:1.

בדקה ה־51 הצליח אבי רב להשוות, בעקבות הגבהה של עופר שרעבי. פנחס שכטר העלה את מרמורק ליתרון — 1:2 (56). לאחר בעיטת־עונשין מ־18 מטר, בדקה ה־72 נקבעה תוצאת המשחק. מרדכי נחמני הגביה, ואבירדם, בנגיחתו השנייה במשחק, הכניע את שלמה נורדמן — 1:3.

שפט יוסף שועי, לעיני 200 צופים, ברחובות.

מכבי רמת־עמידר — הפועל דימונה 0:1 (0:1)

אלי תגר, חלוצה הוותיק של מכבי רמת־עמידר, כבש אתמול שער־חיון יקר לקבוצתו שניצחה את הפועל דימונה — 0:1.

המשחק היה משעמם וחסר אירועים. שער־הנצחון הובקע כבר בדקה ה־14. אלי תגר ניצל טעות בהגנת דימונה והבקיע מקרוב.

שפט שלמה יוסף, לעיני 500 צופים, בירוחם.

בית"ר נהריה — בית"ר רמלה 1:1 (0:1)

חלוקת נקודות צודקת היתה במשחק הביתי של בית"ר נהריה — 1:1 נגד בית"ר רמלה.

במחצית הראשונה היתה עדיפות לנהריה ואברהם פיארה כבש בדקה ה־45, כשבעט למשקוף ולרשת. מאיר בלושטיין, הבולט במגרש, הישווה בדקה ה־60, במבצע־יחיד.

שפט יוסף גרוסמן, לעיני 500 צופים, בנהריה.

● על־אף מזג־האויר הגשום נערכו אתמול כל משחקי הליגה הלאומית בראגבי: הפועל יורעאל — קרית־ביאליק 0:20; הפועל רעננה — אס"א ת"א 12:21; אס"א ירושלים — הגליל־העליון 0:15.

ארבעה גושים לקראת פתיחת הסיבוב השני – מחר

מאגי — מלך הסיבוב הראשון

סיכומי ביניים: הארכה אחת ב־66 משחקים ★ ב־34 תחרויות הגיעו, או עברו, קבוצות את גבול ה־100 ★ לארגי – שיאן חצי־ליגה ★ התגלית – תומר שטינהאואר

כדורסל

מאת ישראל פז

תחרויות הסיבוב השני בליגה הלאומית בכדורסל יתחילו כבר מחר. ארבעה ימים אחרי שתמו משחקי הסיבוב הראשון, ליגה מעניינת, עם מהסכים מפתיעים לעתים. אולם עם רמה שלא תמיד התעלתה. שחקני־התיגבור המאיי־שים את הקבוצות לא הצדיקו פעמים רבות את עצמם. מתברר שלא מעט קבוצות לא בדקו היטב את מי רכשו.

מה למדנו בסיבוב הראשון?

● את הטבלה אפשר לחלק לארבעה גושים עיקריים. ראשית, מכבי ת"א. גוש בפני עצמו. האלופה היא משכמה־ומעלה. 11 משחקים ללא הפסד. היא כבר „ברחה" ב־3 נקודות מהשנייה. ואין להניח שניתן להשיגה. בגוש השני ארבע קבוצות עם 17־18 נקודות: הפועל חולון, הפועל הגליל־העליון, הפועל ת"א ואליצור נתניה. הגוש השלישי כולל את מכבי חיפה (עם סיכוי סביר לזנק כלפי מעלה) ובית"ר ת"א, עם 17־16 נקודות. המוקד בסיבוב השני יהיה בקרבות נגד הירידה. חמש קבוצות שרויות „בצרות". לארבע מהן 14 נקודות ומכבי רמת־גן. הפועל ירושלים, הפועל איתן גבת והפועל חיפה, ואחת עם 13 (הפועל רמת־גן).

● מתוך 66 משחקי הסיבוב הראשון היתה רק הארכה אחת. במחזור ה־11, בין בית"ר ת"א והפועל רמת־גן (94:102).

● את מספר הנקודות הגבוה ביותר במשחק אחד קלעה מכבי ת"א — 129. נגד בית"ר ת"א.

● „בשיא השפל" מחזיקה קבוצת הפועל איתן גבת, שקלעה במשחק נגד בית"ר ת"א רק 61 נקודות.

● קבוצות מנצחות הגיעו ועברו 31 פעם את גבול 100 הנקודות, ורק שלוש מפסידות הגיעו, או עברו, גבול זה.

● המשחק הפורה ביותר היה בין הפועל ת"א ומכבי רמת־גן — 235 נקודות במשחק אחד (111:124).

● מייק לארגי מהפועל ת"א מחזיק בשיא־הקליעות העונה — 45 נקודות נגד מכבי ר"ג. באותו משחק השיג לארגי 9 סלי 3.

● קווין מאגי ממכבי ת"א היה השחקן הבולט בסיבוב הראשון. הופיע שש פעמים בנבחרות המחזור של כתבי „על־המשמר". אחריו: חן דייויס (בית"ר ת"א), לאוואן מרסר (הפועל ת"א), מייק לארגי (הפועל ת"א), קרטיס ברי (הפועל הגליל־העליון) וקיט בנט (הפועל רמת־גן) — 3 פעמים.

● תגלית הסיבוב הראשון בין הישראלים: תומר שטינהאואר, הענק בן ה־21 ממכבי חיפה.

השבוע בכדורסל

● שני: ליגה לאומית: אליצור נתניה — מכבי רמת־גן; הפועל ת"א — הפועל חולון; מכבי חיפה — הפועל ירושלים; הפועל הגליל העליון — הפועל חיפה; הפועל איתן גבת — בית"ר ת"א; הפועל רמת־גן — מכבי ת"א.

● חמישי: בבית־הגמר בגביע אירופה לאלופות: מכבי ת"א — זאדאר, יוגוסלביה.

מחזור 10 בארצית

משחקי המחזור ה־10 בליגה הארצית בכדורסל ייערכו השבוע ב־8.

● צפון: מכבי נתניה — מכבי בני־גלים; הפועל עמק"י — הפועל בית־אלפא; מכבי חדרה — הפועל נהריה; הפועל עיזדור/תבור — הפועל גן־שמואל; מכבי קרית־מוצקין — מכבי כרמיאל.

● דרום: אליצור נווה־דוד רמלה — מכבי ירושלים; אליצור קרית־אונו — מכבי פ"ת; הפועל קרית־גת — אס"א ת"א/רמת־השרון; הפועל גבעתיים — מכבי דרום ת"א; אליצור ת"א/פ"ת — הפועל נען; בית"ר ירושלים — מכבי ראשל"צ.

היסטוריה בכדורסל: בן 11 הורחק לארבעה משחקים...

צ.פ. מקבוצת חקט־סל של הפועל משמר־הירדן הוא השחקן הצעיר ביותר שהועמד אי־פעם בפני ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל. השחקן, בן ה־11, הורחק במשחק חקט־סל של קבוצתו. בו הפסידה 63:16 לראש־פינה. השופט היה הבין־לאומי ברוך זלוננר.

תחילה ניסה השחקן־הילד להעיר הערות וללמד חוקה את זלוננר. הוא הוזהר ע"י השופט הבין־לאומי. אחר־כך איים על שחקן יריב. ושוב הוזהר. לא עברו דקות רבות ופגע בשחקן יריב — והורחק. לא הסתפק בכך, ועשה תנועה מגונה כלפי השופט... ועדת המשמעת הרחיקה את המתפרע הצעיר לארבעה משחקים בפועל.

עוד תיק יוצא־דופן הובא ביום חמישי בפני ועדת המשמעת. קבוצת הפועל גינוסר מליגה ג' קיבלה אישור זמני לכמה שחקנים להופיע במאבק נגד הפועל אשדות־יעקב. בו הפסידה 65:52. לאותו אישור הוסיפה הקבוצה שם נוסף, שלא היה רשום באיגוד... העונש: הפסד טכני וקנס של 500 ש"ח.

השבוע זה מתחיל:
זאדאר — מכשול נמוך

מכבי ת"א — זאדאר, יוגוסלביה; אורטז, צרפת — טרסר מילאנו; זאלגירים קובנה — ריאל מדריד. אלה יהיו שלושת משחקי־הפתיחה השבוע בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות בכדורסל.

האלופה הישראלית תארח את זאדאר בהיכל־הספורט ביד־אליהו. לא יכול להיות יריב נוח יותר במשחק הפתיחה מאשר האלופה היוגוסלבית חסרת הנסיון. מכבי ת"א תוכל לפתוח את סידרת ההתמודדויות בידיימין. ללא חשש.

זאדאר היא, לדעתי, החוליה החלשה בבית־הגמר. היא מייצגת אמנם מדינת כדורסל מהדרג הבכיר כמו יוגוסלביה, אך ספק אם שחקניה יצליחו לעמוד מול קבוצות אירופיות, בשורותיהן שחקני־תיגבור מעולים, או מול ז'אלגיריס קובנה, נציגת ברה"מ, עם סבוניס הגדול.

זאדאר תופיע העונה בפעם השישית בגביע־האלופות, אולם זו לה הפעם הראשונה לשחק בבית־הגמר, לאחר שגברה במשחק־הגמר השלישי בפלייאוף ביוגוסלביה על ציבונה זאגרב (110:111).

שניים מכדורסלני זאדאר — סטויאן וראנקוביץ' (2.15) ווליקו פטרונוביץ (2.04) — הופיעו בנבחרת יוגוסלביה שתפסה מקום שלישי באליפות העולם בספרד. פטרונוביץ קלע 44 נקודות, וורואנקוביץ' 29. אבל וראנקוביץ', אחת התקוות הגדולות של ארצו, דורג במקום ה־13 בריבאונדים (60), והיה הבולט בנבחרתו בקטיפת הכדורים החוזרים (לאוואן מרסר שלנו היה 8־9 עם (67). כן מופיע בזאדאר שחקן נבחרת לשעבר, איוון סונארה (2.03), שסיים את שרותו הצבאי, ובראנקו סקרוציה (1.95), ששיחק שנתיים בבלגיה.

● זאדאר, במונחים האירופיים, נחשבת לקבוצה בינונית, ומכבי ת"א תעלה להיכל ביד־אליהו בפייבוריטית.

י. פז

קליעה

ורדי קבע שיא באקדח

רון ורדי מהפועל פ"ת קבע אתמול שיא לאומי חדש בירי באקדח רואל, בעל קליבר גדול. לאחר שצבר 531 נקודות ושיפר ב־8 נקודות את השיא של דורון גילר.

שני היה הוותיק רן ברקאי מהפועל ת"א — 497 נקודות, ושלישי — יוסי זולטן מחיפה — 487 נקודות. הישגים נקבעו באליפות הפועל שנערכה בהרצליה.

מואב — אלוף ברובה

אהרון מואב מהפועל ירושלים זכה אתמול באליפות הפועל בקליעה ברובה זעיר, 60 כדור במצב שכיבה, לאחר שצבר 589 נקודות, לפני חברו לאגודה, מיכאל גורדביץ — 588 נקודות, שלישי באותה תוצאה, היה מנחם אילן מחיפה.

באליפות הנשים זכתה תני קשנסקי מחיפה — 587 נקודות, לפני רונית פינקלשטיין מכפר־סבא — 582 נקודות.

באליפות הנוער זכה עמיחו שילון מכפר־סבא — 579 נקודות, לפני מרדכי וייס מת"א, עם אותו מספר נקודות.

בסיכום הקבוצתי ניצחה הפועל חיפה — 1752 נקודות.

האליפות היתה בכפר־סבא.

מחזיקת הגביע מבת־ים הודחה בקרית־אתא 3:0

כדורעף

מאת יצחק ויסהוף

מחזיקת גביע־המדינה בכדור־עף, קבוצת הפועל בת־ים, הודחה אתמול כבר בשלב שמיניות־הגמר בגביע־המדינה, כשנוצחה תוך שעה ע"י הסינדרלית החדשה שעבריה, הפועל קרית־אתא — 3:0.

זהו כהן ועופר שפאק הוליכו את קרית־אתא למשחק מצויין והעמידו את הפועל בת־ים כבלי־ריק. נצחון קרית־אתא לא הועמד בספק, ויעידו על כך המערכות — 10:15, 11:15 ו־8:15.

בבת־ים בלט רק יעקב הרשקו. שפטו רזו רוזנטל ונתי תרום. לעיני 500 צופים.

● הפתעה גדולה נרשמה בחיפה: מכבי חיפה גברה על הפועל כפר־סבא — 2:3 (12:15, 15:3, 13:15, 15:5, 15:10). במשחק, שארך כשעתיים, הציג מרסל ברגר, הארגנטינאי של מכבי חיפה יכולת־שיא. שמוטטה את הכפר־סבאים. נער התגלית ביכולת טובה של יוסי פרוימן. בכפר־סבא בלט גיל פישל. במשחק שפטו רז הלל ויותם פינשטיין.

מי נגד מי ברבע־הגמר

● הפועל קרית־אתא — מכבי פ"ת.
● הפועל העוגן — הפועל המעפיל.
● הפועל מטה־אשר — הפועל איחוד עירון.
● הפועל רמת־אביב — מכבי חיפה.

● בדרבי תל־אביבי גברה הפועל רמת־אביב על מכבי ת"א — 2:3 (10.15, 15:11, 7.15, 15:10, 11.15). במשחק שארך שעתיים ו־25 דקות והיה מרתק הצליחה רמת־אביב, למרות שחסרה את כוכבה, יואב חרמוני, לנצח. שלמה צפריר, עמי וייס ויוסי ליפשיץ בלטו ברמת־אביב. במכבי ת"א היה המצטיין איתן מרקוביצקי. שפטו, אלכס בוקור ופיני שמפילנר, לעיני 100 צופים.

● הפועל המעפיל לא התקשתה לגבור על הפועל שריד/העמקים — 0:3 (6:15, 7:15, 11:15). ארנון עמיר היה הבולט במעפיל, וסחף את חבריו לנצחון שהושג תוך 75 דקות. שי רוזן, קפטן שריד, ספג כרטיס אדום, לאחר שניסה להתווכח עם השופט אבי ולצברג. שפט עוד מיכאל סלע.

● הפועל העוגן גברה על אליצור ת"א — 1:3 (15:11, 8:15, 4.15, 4:16). ראובן גיל ואילן חמו בלטו בהעוגן, ואילו מיכאל דורני הצטיין באליצור. שפטו: גבי לוטו וזאב שוהם.

● הפועל איחוד עירון גברה על א ס, רמת השרון — 1:3 (15:8, 13:15, 12:15, 6:15). רביב שחר, דורו ששון וירייב בן־דוד (שלושתם בני 17) התעלו באיחוד עירון. שפט מצויין דוד גולדשטיין.

● מכבי פ"ת ניצחה את מכבי עוספיה — 0:3 (13:15, 14:16, 8.15), משחק מתוח. בו בלטו יורם דרויטש, ערן ילון ודוד בר־דוד בפ"ת, ואילו בעוספיה הצטיין מאמן־שחקן אסא. שפטו פיני שמפילנר ואלכס בוקור, לעיני 200 צופים, בעוספיה.

ורשיצקי כבר אימן הפועל חיפה

יריב ורשיצקי, מאמנה החדש (והשלישי בעונה זו) של הפועל חיפה בכדורסל, העביר אתמול שני אימונים ראשונים, בבוקר ובערב, לקבוצתו החדשה.

ורשיצקי החליף את האמריקני אלן לונין, שהודח בתום שבועיים בלבד.

טלוויזיה: התמודדות מגמת השידור

מאת יצחק ויסהוף

[illegible]

מאמן בולגרי למכבי יפו

מאת יצחק ויסהוף

נטקו וולב, מי שאימן את מכבי יפו בשנות ה־60, ישוב לאמנה העונה ויגיע ארצה כבר ביום שישי.

וולב, שהיה שחקן נבחרת בולגריה, הביע את הסכמתו לשוב ולאמן בישראל. אתמול אמר חבר הנהלת מכבי יפו, אביגדור פרסיאדו, כי המאמן הבולגרי שמח על הזמנת היפואים לשוב ולאמנם.

במשחק הליגה ביום שישי נגד בית"ר נתניה יחזה וולב מהיציע משה אוננה, שידריך את הקבוצה במשחק זה, ישמש כעוזרו של המאמן הבולגרי.

אוננה, שחקן־העבר היפואי, הס־כים לשמש כמאמן זמני לאחר שמאמן הקבוצה, בנ־חור מזרחי, התפטר לפני שבוע לאחר ההפסד לשמשון ת"א — 3:0.

נאור ניצח

הטניסאי עמית נאור זכה לראשונה בחייו בטורניר טניס בין־לאומי, לאחר שניצח ביום שישי ברמת־השרון בגמר המאסטרס של הסבב הבין־לאומי שנמשך בארץ בחודש. נאור גבר בגמר שנמשך בשעתיים וחצי על המערב־גרמני, נילס בירנדאו — 6:4, 6:4, 4:6, 6:1.

שחקן שנקנה מהליגה האיזורית ניצח את מנצ'סטר־יונייטד 0:1

הליגה האנגלית

במשחק המרכזי במחזור ה־17 בליגה האנגלית, שנערך בשבת, ניצחה נוטינגהאם את ווסטהאם — 2:3. קליב אלן הבקיע את שני השערים לטוטנהאם והעלה את מאזנו ל־21 והוא צועד בראש טבלת מלך השערים. את השערים למנצחים כבשו פירס (בעבור 56 שניות בבעיטת־11) ווג ופרקלאף.

ארסנל מוסיפה לצעוד בראש הטבלה, כשהביסה בבירמינגהאם את אסטון־וילה — 0:4. לארסנל, שאת השערים לטובתה כבשו קווין, היין, גרו וקסאל. 34 נקודות, ומקדימה בשבע נקודות את נוטינגהאם וב־3 נקודות את האלופה, ליברפול, שניצחה את קובנטרי פעם נוספת — 0:2. שערים: הדני יאן מולבי (בבעיטת־11) והסקוטי ג'ון וורק.

שחקן חדש, בן 21, שנקנה ב־8000 לירות שטרלינג מהליגה האיזורית, בשם גי ונס הבקיע את שער־הנצחון לווימבלדון על מנצ'סטר־יונייטד — 0:1.

באותה תוצאה גברה לוטון על צ'רלטון.

תוצאות נוספות: לסטר־צ'לסי 2:2; אברטון — מנצ'סטר־סיטי 1:3; נוריץ' — אוקספורד 1:2; קווינס־פארק — שפילד־וונסדי 2:2; סאותהמפטון — ווטפורד 1:3.

המשחק ה־11 בין ניוקאסל ווסטהאם ייערך היום.

● בסקוטלנד הגדילה סלטיק את הפער בפיסגה ל־7 נקודות כשניצחה את סנט־מירן 0:1, משערו של אולידי. השנייה בטבלה, דנדי יונייטד, עם 29 נקודות, הפסידה לפלקירק — 2:1. רייג'רס, שגברה על הארטס 0:3, עלתה למקום השלישי עם 25 נקודות. יתר התוצאות: אברדין — מאדרוול 0:1; אקרמיקל — היברניאן 1:3; דנדי — קליידבנק 3:3.

הטבלה האנגלית
(לאחר 17 מחזורים)

.1	ארסנל	8"27	34
.2	נוטינגהאם	24"38	32
.3	ליברפול	20"36	31
.4	אברטון	18"27	29
.5	לוטון	12"19	29
.6	נוריץ'	24"26	29
.7	ווסטהאם	23"26	27
.8	שפילד	25"32	26
.9	קובנטרי	14"16	26
.10	טוטנהאם	19"21	25
.11	סאותהמפטון	36"33	23
.12	ווטפורד	25"31	22
.13	וימבלדון	22"19	22
.14	אוקספורד	28"18	21
.15	קווינס־פארק	22"17	19
.16	אסטון־וילה	36"21	18
17	מנצ'סטר־יונייטד	19"17	17
.18	לסטר	29"20	17
.19	צ'רלטון	29"18	17
.20	צ'לסי	30"19	16
.21	מנצ'סטר־סיטי	23"16	15
.22	ניוקאסל	26"15	14

• משחק חסר.

2000 שוטרים יאבטחו היום המשחק רומא — יובנטוס

2000 שוטרים יאבטחו את המשחק המרכזי, והמעורר עניין, בין שתי האלופות האחרונות בליגה האיטלקית, כאשר רומא תארח היום במחזור ה־11 את האלופה יובנטוס.

בעקבות ההתפרעויות שהיו לפני שבוע בליגה האיטלקית, בהן נדקר אוהד רומא בגבו, במשחק נגד סמפדוריה, בגנואה, שני שוטרים נפצעו בתקרית אחרת, ומספר אוהדים נעצרו, החליטה ממשלת רומא לנקוט בצעדים חריפים כדי לאבטח את רבבות הצופים, שיבואו היום לצפות במשחק.

מסוקים ירחפו מעל האצטדיון במהלך המשחק. הסדרנים יבקרו את נושאי הכרטיסים במרחק של ק"מ משערי האצטדיון. יובנטוס מדורגת כיום במקום השני, אחרי נאפולי, ואילו רומא במקום השלישי, כאשר שתי נקודות מפרידות בינה לבין יובנטוס.

לברקוזן הובסה 4:1 ע"י אורדינגן — באיירן שוב בראש

הליגה הגרמנית

שער שהבקיע הוותיק דיטר הונאס במינכן, היקנה נצחון לאלופה, באיירן מינכן, על שטוטגרט — 0:1, ולה 28 נקודות מ־18 משחקים.

לברקוזן ירדה מהפיסגה, בעקבות תבוסה שנחלה במגרשה על־ידי אורדינגן — 4:1, ומפגרת בנקודה אחרי באיירן.

המבורג, במקום השלישי, עם 22 נקודות, כמו לברקוזן, השיגה נצחון חוץ בברלין על בלאו־וייס — 1:3. באותה תוצאה גברה מנשנגלדבך על קלן.

נצחון־חוץ השיגה שאלקה על פרנקפורט — 0.1.

תוצאות נוספות: ברמן — דיסלדורף 2:5; קייזרסלאוטרן — נירנברג 1:2; בוכום — דורטמונד 0:0; מנהיים — המבורג 1:5.

בירד קלע 31 נקודות ובוסטון ניצחה

31 נקודות שקלע לארי בירד הצעידו את קבוצתו, הבוסטון סלטיקס, לנצחון 98:111 על סאן אנטוניו ספרס בליגת האנ.בי.איי.

תוצאות נוספות: דאלאס — ניו־ג'רסי נטס 94:119; דטרויט — מילווקי 99:120; פילדלפיה — פורטלנד 112:116; לוס־אנג'לס לייקרס — שיקאגו 103:110; אינדיאנה — דנבר 102:126; גולדן סטייט — סקרמנטו 97:103; סיאטל סופרסוניק — פניקס סאנס 104:117.

מאחורי הקלעים

בז'רנו העניש את דרייפוס

גדי החזיר לעודד את מכוניתו, ל...לא נקודות ★ קשטן שוב נגד בכר, הערב ב...קלפים ★ ה„בוס" גילמן הודח ליציע ★ חולון והגליל חסכו שופט ★ המאמן התפטר כשקבוצתו במקום הראשון ★ דממה בנעמן ★ על־אף ההצלחות עימותים חריפים בצמרת עסקני הטניס.

★★★ האחים עודד וגדי מכנס כבר לא משחקים יחד. בשבת, לפני שמונה ימים, התמודדו זה נגד זה בבלומפילד: עודד במדי מכבי ת"א, וגדי במדי מכבי פ"ת. עודד נוסע, בדרך־כלל, יחד עם משה גריאני, גם הוא נתנייתי במשחק במכבי ת"א. גדי ביקש להצטרף. עודד העדיף שלא, „אנחנו היום יריבים", אך מאחר שגדי מכר את מכוניתו נתן לו עודד את המכונית שלו. אחרי המשחק החזיר גדי לעודד את המכונית ל...לא נקודות. מכבי פ"ת ניצחה במפתיע 0:1 ★★★ מאמן קבוצת בית"ר ירושלים, דרור קשטן, ומאמן הפועל כפר־סבא, נסים בכר, שנפגשו אתמול בבלומפילד במשחק המוקד בלאומית, יתעמתו הערב שוב. הפעם במשחק...קלפים. מרדכי חביב מספר שמזה שנים מקדישים השניים את ערבי יום ראשון לבילוי בצוותא ★★★ אריה בז'רנו מתייחס לתפקידו כמאמן הפועל בת־ים מליגה א' בכל הרצינות, ואינו חס בנושא המשמעת אפילו על חבריו הקרובים ביותר. במשחק הליגה נגד הפועל בית־שמש איחר נמרוד דרייפוס לאסיפת השחקנים שלפני ההתמודדות. בתגובה לא איפשר לו בז'רנו לפתוח, והושיבו על ספסל המחליפים. דרייפוס טען כי חשב שמדובר במשחק בשעות אחה"צ ולא בשעות הצהריים ★★★

שמחה במשפחת חדד

★★★ שבוע שמח היה בשבוע שעבר במשפחת הכדורגלנים חדד. השוער החיפני של שמשון ת"א, אבי חדד, שקבוצתו עלתה למקום ה־3 בליגה, והוא השוער שספג את מספר השערים הנמוך בתשעת המחזורים הראשונים (שלושה), נשא את בחירת־ליבו היפהפיה, סיגלית. גם אחיו הבכור, אבנר, היה מרוצה מאחר שקבוצתו, הפועל חיפה, טיפסה לראשונה לפיסגה ★★★ יוסף גלזר מדווח עוד כי יורם לנדאו, שוער־המשנה של הפועל חיפה, בן ה־26, שחברתו מזה שנים היא הסגנית הראשונה של מלכת היופי בארץ, היה לאחרונה מתוח. החברה, אסנת מואס, תלמידת הכתה השמינית בבית־ספר אורט בקרית־מוצקין, יצאה להתחרות „מיס עולם" בלונדון. היא חזרה בידיים ריקות ★★★ השוער החדש של נבחרת הנוער אריק שמואלי, המשחק במכבי חיפה, הוא בן למשפחת שוערים וכדורגלנים. דודו, יוסף שמואלי, היה שוער הפועל חיפה בליגה הלאומית בשנות ה־60 ואף הגן על שער הפועל טירת־הכרמל. אביו, יעקב שמואלי, היה מאמן כדורגל בבית"ר ומכבי חיפה. הוא נפטר לפני חמש שנים בגיל 39 בבריכת־שחייה ★★★ במשך תקופה ארוכה נותרו על חומות איצטדיון באון ביפו כתובות מאוד לא מחמיאות לשוער הכח רמת־גן, שלמה נורדמן, שהיה מעורב בהפסקת המשחק בין הכח רמת־גן ומכבי יפו. אבל הזמן עושה את שלו. בשבוע שעבר נראה נורדמן יושב אצל סוחר דגים בשדרות ירושלים ביפו, מקום ריכוזם של אוהדי מכבי יפו שכל־כך כעסו עליו ★★★ בפונדק דרכים בחדרה נפגשו לפני כעשרה ימים מאמן הפועל עכו, רוני דורה, ומאמן הפועל באר־שבע, דרור בר־נור. השניים ניהלו שיחה בסיומה הבטיח דורה לבר־נור: „אתה תנצח את בית"ר ירושלים 0:1". בר־נור השיב: „אני מסתפק בתיקו". בשבת התברר כי „הנביא מעכו" קלע בול ★★★ במכבי נתניה, שליקקה בשבוע שעבר את פצעיה לאחר תבוסת ה־0:4, נגד הפועל פ"ת, השתעשעו בהרכב של שחקני נתניה בעבר המופיעים בקבוצות אחרות: „אלטר, שירזי, זאנה, גדי מכנס, פיונטי, יוסי יונה, חיים לוי, סאסי, לביא, גריאני ועודד מכנס ★★★ שחקני־עבר שומרים אימונים לקבוצת־האם שלהם. מכבי רמת־עמידר — מספר יוסף חכם. בשבוע שעבר, במשחק עמידר נגד הפועל מרמורק (0:1), ישבו על הספסל וביציע ויקי פרין, כיום שחקן הפועל לוד, ונסים ברדה, כיום בשמשון ת"א. משחקי קבוצותיהם נערכו ביום שישי, והם באו לכבד את הקבוצה בה גדלו ★★★ מנהלת קבוצת כדורגל היא ציונה גבאי, בת ה־28 מקרית־ים. ציונה היא מנהלת קבוצת בית"ר נוה־יוסף בליגה לנערים. היא בתו של מייסד ומנהל הקבוצה, יהודה גבאי, שנפטר לפני כמה חודשים. הבת החליטה להמשיך בדרכו של האב. בתוקף תפקידה היא נכנסת לחדרי־ההלבשה של הבנים. כאילו הדבר טבעי ★★★

מרסר לומד בנקאות

★★★ לאוואן מרסר, הענק של הפועל ת"א, כבר חושב על עתידו כשיסיים את פעילותו בכדורסל. מרסר החל להשתלם במחלקה לניירות ערך לזרים בבנק לאומי — דיווחו של יצחק ויסהוף ★★★ ניר גילמן, שעד לפני כמה שבועות היה ה„בוס" הכל־יכול באליצור נתניה, פוטר בבושת־פנים. במשחקה של אליצור נתניה נגד הפועל ת"א (95:103), נראה גילמן עם רעייתו ביציע. ערב קודם־לכן נכח במשחקה החשוב של מכבי נתניה בליגה הארצית בקרית־מוצקין ★★★ ריקי בראון, כדורסלן אמריקני שהגיע ארצה יחד עם קבוצת כוכבים אמריקנים, היה מועמד להצטרף להפועל רמת־גן ולהחליף את פילוס באדנר. לבסוף הועדף באדנר על בראון, ששוכן בכפר־המכביה. בוקר אחד נעלם בראון בלי לשלם. מנהלי ה„כפר" הגישו תלונה למשטרה אולם לאחר־מכן הגיע התשלום והתלונה בוטלה ★★★ קני (החיה) באניסטר מרגיש בבית בהפועל חולון — מספר יצחק ויסהוף. הכדורסלן הענק קיבל בשמחה את בואה של חברתו מארה"ב. השניים התמקמו בדירה בחולון שהתפנתה לאחר עזיבתו של אלבם ברדלי.

באניסטר יצא למסע־קניות והגיע למפעל אמ.פי.אס. לחולצות. בעלי המפעל סיפרו כי באניסטר הוריד מדפים שלמים של חולצות מכל הצבעים והדגמים. אחר־כך ניגש באניסטר לחנות למוצרי־חשמל וקנה מכשיר וידיאו משוכלל. שחקני חולון כבר מתחרים ביניהם מי יקנה את הוידאו כשהכדורסלן הענק יחזור לארה"ב ★★★ מאמן הפועל חולון, מולי קצורין, חלה בשבוע שעבר. בהיעדרו ערך את אימוני הקבוצה, עוזרו, אילן קובלסקי. באחד האימונים אירעה תקרית בין קובלסקי לשחקן הקבוצה, אבי מאור. המאמן הרחיק את הכדורסלן, שלאחר־מכן נקנס ב־300 דולאר. המאמן קצורין ששמע על המקרה ביקש מהמזכיר מיכאל לפרדון לחסל במהירות את המשברון כדי שיוכל לחזור לאמן בראש שקט ★★★ קבוצות הכדורסל של הפועל חולון והפועל הגליל־העליון ייצאו ב־25 בדצמבר לטורניר חג־המולד המסורתי בהארלם, הולנד. העובדה ששתי הקבוצות ייצאו יחד איפשרה את איגוד השופטים לשגר רק שופט אחד. הנוהג הוא שלכל קבוצה היוצאת לחו"ל מצטרף שופט ★★★ לראשונה מזה שנים רבות לא תשתתף העונה קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א בטורניר חג־המולד בקריסטאל־פאלאס בלונדון. ראשי הקבוצה מודעים לעובדה שבשנים האחרונות איבד הטורניר מיוקרתו וגם השחקנים אינם שישים לצאת לאנגליה לפני משחקי־החוץ בגביע־אירופה, נגד אורטז הצרפתית ושני המשחקים בבריסל נגד ז'אלגירים קובנה ★★★

הנצחון שהכעיס את היו"ר

★★★ מי שהתייחס בחומרה לנצחון מכבי חיפה מסל־מכריע 21 שניות מהסיום נגד מכבי־רמת־גן היה יו"ר מחלקת הכדורסל של הקבוצה החיפנית, אבנר יוסף. הוא אמר לשחקנים לאחר שריקת הסיום: „על הנצחון הזה מגיע לכם קנס"... יוסף גלזר מרגיש שהתכוון ליכולתה הכושלת של הקבוצה ★★★ היו"ר־מאמן־עסקן של הפועל רמת־גן, אברהם חמו גילה ג'נטלמניות כלפי אלן לונין, המאמן האמריקני של הפועל חיפה, אותו פיטר כבר אחרי שני מחזורי ליגה. כשנפגשו בשבוע שעבר קבוצות הפועל חיפה והפועל רמת־גן (92:94), לחץ חמו את ידו של לונין, ובסיום הרעיף עליו מחמאות באוזני העיתונאים. הדבר לא עזר. גם בחיפה פיטרו את לונין. ★★ בדרך־כלל מקובל שמאמן מתפטר, או מפוטר, כאשר קבוצתו נכשלת. במחלקת הכדורסל של הפועל חיפה, מציין יוסף גלזר נשברו בשבועות האחרונים כל השיאים. מאמן הנוער, יריב ורשיצקי, התפטר כשקבוצתו היא במקום הראשון, ללא הפסד. זאת לאחר שלא מונה כיורשו של רן כהנא בקבוצת הבוגרים. מחליפו, יעקב אבלי, כבר ערך בכורה במשחק־הנצחון על נוער הפועל ת"א. אגודה בה שימש כעוזר־מאמן בעונה שעברה ★★ רבים תמהו לפשר תולשתו של קפטן הפועל חיפה, ג'ונתן ולזל, במשחק נגד הפועל רמת־גן. הסיבה לכך, הסביר הכדורסלן, נעוצה משהותם של הוריו ביציע, לאחר שהגיעו לראשונה ארצה לביקור. הם גם זכו בברכות־ברכה באנגלית מפי הכרוז ★★ במשחק הצמרת בליגה הארצית, בין מכבי נתניה ומכבי קרית־מוצקין, הופיעו לא פחות מעשרה לאומים לשעבר: ארבעה במכבי נתניה (שי כספי, מייקל קרטר, דיוויד רוס והנן רוברייש), ושישה במוצקין (טובי סלילה, עופר צלנר, רביב צור, משה דיסטנפלד, שמעון אלבז ומיקי דלויה) ★★★ יוסף גלזר גילה כדורסלן בן 46 בליגה. זהו מאיר (מריקו) פורמן, ששיחק ארבע עונות בלאומית: בהפועל קרית־חיים, מכבי קרית־מוצקין, מכבי חיפה והפועל נוה־דוד. כיום הוא מאמן־שחקן בהפועל עכו מליגה ב'. פורמן מפעיל עדיין את יד־הזהב שלו כשגם צעירי הקבוצה, שיכולים להיות בניו, אינם מסוגלים להתחרות בו ★★★

„הזוג המלכותי"

★★★ „הזוג המלכותי" של הכדורעף הישראלי, ענת ויעקב הרשקו מהפועל בת־ים, שוהים בדרך־כלל מחוץ לגבולות המדינה בתקופות זהות — מספר מרדכי חביב. יעקב הרשקו יצא בתחילת ינואר עם הנבחרת למסע בארה"ב. האם תישאר ענת לבדה בארץ? לא! בתקופה זו מתכוונת ענת לנצל את כרטיס־הטיסה שקיבלה מעתון „דבר" כספורטאית מצטיינת ולצאת למסע קניות באנגליה. „הזוג המלכותי" ישוב אותה תקופה ★★★ אומרים שבהפועל נעמן לא מרוצים מכך שקבוצת הנשים בכדורעף החליטה „לסגור את עצמה". עתה היא מחפשת דרך נסיגה. העובדה שאין לה קבוצה בלאומית, שאין היא אלופה, ולא תופיע בגביע־אירופה, מלמדת שכנראה שנעשתה שגיאה בשיקול הנטישה ★★ ההצלחות בטניס אינן יכולות לחפות על המתח הרב השורר בין האיגוד ומרכז הטניס ברמת־השרון. וכך, בטקס סיום הקורס הבין־לאומי במכון־ווינגייט, עזב מנכ"ל האיגוד, צבי (איציה) מאיר, את המעמד, כאשר נכנס ד"ר איאן פרוזמן, מנכ"ל מרכז הטניס ★★★ כאשר חזרה קבוצת הכדוריד של הפועל רמת־גן מהונגריה זכה השוער בני מרקו להסעה מיוחדת מנמל־התעופה ע"י ענת רעייתו של מאמן מכבי פ"ת, רפי קטו. בני ורפי מיודדים זמן רב — דיווחו של יוסף חכם ★★★ אמנון כהן, רכז הספורט של ברית־התנועה הקיבוצית, נבחר כסגן מנהל מטה משחקי הפועל ה־13. מנהל המטה הוא גיורא הלזר ★★★

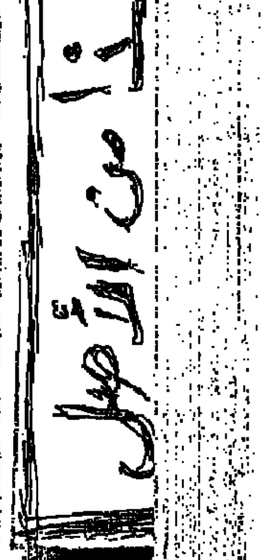

השמאל יורד ממגדלי השן

בקרב הצעירים ואנשי השמאל בצרפת גוברת התסיסה נגד „האליטיזם של הכסף" נוסח שיראק. המאבק נושא אופי אידיאולוגי, אך תנועות מחאה דומות כבר הפילו כאן ממשלות

מאת ארנון יפה, פאריס

השמאל קם פה פתאום לתחיה. אם עדיין לא בכוח פוליטי, לפחות בערכים ואידיאות שלמענם נאבק. תסיסה ושביתות פרצו באוניברסיטות ובבתי־ספר. אין זה מרי שמאלי קלאסי, אוטופי, של תיקון עולם, אלא מחאה פרגמאטית מסוג חדש, של צעירים נגד „האליטיזם של הכסף" והדארוויניזם החברתי של הימין. המדיניות של השלטות הסדר הימני בכל תחומי החיים, שמנהל שלטון ז'אק שיראק, אולי מגדישה את הסאה. חסידי האידיאלים של השמאל יוצאים מן המאורות בהן הסתגרו ויורדים ממגדלי השן בהם ריחפו.

תנועות המחאה ומורת הרוח הופיעו בשעה שהממשלה מתגברת לטיהור מערכי שמאל כמו שוויון וסיכויים שווים לכול.

הממשלה חותרת לחידוש ההיררכיה הנוקשה בתוך האוניברסיטות. היא מתכננת ניפוי מעמדי במערכת החינוך הצרפתית. חינוך ופוליטיקה תמיד כרוכים פה יחד. הימין, ביוזמה לרפורמה מקיפה באוניברסיטות ובבתי־ספר תיכוניים, פגע הפעם בנשמה עצמה. במסווה של ליבראליזם, חופש חברתי, עמל שלטון הימין ליישם את דוקטרינת הקאפיטליזם האינטרסנטי. להי־מאטן כינה זאת „חטיפה סמאנטית". על־פי המשאלים, רוב הצרפתים תומכים בליבראליזם. אך שונה מזה שמיישם כאן שלטון הימין. באותה עתה, 82 אחוז הביעו תמיכה בביטוח הרפואי ואמצעי הגנה סוציאליים שמבטיחה המדינה. 76 אחוז הביעו אהדה לסוציאליזם וצידדו בעקרון השוויון החברתי. רק 21 אחוז הביעו אהדה לקאפיטליזם. לכאורה, זו סתירה. צרפת מורכבת מליבראלים השואפים למדיניות רווחה סוציאלית, לשוויון, למנגנון מדינה חזק. במשאלים הסתבר, כי בעיני הצרפתי משמעות המונח „ליבראליזם" אינה במישור הכלכלי, אלא חרות אינדיווידואלית וסובלנות לזולת.

התסיסה מתפשטת, אך עדיין מוקדם לדעת אם התנועה תתעצם או שמא תיחנק מאליה. לפי שעה, זאת תנועה ספונטאנית, שהסוציאליסטים מתלבשים עליה. למעלה מ־200 אלף צרפתים צעדו ביום ראשון שעבר בפאריז, בהפגנה ענקית נגד מדיניות ממשלת שיראק, בקריאות „מיטראן — החזק מעמד, אנו חוזרים". אך זו עדיין תקווה בעלמא. השמאל כושל. אבל התסיסה ההמונית משקפת מיאוס כלפי מדיניות הדיכוי והנקמה. הנשיא מיטראן הביע מן האליזה תמיכה בהפגנה ובמחאות הסטודנטים. היתה זו ההפגנה השמאלית הגדולה ביותר מאז עלה הימין לשלטון. המנהיגים הסוציאליסטים צעדו יד ביד בראשה. אך הצעירים שצעדו מאחוריהם הם הלכות המניע שלה.

„תעמולה סוציאליסטית"

עד כה התקדם שיראק כמכבש, ללא התנגדות. היום הממשלה אובדת עצות. היא חוזרת בה במקצת מן התוכניות. שר החינוך ושר האוניברסיטות מופיעים בכלי התקשורת הממלכתיים, לשכנע כי מניעי המרי אינם אלא „פרי דמיון ותעמולת שווא סוציאליסטית". לא תהיה סלקציה. לא יועלו דמי ההרשמה. איש לא מאזין עוד לטענותיהם. מנהיגי הגוליסטים האשימו את הסוציאליסטים ב„מאניפולציה של ילדים נאיבים בבתי־הספר לצרכיהם הפוליטיים".

הסוציאליסטים פעילים. הם מגישים סיוע לתנועה בהנהגת ארגון הסטודנטים, שפעיליהם שולטים בו. אך נושאי המחאה התרחבו מעל ומעבר לניפוי או לכל פרט אחר ברפורמה. התביעה העיקרית היא אתית, מנוגדת בתכלית לערכי הימין. המחאה משקפת התנגדות לכלל המדיניות החברתית, הנשפטת כריאקציונרית. היא פוגעת בחופש הפרט. שלטון הימין חוקק סידרת חוקים הפותרים בכוח בעיות חברתיות כאובות. בין השאר, תנאים חדשים למתן אזרחות צרפתית לבני מהגרים הנולדים בצרפת (מעתה, לא כל מי שנולד בצרפת יזכה באזרחות. הוא יצטרך לעבור מבחנים), דיכוי משטרתי ברחובות, גירוש זרים, כליאת מכורים לסמים ופושעים בבתי־כלא. הוא מקצץ בשירותי הבריאות. הורים, מורים, תלמידים, שכבות עממיות — התאחדו הפעם.

תנועות מחאה שצמחו בתחום החינוך הפילו פה ממשלות, שלא לדבר על המרי של מאי 68'. כל אימת שהשלטון ניסה לכפות אידיאולוגיה כלשהי על החינוך, חולל מרי. הממשלה הסוציאליסטית עצמה נפלה בשעתו בשל נסיון להשתלט על בתי־הספר הפרטיים. מיליון איש שיצאו לרחובות כפו על מיטראן לנטוש את התוכנית ולהיפטר מראש ממשלתו, פייר מורווא. אתמול יצאו לרחובות תלמידי התיכון ברובעי העשירים. בבולוואר סן־מישל ברובע הלאטיני שוב צועדים סטודנטים. הורים, פועלים, איגודי המורים הצטרפו לתנועה. גם הם לא מרוצים ממה שמעולל שיראק. הם שואפים לשמור על חינוך ממלכתי חינם שווה לכל נפש, הסטודנטים באוניברסיטות שוכחים בברכת הפרופסורים.

שלטון החזקים

אחרי עשר שנות שקט, צמח פה סוג חדש של מיליטאנטים. הם אינם שמאלנים אוטופיסטים, הם לא ציורים, הם נוחים נגד עיוותים ואי־צדק.

רנה מונורי, שר החינוך, בעל ניוקן חסר השכלה, קיבל משימה לטהר את מערכת החינוך הלאומית מסוציאליסטים חילוניים. מה שתואר כאמביציה לחיסולה היחולט כפי שהיא היום. על הריסותיה חולם שיראק להקים חינוך פרטי סלקטיבי, שיכשיר סגל לחברה קאפיטליסטית.

החינוך הוא הראש. החינוך הממלכתי מושתת על ערכים זרים לאידאולוגיה של שלטון החזקים החדשה של הימין. שיראק לא רוצה לשכנע על שיוויון. הוא רואה בשוויון מקור כל הצרות של צרפת — פיגור תעשייתי. חוסר יוזמה. החלשים נראים כמעמסה פלג החזקים. התוכנית למתן דרור לחזקים אינה ברת־ביצוע ללא השתלטות על מערכת החינוך. לפי שעה, היא גם יוצרת בוחרים לשמאל.

הימין שואף לפטם את הראשים ברעיונותיו. בכלכלה הוא שואף להפוך את המנטאליות של הצרפתים למנטאליות של בעלי־רכוש צעירים. כל מי שחושב שיש לו רכוש לשמור עליו, נוטה לבחור בימין. מכירות התאגידים המולאמים מיועדות לטפח אשליה זו. הממשלה מעודדת חוסכים קטנים לרכוש מניות. החברה הראשונה שנמכרת עתה, „סנט גובן", מציעה מניות במחיר של 310 פראנק. חוסכים שיקנו כמה מניות — ישלו עצמם שהם בעלי רכוש. הימין ירוויח.

להשתלט על הראש

על־מנת להשיג מטרה זו, צריך הימין להשתלט על הראש. כאמצעי להשתלט, אידיאולוגית ומעשית, על מערכת החינוך, הוא חפץ לנטרל את איגוד המורים הסוציאליסטי רב העוצמה, „פדרציית החינוך הלאומי". בדו"ח פרלמנטרי שהופקד בידי ציר של להיפן תוארה הפדרציה כ„שבט מנוון". שיראק נעל את קופות התקציבים. הכסף זורם אל בתי־הספר הפרטיים. 4500 מורים מפוטרים. מקצועות הומאניים מחוסלים. זו רק פתיחת הפעולות נגד מה שמכנים „שליטת הערכים המארקסיסטים בבתי־הספר". הממשלה יוזמת חוקים חדשים להשליט את הסדר הימני. שערי האוניברסיטות נסגרים בניפוי מעמדי. הממשלה מנסה לשווא לשסות את ארגוני הסטודנטים של הימין נגד תנועת המחאה.

שיראק עדיין מתעלם מהתסכול שהוא מעורר ביישום אידיאולוגית הימין שלו. תנועת המחאה ועליית הפופולריות של הנשיא מיטראן, 61 אחוז לעומת 49 לשיראק, שינו את האווירה פה. הסטודנטים הצעירים מביאים רוח רעננה. שיראק בקשיים. נדמה שהוא מאבד את השליטה על האירועים.

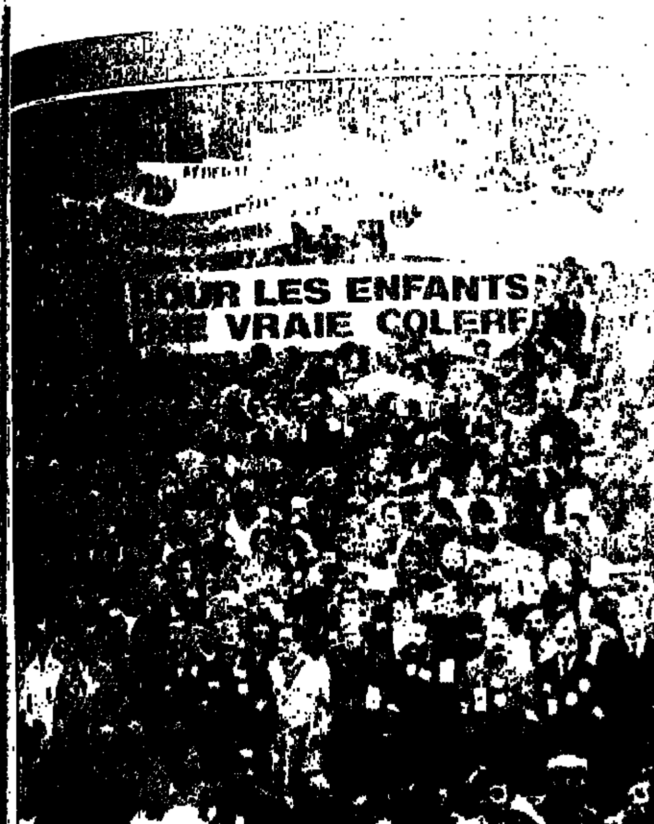

מאות אלפי צרפתים בהפגנת ענק נגד מדיניות ממשלת שיראק קוראים: „מיטראן החזק מעמד – אנו חוזרים". (צילום־רדיו של איי.פי.)

רצח כן, גירושין לא

הכנסייה הקתולית בארגנטינה, שתמכה בכת הצבאית ולא גינתה את הרצח ההמוני, נלחמת בחוק גירושין שאושר על־ידי הפרלמנט

מאת יהודה צור

הכנסייה הקתולית בארגנטינה נבדלת מהכנסיות האחרות ביבשת בכך שעד היום לא התייצבה בגלוי לצד הארגוני לזכויות האזרח בארצה ולא גינתה את הפשעים של הכת הצבאית שחדלה למשול לפני עשר שנים. רק לאחר הקמתה של הממשלה הדמוקרטית בראשותו של הנשיא ראול אלפונסין החלה הכנסייה ליטול חלק בחיים הציבוריים ולנקוט עמדה, לא למען זכויות האדם אלא בגנות חוק הגירושין אשר אישר הפרלמנט הארגנטיני בשבועות האחרונים.

„ההתנגדות של הכנסיה לחוק הגירושין בארגנטינה היא עד המוות", הכריז נשיא ועד הכנסיה למען המשפחה, הכומר אמיליו אוגנביץ', העומד בראש מסע־הצלב שנועד למנוע את אישורו של החוק על־ידי הסנאט.

הכנסייה בארגנטינה נחשבת ביבשת כאחת הריאקציוניות ביותר באמריקה הלטינית. במשך שנים בהן כיהנה הכת הצבאית לא השמיעו מנהיגי הכנסייה וראשיה קול נגד היעלמותם של 30 אלף איש בארגנטינה בתקופת שלטון הגנרלים. לפני כחודשיים פורסם בארגנטינה הספר „כנסייה ודיקטטורה" של עורך־הדין אמיליו מיגנונה, קתולי מאמין בעל קשרים ענפים בקרב אנשי הצבא אשר כיהן כסגן שר בממשלתו של גנרל אונגניה. מיגנונה היה בעד הכת הצבאית והכנסייה, עד שבנו נחטף ונעלם בשנים הראשונות של שלטון הכת הצבאית. בספרו הוא מצטט באופן נרחב את הכרזותיהם של ראשי הכנסייה בארגנטינה אשר תמכו בכת הצבאית. הארכיבישוף חוזה פלזה אמר במאי 1977, בעיצומו של הדיכוי הצבאי: „ארגנטינאים רעים הגולים מארצם כדי להילחם נגדה מפיצים שמועות כאילו מתנהל כאן ציד נגד ארגנטינאים אחרים. זהו שקר. אני מציע להתפלל כדי שיצליחו מאמציהם של אנשי צבא המושלים בנו היום, בארץ בה זוכה הכנסייה לכבוד שאין כדוגמתו ביבשת".

בינואר 1984 אמר הבישוף פרץ: „חייבים לעקור את אמהות פלסה דה מאיו (הנשים שמחו נגד היעלמותם של בניהן). הוא שיש להתנגד לכל נסיון לשפוט ולהעניש את אנשי הצבא אשר לדבריו „נרדפים על־ידי ארגונים לזכויות האדם בארגנטינה, המשתייכים לארגון בין־לאומי מרקסיסטי." כאשר העלתה הדרישה להוציא מקברים את אלפי ההרוגים האלמונים שנקברו בידי אנשי הצבא אמר הבישוף: „זהו אקט איום המוכיח שרק מרקסיסטים יכולים להגות אותו". כן אמר הבישוף דריסי, רקטור האוניברסיטה הקתולית בארגנטינה, כי אסור שארגון זכויות האדם של אמריקה הלטינית יחקור את המתרחש. „אני חושב שהממשלה הנוכחית פועלת בצורה הוגנת ואני מתפלל שמשפחה זו תתגשמנה ושריה לא יושפעו על־ידי משפחותיהם של אותם אנשי גרילה שהם הרגו וגנבו". המכרין שהוא משוכנע שארגנטינה היא אחת מהארצות „בה מכבדים ושומרים על זכויות האדם: נכון שיש היום צעירים, אך אלה מואשמים בפשיעה ונידונו בהתאם לחוקה ולחוקים. אינני חושב שבארגנטינה הורגים או פוגעים בזכויות האדם". דבריו נאמרו בספטמבר 1979, בעיצומו של הדיכוי והרצח שביצעו אנשי הכת הצבאית.

קיבלו וידוי אחרון

הכנסייה הקתולית הארגנטינית מוטרדת יותר מהגירושין האזרחיים מאשר רצח המונים של מאמיניה. כמריה והבישופים שלה, בעת המלחמה המלוכלכת שניהלו אנשי הצבא בארגנטינה ננעלו דלתות הכנסיות בפני בני משפחה של הנעלמים. רבים מאנשי הכנסייה נטלו חלק בעינויים. קיבלו וידוי מפיהם של הנעלמים לפני שנהרגו ומעולם לא פתחו פיהם כדי לספר על הידוע להם — אומר אמיליו מיגנונה בספרו.

כמרים רבים וגם כמה בישופים נרצחו על ידי הדיקטטורה הצבאית כאשר ניסו לחשוף את המתרחש בארצם. הכנסייה הרשמית שתקה. השיא היה כאשר הכנסייה הואשמה טענו שמותו של הבישוף אנג'לי נגרם בתאונת דרכים כאשר איש לא פקפק בכך שנרצח בגלל התנגדותו לכת הצבאית. הכומר פרוידנה אומר: „הכנסייה היא אחראית לאלפי חיי אדם, לא בגלל שרצחה אותם אלא משום שלא הצילה אותם. אני שואל מה היה קורה אם כבר בתחילת השלטון של הכת הצבאית היתה הכנסייה מאיימת בחרם על אלה אשר יימשכו מעשי הרציחות". במקום זה מחליטה עתה הכנסייה להטיל חרם דתי על כל צירי הפרלמנט שהצביעו בשבועות האחרונים בעד קבלת חוק הגירושין. דעת הקהל קבעה, עד 70 אחוז הנשאלים הם בעד קבלת החוק. אולם כאשר הגיע החוק לסנט, לאישורו הסופי, גרמו החוגים הכנסייתיים לדחייתו של הדיון עד לאחר חופשת הקיץ. המשמעות מבחינה זו פברואר בשנה הבאה. הכנסייה הארגנטינית רוצה לנצל את הזמן שבעת ביקור של האפיפיור בארצה, באפריל בשנה הבאה, יוכלו לבקש לו. שארגנטינה מוסיפה להיות אחת הארצות בה אין חוק גירושין אזרחי.

לאן נעלם ואקס מאייר?

רופא ישראלי מחפש את בנו אצל כמרים איטלקיים.

מאת אהרון ניר, רומא

„חזור הביתה, או לפחות — תן סימן חיים. נשתדל לעזור לך. בכל אופן, תוכל לבחור בדרך חייך" — במלים אלו נפתח המסר המיסתורי בשפה הצרפתית, המשתרע על פני שני עמודים, והחתום על־ידי רופא חיפני בשם ליוויו מאייר, שנשלח ב־200 עותקים של מכונת־שיכפול אל 200 ה„פאראפאיות" (מרכזי קהילות קאתוליות) של חבל לומבארדיה (שבירתו היא מילאנו).

אכן, שורר קלאסי של משפחה המחפשת את „הבן האובד", והמסתורין אשר בו הוא העובדה, שמשפחה יהודית החיה בישראל מבקשת לאתר את בנה באמצעות „פאראפיות" קאתוליות דווקא. כמו כן, עולה כאן באופן ריח של מיסיונריות אם לא של שמד, אך הבה נסתפק לפי שעה בעובדות.

ובכן, הרופא ליוויו מאייר, תושב חיפה (כנראה ממוצא רומני) מחפש את בנו ואקס, שזה שלוש שנים אינו נותן סימן־חיים למשפחתו. בגליון ה־16 באוקטובר של היומון האיטלקי „לה רפובליקה", בעמודים הפנימיים, המוקדשים לכרוניקה של מילאנו ושל החבל שלה (העתון עצמו מופיע ברומא), התפרסמה מודעה בתשלום, אשר בה מתחננים הרופא החיפני ורעייתו בפני בנם שייתן סימן־חיים: „וואקס היקר — כתוב במודעה — אנו מחפשים אותך זה שלוש שנים, כדי לומר לך כי אנו מודעים לכך שלא צדקנו כאשר הכרחנו אותך ללמוד רפואה נגד רצונך. כעת אנו מבקשים ממך סליחה על הסבל החומרי והמוסרי שגרמנו לך באותן שנים, ומסכימים שתבחר מקצוע ההולם את גישותיך ואת נטיותיך האישיות".

רופא בעל כורחו

ה„היסטוריה" הסתומה במקצת של הבן האובד ואקס מאייר היא כדלקמן: בשנת 1981 הוא הגיע לאיטליה יחד עם אחיו כדי ללמוד כאן רפואה. הוא נרשם בפקולטה לרפואה באוניברסיטה של פאוויה (עיר מחוז בחבל לומבארדיה אשר בה לומדים סטודנטים ישראלים רבים) ואף עמד בחמש בחינות של אותה פקולטה. אחיו, ג'וליאנו מאייר, היה [illegible] ראה יותר חרוץ ממנו. גם הוא התקבל לאוניברסיטה של פאוויה, עמד בכל הבחינות של הפקולטה לרפואה ואף זכה לתואר דוקטור, אך לא חזר לישראל אלא נסע לארץ מוצאו, רומניה, וכיום הוא עובד כרופא מצליח בבוקרשט.

לא כן אחיו, אשר נשא בלבו את הרוגז כלפי אביו הרופא שהטיל עליו ללמוד רפואה בניגוד לרצונו, ולא קיים במשך שלוש שנים קשרים כלשהם עם הוריו. הוא התרשל בלימודיו, עזב את האוניברסיטה, ולהורים נודע בעקיפין כי מפאוויה עבר לגור במילאנו הקרובה.

כעת, עם פירסום המודעה ביומון „לה רפובליקה", מסרו כמרי ה„פאראפיות" של כמה רבעים במילאנו למשטרה, כי אמנם הכירו את הצעיר ואקס, אשר בו מדובר באותה מודעה: הסטודנט הישראלי — מספרים אותם כמרים — התדפק פעמים רבות על דלתות הפאראפיות שלהם כדי לבקש סכומי כסף קטנים. הכומר האחראי על הפאראפיה בקרבת „העיר האוניברסיטאית" של מילאנו מספר: „אני זוכר אותו היטב. הוא שוחח איתי על הקשיים שהיו לו בקבלת כסף ממשפחתו בחיפה. הוא אמר לי כי למד הנדסה ולא רפואה, ועשה עלי רושם של בחור הגון ורציני".

„שושלת" רפואית

מסתבר כי אבי „הבן האובד", מר ליוויו, פנה כבר בעבר, לפני פירסום המודעה ב„לה רפובליקה", מספר פעמים אל הפאראפיות בחבל לומבארדיה בבקשות לעזור לו לאתר את בנו. בפניות האלו הסביר הרופא החיפני לכמרים את סיבת היעלמו של בנו ואקס בשנאתו כלפי אחיו התאום ג'וליאנו וכדיכאון נפשי מתמיד.

משטרת מילאנו, וכן הכמרים של הפאראפיות, מטילים ספק בכנות הסבריו של ליוויו. מתקבלת על דעתם יותר הסברה כי הניתוק בין הבן המורד ובין הוריו בא בעקבות החלטתו של ואקס להפסיק את לימודיו בפקולטה לרפואה, החלטה שהיתה למורת רוחו של האב, אשר כרוב הרופאים מבקש להקים „שושלת" במקצוע הזה.

החיפושים אחרי הבן האובד לא נשאו עד־כה כל פרי.

יום אחד הודיעו הנזירים מן המינזר ברחוב פיאווה במילאנו במכתב אל הרופא החיפני, שאצלם הופיע צעיר אשר ביקש תרומה כספית, ולפי השערתם מדובר אולי בבנו ואקס. אולם חקירה יותר מדוקדקת העלתה, כי הבחור הזה אמנם היה דומה לוואקס אך לא הוא עצמו. האם המיואשת ממשיכה בשיגור מכתבים לכמרים ולפאראפיות: „עזרו לנו למצוא את בננו האבוד"

קרב־מאסף בסקוטלנד

רוח לאומית חדשה מנשבת באדינבורג. תאצ'ר בשיא השפל. בקרב הציבור מתחזקת הדעה: צריך לתת לסקוטלנד אוטונומיה מוגבלת עם פרלמנט משלה

מאת אלן אלסנר

התחייה של רגשות לאומיים בסקוטלנד חזרה והעלתה את השאלה אם יש להעניק לאיזור אוטונומיה מוגבלת, עם פרלמנט נבחר משלו, שינהל את ענייניו.

לדברי משקיפים מדיניים, מהווה התעוררות רגשות לאומיים את הרקע לירידה בפופולריות של ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר. מפלגתה השמרנית היא האירגון הפוליטי היחיד בבריטניה המתנגד לפרלמנט סקוטי. לפני שבע שנים נערך בסקוטלנד, ביוזמת ממשלת הלייבור הקודמת, משאל־עם על מתן פרלמנט באדינבורג, בעל סמכויות מוגבלות. רוב קטן תמך ברעיון, אך נוכח העובדה שרבים מבעלי זכות ההצבעה נשארו בבית, הוא לא זכה ב־40 אחוז מכלל בעלי זכות הבחירה, הדרושים על־פי החוק.

[illegible] רבים סבורים שהתוצאות היו [illegible] לחלוטין, אילו נערכה היום הצבעה [illegible].

[illegible] הציבור גוברת והולכת הדעה [illegible] ברעיון בדבר סוג זה או אחר של [illegible] סקוטי, אשר בו יוכלו הסקוטים [illegible] לפחות חלק מענייניהם. משאלי [illegible] מצביעים על כך, שכ־80 אחוז מן [illegible] תומכים ברעיון", אמר רורי ווטסון, הכתב [illegible] של העיתון „סקוטסמן". לדבריו, [illegible] לנתונים אלה הוא הרוגז העמוק [illegible] סקוטים רבים נוכח ההזנחה המתמדת [illegible] סובל האיזור תחת שלטונה של תאצ'ר.

החלטות מקומיות

[illegible] כריס מקלין, קצין־העיתונות של המפלגה הסקוטית הלאומית (סנ"פ), המנהלת תעמולה להפרדה גמורה מבריטניה, הסיבה הראשית לעליה הדרמאטית בהשפעת המפלגה בזמן האחרון היא תאצ'ר עצמה. „אילו בעטה בסקוטלנד במתכוון, לא היתה עושה מלאכה טובה יותר בשבילנו", אמר.

הוא הביא את ההחלטות האחרונות להעלות את המיסים המקומיים, בעוד שבאנגליה משלמים את המיסים הישנים, ולסגור מפעלי פלדה חשובים, כדוגמאות לחוסר־הרגישות של הממשלה כלפי ענייני סקוטלנד. בו־בזמן הוצאה השליטה במוסדות כלכליים מרכזיים, לרבות המפעל הגדול ביותר לזיקוק ויסקי סקוטי ובנק הנאמנים חיסכון, מידי הסקוטים.

בעוד שמפלגת האופוזיציה הראשית, הלייבור, ומפלגת המרכז, הברית הליבראלית־הסוציאל־דמוקראטית, מבטיחות להקים פרלמנט סקוטי, אם יזכו בבחירות הקרובות, הרי תאצ'ר עצמה נחושה בדעתה להתנגד לרעיון זה.

„אין תביעה בסיסית להאצלת סמכויות... ואינני רואה שתצוץ שוב בעתיד הקרוב", הכריזה באחרונה בראיון טלוויזיה.

מאז ויתרה סקוטלנד על עצמאותה, בהתאחדה ב־1707 עם אנגליה ועם ויילס, סבורים סקוטים רבים כי לשונם ותרבותם הגאלית נבלעות על־ידי התרבות האנגלית השלטת. ואולם, סקוטלנד שומרת על מערכות חינוך ומשפט משלה, על כנסיה משלה ועל גאווה לאומית עמוקה.

לפי משאלי דעת קהל, היו השמרנים זוכים כ־15 אחוז מכלל הקולות בסקוטלנד, אילו נערכו עתה בחירות כלליות, והיו שומרים בידם חמישה מושבים מתוך 72 המושבים בפרלמנט שמצפון לגבול עם אנגליה.

„יותר מתאוות בצע"

מאחר שלפי התחזיות, תזכה מפלגת הלייבור ביותר מ־50 מבין המושבים הללו ייתכן שהמפלגה הלאומית הסקוטית תעבור על השמרנית בזכותה בתשעה מושבים.

במקרה של ציק'ו בפרלמנט, מצב שבו לאף לא אחת מן המפלגות הראשיות לא יהיה רוב מכריע, יהיה לסנ"פ כוח מיקוח בלתי־מבוטל.

כאשר ביקרה תאצ'ר באחרונה בסקוטלנד, היא נדהמה נוכח השפל שאליו ירד ה„מוראל" של השמרנים שם, ולפי מקורות מדיניים, תבעה מעסקני מפלגתה לחדש את מאמציהם לרכוש בוחרים.

עסקן שמרני בכיר הודה, כי מפלגתו עוסקת עתה בקרב־מאסף כדי לנסות ולקיים בידה רבים ככל האפשר מבין 21 המנדאטים שהיא מחזיקה בהם כיום.

„יהיה לנו מועמד על כל מושב. אך רק אם יהיו לו סיכויים של ממש. אנו יודעים שקיימים אזורים נרחבים, בפרט בערים הגדולות, שבהם אין טעם לבזבז זמן וכסף", אמר העסקן.

סגן־השר לענייני סקוטלנד, מאלקולם ריפקינד, הכחיש בתוקף שממשלת תאצ'ר מתעלמת מצרכיה של סקוטלנד. לדבריו, מסוגלת הממשלה להיחלץ מן השפל הנוכחי. „כל הסימנים מצביעים על־כך שהממשלה הנוכחית היתה יותר ממוכנה לספק את צרכיה של סקוטלנד", אמר באחרונה בראיון.

לדברי מקלין, ההתלקחות הנוכחית של להט לאומי מושתת כיום על יסודות איתנים יותר מאשר בשנות השבעים, כאשר הסיסמה המאחדת הראשית היתה הדרישה, שהרווחים מתפוקת הנפט במימי סקוטלנד ינוצלו לטובת סקוטלנד בלבד. „הנפט אזל כיום, ועל־כן המערכה כיום נובעת מיותר מאשר תאוות־בצע בלבד", אמר.

(„רויטר")

הודו מגלה את הג'ונגל

מאת ד.ק. ג'ושי, ניו־דלהי

גבעות גאנדהמאדאן, איזור ג'ונגל [illegible] במזרח־הודו, נהפכו לשדה־קרב של [illegible] שמירת סביבה משכילים ושל [illegible] פשוטים, רובם ככולם בני [illegible], במאבק נגד הרס המערכת האקולוגית בשם הפיתוח הכלכלי.

איזור הגבעות הנרחב, הכולל שמורת־יער [illegible] ותאומים, והעשיר בצמחיה ובחיות־[illegible] וקן בצמחי־מרפא, משמש מטרה לניצול על־ידי חברה ממשלתית בשל מרבצי הבאוקסיט העשירים שלו.

ביצוע הפרויקט של כריית הבאוקסיט, [illegible] מיליון דולר, החל עם ביעור חלק מן הג'ונגל — כריתת כ־70,000 עצים — אך [illegible] קטנה של הכפריים בראשותם של [illegible] שמירת הסביבה ועובדים סוציאליים, [illegible] אותו.

משרד־הסביבה של הממשלה המרכזית, [illegible] בהערכת השפעתן של תוכניות [illegible] על הסביבה, נכנס לתמונה.

אחרי הערכה קפדנית של ההשפעות [illegible] והשליליות של תוכנית הפיתוח של [illegible] האקולוגית, הן מבחינה כמותית והן מבחינה איכותית, הגיע המשרד לכלל מסקנה [illegible] השבטים צודקים בטענתם כי הפרויקט [illegible] לגזעם בדורות הבאים.

„עדת־מומחים"

אך הרתם של בני השבטים בגבעות גאנדהמאדאן טרם חלפה. חברת כריית הבאוקסיט הממשלתית מפעילה לחץ על [illegible] הפדראלית להתיר לה להשלים את הפרויקט, שעליו כבר הוציאה 36 מיליון [illegible]. היא הבטיחה למעט ככל האפשר [illegible] לסביבה והציעה נכונות לנקוט [illegible] מתאימים כדי למנוע השפעות [illegible] על הסביבה לטווח ארוך.

[illegible] דחיית הפרויקט על־ידי משרד־[illegible] הקימה הממשלה ועדה רמת־דרג של [illegible] מומחים „כדי לחקור לעומק את [illegible] פיתוח מרבצי הבאוקסיט [illegible] על האקולוגיה והסביבה. כן [illegible] השפעת הפרויקט על מפלי־מים, [illegible] צמחי רפואה, צמחים ומקדשים."

[illegible] הוועדה „להעריך את היבטים [illegible] והאקולוגיים הכוללים" של ביצוע [illegible] ולהציע צעדים למניעת השפעות [illegible] ואקולוגיות שליליות כלשהן של [illegible] באוקסיט ולבדוק את תוכנית ניהול [illegible] התוכנית ולספק ערובות נוספות [illegible] האקולוגיה והסביבה באיזור."

[illegible] עדת המומחים, לא היה בה כדי [illegible] את חשדותיהם של בני השבטים, של [illegible] הסביבה ושל העובדים הסוציאליים, [illegible] דעתם להיאבק נגד מיקום הפרויקט, [illegible] יהרוס את אורח חייהם הסביבתי והחברתי, בלי שייהנו מפירות הפיתוח.

את תנועת המחאה הזאת מחזק בדעתה הדו"ח של משרד־הסביבה, הטוען כי לפרויקט השפעה שלילית על המיגוון הביולוגי באיזור, על מקורות המים שלו, על אוכלוסיית השבטים ועל אתרים היסטוריים ודתיים.

אות מבשר אסון

מסקר בוטאני של האיזור עולה, כי מלבד 2,700 מיני צמחים פורחים יש בו למעלה מ־150 מיני צמחים ועשבים רפואיים.

היונקים והעופות המצויים באיזור הם מינים שסכנת הכחדה נשקפת להם, והם כוללים דובי־שפתיים, חתולי־דקלים, חתולי־ג'ונגל, ברדלסים, חזירי בר, צבאים ננסיים, תאואים כחולים, סנאי־ענק הודיים, שועלים מעופפים ומינים רבים של עטלפים, עדרפים וציפורים.

הדו"ח מפנה את תשומת הלב אל הסכנות שבביעור היער למען הפרויקט, שלא זו בלבד שירוקן את מקורות המים של האיזור, אלא אף יגרום לזיהום המים שעוד יישארו. המורדות החשופים יגבירו את הסחף, ובמקביל לכך יפגעו במילוי־מחדש של מצבורי המים התת־קרקעיים. תושבי גבעות גאנהאמארדאן יסבלו ממחסור חמור במים כתוצאה מפעולות הכריה, מאחר שהם תלויים ב־150 מעיינות השופעים בגבעות, ומימיהם זורמים אל 22 נהרות גדולים וארבעה מפלי־מים. הגידולים בהשקיה ייפגעו וכן ייפגעו הצמחיה והמיקרו־אקלים של האיזור.

אחד הגורמים שעזרו לתנועת המחאה לגייס תמיכה הוא רגישותה הדתית של האוכלוסיה המקומית, הנפגעת על־ידי הסכנה כי יתייבש הנהר קאפילדהארה, הנחשב כקדוש ממש כנהר הגאנגס.

אחד מעמודי המקדש נארסינגבנאת התמוטט באוגוסט אשתקד, לאחר שהחלו עבודות ההכנה לפרויקט, ועובדה זו נחשבת בעיני התושבים, הדבקים באמונות תפלות, כאות מבשר אסון ועתיד קודר, אם ירשו להשלים את הפרויקט.

גם גורם הסביבה קובע את כדאיותו של פרויקט

הודו עברה דרך ארוכה מאז ימים־עברו, כאשר תנועת „צ'יפקו" (נשים בהרי אוטאר פראדש, שנאחזו בכוח בעצים כדי למנוע את כריתתם, החוקית והבלתי־חוקית, על־ידי קבלני־יער) היוותה חידוש ונושא להתעניינות משועשעת.

ברחבי הודו גוברת המודעות, הן בקרב מעצבי המדיניות והן בקרב העם, שהעניים, ובפרט בני השבטים החיים בג'ונגל העשיר במשאבים, הם הקורבנות הראשיים להשחתת הסביבה, ועצם הישרדותם תלויה בשמירה על המערכת האקולוגית.

בשנים האחרונות התחילה הממשלה לגלות התעניינות באיכות הסביבה. אין היא גורסת עוד שדי ברווחיות ובאפשרות הביצוע הטכני כדי לקבוע את כדאיותו של הפרויקט. היא בודקת כל פרויקט מבחינת השפעתו על הסביבה כדי לקבוע אם אין היתרונות הכלכליים־חברתיים שבו מושמים־לאל על־ידי תוצאות בלתי־רצויות לגבי הסביבה. אשתקד הוערכה ההשפעה הסביבתית של 137 פרויקטים — 56 תוכניות לסכרים, 28 תוכניות לפתיחות מיכרות חדשים, 26 תוכניות להפקת אנרגיה תרמית ו־27 פרויקטים תעשייתיים. חלק מהם נדחו ואחרים אושרו, בתנאי שיינקטו צעדים מתאימים להקטנת הנזק, כגון נטיעת מספר מספיק של עצים במקומם של אלה שייכרתו.

ההתעניינות הגוברת בשימור הסביבה בהודו, הן בקרב העם והן בממשלה, היא התפתחות בריאה המבטיחה פיתוח כלכלי בלי הרס של המערכת האקולוגית של הארץ.

מסתרי המזכרים

(המשך מעמוד 8)

סימנים שונים הצביעו על כך שמוסקבה מהעידן שלפני גורבאצ'וב קושרת קשרים עם האייאטולות בטהראן.

במזרח־התיכון יש מקור אחד לנשק שלל סובייטי, העשוי, תוך שיפורים מתאימים, לסייע במאמץ הצבאי של עיראק. היה מי שהקדים במחשבה את אמציה ברעם, אם כי לא ניתן לכך פומבי רב. ובכל זאת הדברים הסתננו באופן מעוות למקורות ביון מערבי, וגם לעיתונות הישראלית. (למשל, הארץ 7.3.86).

על רקע זה בציבצה ועלתה על פני השטח יריבות גוברת בין שר התקשורת ציפורי לבין שר הבטחון שרון, מחלוקת שהוריה את ראש ממשלתם, מנחם בגין, בינון לרחוב צמח. (ניתוח מפורט של המחלוקת, כפי שהידרדרה עד מלחמת לבנון, ראה מאמרים שלי ביולי 1982). אך ההכרעה בין חשניים לא נפלה בירושלים, וגם לא בביירות, אלא בוושינגטון. כאשר נפל הייג, התמוטטה עימו גם הקונצפציה של הנדבך הדרומי. שרון המגושם, חסר התחכום המדיני, חשב שיוכל להגשימה לבדו, ביד אחת, בלי שיהיה עימו אפילו טבח אחד.

למשך שנתיים נפסקו משלוחי הנשק גם לפה, גם לשם. לא מעט פסי ייצור הושבתו, גם בקיבוצים. (אך לא בפינלנד, למשל ולשנינה. שם יש חוזים לאספקת ארונות מתים לשני הצדדים, והיער הפיני הולך וכלה).

הנסיבות של חידוש המשלוחים הן, ככל הנראה, אופרה שונה לחלוטין.

פידל קאסטרו – „מוכנים למצור כולל"

הנמלים האדומות ממתינות לפיל

אם יחליט מישהו לפלוש לקובה — מזהיר שוב פידל קאסטרו — לא מחכים לו חיים קלים. „העם בכושר גופני גבוה ומסוגל לנהל לוחמת גרילה.

מאת ליונל מארטין

נשיא קובה, פידל קאסטרו, הלבוש תמיד כמו חייל היוצא לקרב, אמר למפלגתו הקומוניסטית שכמעט 80 אחוזים מתושבי האי בעלי כושר גופני, ומאורגנים לקראת „מלחמה עממית" למקרה של פלישה לקובה.

הוא חזר אל נושא זה בנאום שנשא לא־מכבר, באומרו כי אם „האימפריאליזם" ינסה לכבוש שטח קובני, הוא יסבול „כמו פיל בין נחילים של נמלים אדומות וצרעות זועמות". הדימוי הצבעוני הזה מתייחס לאפשרות של מלחמה, אשר לקראתה מתכוננת קובה זה שש שנים.

קאסטרו אמר כי בגלל תחושת הסכנה כדבר תוקפנות אמריקנית, קובה „הכפילה את כושר ההגנה שלה כמה מונים, לא רק מבחינת הכמות והאיכות של הנשק שבידה, אלא אף מבחינת כוננות אוכלוסייתה כולה — גברים, נשים, ילדים, זקנים ומתבגרים — להגן על ארצה".

לדברי המכון הבינלאומי ללימודים אסטרטגיים, יש לקובה 160,000 חיילים סדירים, אותו מספר או יותר אנשי מילואים פעילים ולפחות 1.2 מיליון מתנדבים של מיליציית העם הטריטוריאלית.

קאסטרו בן ה־60, שעמד בראש המרד של לוחמי הגרילה אשר הפילו ב־1959 את פולגנסיה באטיסטה, עודנו לובש מדים בצבע זית. בנאום בחודש ספטמבר אמר כי קובה מוכנה לעמוד בפני „מצור כולל, מצור עם הטרדה צבאית או אפילו בפני כיבוש ארצנו, שאם אפילו יתרחש לא ייפסקו הקרבות".

קאסטרו אמר בוועידת מפלגתו בראשית השנה, כי „כמעט 80 אחוז מן הכושר הקרבי של אוכלוסייתנו, דהיינו — גברים ונשים — כשירים מבחינה גופנית להילחם, מאורגנים".

מספר זה כולל אנשים פשוטים המאורגנים במסגרת של הצבא ושל משרד־הפנים, וגם את הוועדים להגנת המהפכה, שלהם בלבד יותר מ־6 מיליון חברים. זו אוכלוסיה בלתי־לוחמת, המאורגנת בכל ישוב ובכל שכונה בקובה, אך בעת מלחמה תצטרף למאמץ ההגנה.

בעוד שהצבא, חיל־הים וחיל־האוויר של קובה יתייצבו מול האויב במלחמה קונבנציונאלית, המיליציה העממית, לדברי העיתון הרשמי „גראנמה", „תארגן פעולות מלחמה ותנהל את הייצור הכלכלי ואת חיי התושבים בתנאי קרב".

„מלחמתו של העם כולו — כתב „גראנמה" — יוצרת תנאים לביצוע מאבק מזוין בהתאם לתנאים הפיזיים־גיאוגרפיים והכלכליים־חברתיים המקומיים", אומרים פקידים קובנים.

במקרה שהאי ייכבש והמלחמה הקונבנציונאלית תיפסק, ישתלבו אנשי הצבא — לדברי מקורות קובנים — בפעולות הגרילה. כוחות המיליציה המקומיים ובריגאדות הייצור וההגנה, הקשורים איתה מקרוב, מקבלים אימון בבתי־ספר מקומיים ובסופי השבוע. לדברי מקורות קובנים, כבר אומנו כ־100,000 קצינים למען המיליציה הטריטוריאלית.

קאסטרו אמר כי „הנשק והתחמושת של המיליציה מפוזרים במקומות רבים וזה מגביר את בטחונם ומקצר את הזמן הדרוש לגיוס היחידות". בספטמבר נערכו תמרונים של הצבא ושל האורחים, אשר בהם חברו יחד יחידות הצבא וחיל־האוויר והמיליציה הטריטוריאלית. השתתפו בהם קרוב ל־300,000 גברים ונשים קובנים.

לדברי קצין צבא קובני, טמונה עוצמת כושר ההגנה של קובה בחלקה בעובדה שבצבא הסדיר, בחיל המילואים ובמיליציה העממית יש אלפי חיילים וקצינים בעלי ניסיון קרבי. את ניסיונם שאבו בעיקר באנגולה ובאתיופיה, וכן במדינות אחרות שבהן פעלו יועצים צבאיים מקובה.

בשיא העימות עם כוחות דרום־אפריקניים באנגולה, הגיע מספר אנשי הצבא הקובנים במדינה זו ל־36,000 איש. כיום מצוים באנגולה, לדברי רוב המקורות הלא־קובניים, בין 20 ל־23 אלף חיילים קובנים. חיילים קובניים שאבו ניסיון קרבי גם באתיופיה, בחודשים האחרונים של שנת 1977, כאשר לפי ההערכה מילאו בין 10,000 ו־15,000 טייסים, תותחנים, שריונאים ואנשי חיל־רגלים תפקיד מכריע בהבסת צבא סומאליה.

(„רויטר")

מאת יהושע מרקוס

ימי הזוהר של עכו

מטבע עכו, שהונפק בחודש אוקטובר על-ידי החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות, הוא החמישי בסידרת מטבעות מרהיבה, "אתרים בארץ הקודש" שייחודם ב-12 צלעותיהם.

מטבע זה הונפק בשלושה ערכים: 5 שקלים חדשים במטבע זהב; שקל חדש במטבע כסף קשוט וחצי שקל חדש במטבע כסף רגיל. על המטבעות מופיעה המלה "שקל חדש" בעברית ובלועזית, סמל המדינה, המלה ישראל בעברית, ערבית ואנגלית והתאריך תשמ"ז - 1986. המבנה של המטבעות — 12 צלעות כנגד 12 שבטי ישראל.

את הנושא של המטבע (אתרים בעכו) עיצב יעקב צי"ם. את צד הערך עיצב גדעון קייך, ודגמי גבס עיצב תדהר דגן.

מטבעות הזהב הוטבעו בברן (שווייץ); כסף קשוט הוטבעו בשטוטגרט (גרמניה המערבית) וכסף רגיל באוטרכט (הולנד).

מחיר מטבע זהב למינויים עד 7.11.86 היה 300 שקל; מטבע כסף קשוט — 35 שקל; מטבע כסף רגיל — 20 שקל. כעת אפשר להשיג מטבעות אלה (במידה שנותרו) במחירים גבוהים יותר בחנויות החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות בירושלים ובתל-אביב.

בנושא המטבעות משתלבים ארבעה אלמנטים: מפרץ עכו, חומת העיר, צריחי מסגדים ומגדלי פעמונים של מנזרים וכנסיות והמצודה המרובעת. בצד ימין נראה האתר המפורסם ביותר של עכו — פנים האולם המרכזי, "הקריפטה", שעל ארמון מסדר ההוספיטלרים. דרך שער מקומר נשקפים שני עמודים ענקיים הבנויים חוליות ומראשיהם נמתחים קימורים של בניין הפאר כמניפה רבת עוצמה. בצד שמאל רואים את החבצלת המפוסלת על אחד מעמודי האולם, סמל המלוכה הצרפתית.

טבע ונוף אנושי

"מעטים המקומות בארץ בהם משולבים מראות טבע, נוף אנושי ואתרים היסטוריים בשפע כמו בעכו", אמר פרופ. פראוור.

ישובה של העיר התחיל בתקופת הברונזה. מרגע הופעתה במקורות בבל ומצרים, בתחילת האלף השני לפני הספירה הנוצרית, נקראה בשם עכו או בשמות גזורים משם זה (כגון עכא או אקרו)

תקופת זוהר היתה לעיר תחת שלטון הצלבנים (1104 - 1291), אשר הפכו את נמל עכו לנמל הראשי של "ממלכת ירושלים". עכו היתה השער הראשי למדינה לסוחרים, לצליינים ולצי מלחמה כאחד. נפילת העיר בידי צלאח אלדין הביאה לכניעת ירושלים למוסלמים ועוררה את אחד ממסעי הצלב הגדולים בהיסטוריה. במסע הצלב השלישי, שאחד ממנהיגיו היה ריצ'רד לב הארי, נכנעה העיר לאירופים לאחר מצור והפכה לבירתה הרשמית של הממלכה. גם קהילה יהודית שיגשגה במקום בו נפגשו יוצאי גלויות צפון אפריקה, אסיה ואירופה ופעלו אישים כמו ר' שמשון משאנץ ואף הרמב"ן בסוף ימיו. עכו היתה למרכז וצומת דרכים בעל חשיבות עולמית.

תקופת זוהר שנייה היתה לעיר במאה הי"ח כאשר שייח בדואי השתלט על הגליל וקבע בה את בירתו. במקום התבססה קהילה יהודית שעם בניה נמנו ר' חיים בן-עטר ור' משה חיים לוצטו (רמח"ל). בתקופת יורשו של השייח' אחמד פחה האלבאני שנודע בכינוי ג'זאר (קצב) בגלל אכזריותו, חודשו ביצורי העיר תוך שימוש באבני הצלבנים ובשרידי בנייה אדירים שהובאו מאשקלון וקיסריה. אקוודוקט הוביל מים מכברי והמסחר התחיל מתפתח בח'אנים שבעיר. היהודי חיים פרחי שימש כיועצו הכספי של השייח'. וניצל את מעמדו לטובת אחיו היהודים.

נסיונו של נפוליון לכבוש את העיר תוך הטלת מצור עליה (1799) היה כשלונו הראשון ורשם את העיר בהיסטוריה של אירופה.

בתקופת השלטון התורכי ולאחר מכן הבריטי שימשה המצודה הצלבנית בעכו כבית-סוהר. בו נכלאו והועלו לגרדום אנשי המחתרות. במלחמת העצמאות נכנעה העיר לאחר הפגזת כוחות צה"ל מחטיבת כרמלי.

קריאה ראשונה

מאת יצחק שור

פרשנות שמעוררת אהבה

מאת יוסף פרידלנדר

מנשה הראל, הנוף הטבע והאדם במקרא. "עם עובד" תשמ"ד.

הספר בנוי לפי פסוקים תנ"כיים העוסקים במראות הנופים, ומוסברים בידי מחברו, מנשה הראל. קיים שילוב בין הגיאוגראפיה, ההיסטוריה, הארכיאולוגיה והדימוגראפיה של ארץ-ישראל בימי המקרא, המשנה והתלמוד. הפרשנות בעזרת מפרשים ראשונים ואחרונים ובחוקרי ארץ-ישראל בתחומים רבים. יש להראל זיקה לבבית לדברי התנ"ך, החודרת גם להסברותיו, ומכוחה הוא מקרב את הקורא למקורות ומעורר בו אהבת ארץ-ישראל בנוסף לאהבת ספר-הספרים.

את הפסוק בתהלים "ירושלים הרים סביב לה וה' סביב לעמו מעתה ועד עולם" מסביר המחבר, כי בימי הבית הראשון שכנה העיר על שתי גבעות, שהיו מוקפות גיאיות עמוקים בשלושה עברים. גיא בן-הנום השתרע ממערב ומדרום ונחל קדרון ממזרח. וכך הבטיחו הגיאיות את שלומה של העיר. על השלוחות שלדים נבנו חומות ומבצרים ומגדלי צופים, שתרמו לתחושת הבטחון. הרעיון של הפסוק הוא, איפוא, כי כל הבוטח באלוהים מובטח גם הוא כדומה לעיר הקודש, המוגנת ומבוצרת מכל צר ואויב. עד כדי כך היתה ירושלים סמל העוז והבטחון.

הגפן והתאנה נבחרו על-ידי הנביאים כדי לייצג את חוסנו של העם היהודי, משום שהם גדלים בכל מקום ומתאימים עצמם לכל תנאי האקלים. פירותיהם ניתן לאכלם כשהם טריים או משומרים ובעיקר על-ידי הולכי המדבריות, המנותקים ממקומות ישוב. הרועים יכלו בכל נדודיהם להזין עצמם בדבלות-תאנים ובצימוקי-ענבים במשך ימים רבים. לכן נבחרו שני הפירות האלה לסמל את השלווה של "איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו".

הראל מסביר יפה את חשיבותה של העיר חברון, השוכנת על כמה פרשות מים בשיפועי הר חברון, ועל אם הדרכים לדרום, למזרח ולמערב. הדרכים האלה הובילו למצרים, לעציון גבר, למואב, לאדום, לישובי ערב והפלשתים ועד ליום התיכון. אין פלא, איפוא, שדוד עשה את חברון לבירתו הראשונה. בחברון מצויים מטעים רבים, ובעיקר כרמי גפן, שהוציאו מוניטין ליינות שלה. במקום פרחה גם התעשייה של קדרות, כלים, בדים ואריגים, שטיחים, נאדות-יין ושמן. בזכות כל המעלות האלה היתה חברון עיר מרכזית בממלכת יהודה.

לדעתו של הראל נמצאת ארץ עוץ, מקומות של איוב, בחבל אדום. הוא מוצא סמוכין לכך במסופר בסוף ספר איוב על עושרו הגדול של איוב. בסביבתו עברו שיירות ממדבר ערב לארם נהרים. הגמלים, ספינות המדבר, שירתו אותן והכניסו לבעליהן הכנסות יפות. אמנם כל העושר הזה לא מנע את "צרותיו של איוב", אבל זה כבר סיפור אחר לגמרי.

גם לפסוקים קשי-הבנה מוצא הראל פתרונות המתקבלים על הדעת. וכך הוא מפרש את הכתוב בתהילים "מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש". בימי הכנענים היה זיהוי בין הדרכים לבין הנחלים. האפיקים שימשו מעבר לשיירות, בעיקר במדבריות, הגיא קל למעבר אדם וחמורים ואילו הנחל מסייע להתמצא במקום. באפיקים המכוסים סחף, הזורם יחד עם המים מן ההרים, יש אפשרות להקמת נקודות חקלאיות, ובפרט שהאוצר החשוב ביותר, המים, מצויים במקום בשפע. ויש כמה מקומות בתנ"ך המציינים שמות מקומות עם נחלים, כגון נחל אשכול, מי נמרים, נחל הערבים ועוד. כל זה מסביר את חציו הראשון של הפסוק "מנחל בדרך ישתה".

ואשר לחלקו השני "על כן ירים ראש" — הנה במלחמת גדעון נבחרו המלקקים להיות הלוחמים ולא אלה שכרעו על ברכיהם, כמסופר בספר שופטים. והראל מביא את פירושו של מורנו ורבנו הגוי, הפלדמרשל ווייוול, אשר הסביר כי כל אלה שכרעו על ברכיהם וכופפו את ראשיהם למים ולולו באויב ולא היו דרוכים לסכנות. לעומתם המלקקים בלשונם היו בכוננות וערים לסכנות. והפסוק המתכוון לדוד בא לספר בשבחו כי דוד היה תמיד דרוך לקרב, ומשום כך לא נהג לכרוע על ברכיו אלא ללקק את המים בכף ידו ולהרים את ראשו ולהסתכל לצדדיו, כדי להיות מוכן לכל אפתעה.

אלה הן דוגמאות מעטות מפרשנותו היפה של מנשה הראל, המעמיקה לחדור לסורותיו של התנ"ך ומוציאה מהם, ולא רק מהם, פתרונות לפסוקים קשים, אשר מפרשי המקרא עמלים שנים רבות ליישבם ב: ...

בעקבות פרסומי עיסקת הנשק

הסנדיניסטים עשויים לבטל הביקור בישראל

נוכח הפרסומים האחרונים הקושרים את מדינת ישראל לסיוע לקונטראס, המחתרת הימנית בניקרגואה, מתעורר חשש כי משלחת הסנדיניסטים מניקרגואה, שאמורה היתה להגיע לארץ כאורחת מפ"ם והקיבוץ הארצי, תדחה או תבטל את בואה," אומר ד"ר אברהם רוזנקיאר, המזכיר היוצא של המחלקה הבינלאומית של מפ"ם, ערב סיום תפקידו.

לדבריו, האיוולת מוסיפה חטא על פשע: עקיפת הקונגרס האמריקני לא רק תפגע ביחסי ישראל-ארה"ב, ובתדמיתה המעורערת כלאו הכי של ישראל בעקבות פרשת מכירת הנשק לאיראן, אלא גם תסכן את התמיכה הכלכלית בישראל של הקונגרס האמריקני, בעבור נזיד עדשים מפוקפק.

להעמיד עסקות נשק תחת פיקוח פרלמנטרי

ישראל אמנם הכחישה תמיד כל קשר עם ה"קונטראס". אך נשק ישראלי המשיך להגיע לידיהם.

מפ"ם גינתה את התופעה, וקראה לממשלה להפסיק מעורבות מזיקה זו באמריקה הלטינית. בהקשר כולל יותר תבעה מפ"ם ברציפות להעמיד את כל סוגיות מכירת הנשק של ישראל לגורמים זרים תחת פיקוח פרלמנטרי.

"לא יתכן שישראל תמכור נשק לדיקטטורות צבאיות שישתמשו בו לדיכוי אזרחיהן", מוסיף ד"ר אברהם רוזנקיאר, "זה שבסופו של דבר, כמו במקרה איראן, נשק זה מגיע לשימוש נגד ישראל עצמה".

מפ"ם יצרה קשר עם הסנדיניסטים בניקרגואה כבר באוקטובר 1984, בעת כינוס לשכת האינטרנציונל הסוציאליסטי בריו דה ז'נרו, שבברזיל. בעקבות הקשר ביקרה משלחת מפ"ם, שכללה את ח"כ חייקה גרוסמן, ד"ר אברהם רוזנקיאר ואבי קדוחי בניקרגואה. מאז נשמר הקשר והאחרונה הודיעו נציגי המשרד למחקר ופיתוח בניקרגואה על הסכמתם לשגר ארצה משלחת כאורחת מפ"ם והקיבוץ הארצי. כאמור, עם הפרסומים האחרונים, נראה כי צעד קטן זה, שיכול היה להיפתח לישראל בניקרגואה, יישאר סגור.

קשירת שמה של ישראל לסוכנויות וגורמים מפוקפקים ושנואים כמו איראן והקונטראס תכוורד את ישראל בקרב הגורמים הדמוקרטיים, המתעצמים והולכים בעולם השלישי, אומר רוזנקיאר.

אברהם רוזנקיאר
הצוהר יישאר סגור

תאורה פנימה

על המתרחש במפ"ם

בעריכת יורם בר

עובדי תדיראן שומרים על קשר

לפני שבועיים התכנסו ועדי העובדים ב"תדיראן" מחולון, פתח-תקווה, רחובות ועפולה. המפגש התקיים במרכז מפ"ם ואורגן על-ידי פיני גביש מסניף חולון, בסיועם של סנדרה ופעילים אחרים בסניף. בכינוס השתתפו חה"כ יאיר צבן, אפרים ז'ילוני, רעיה רטיג ורב אלקנתי.

ועדי העובדים הציגו את בעיותיהם ביישום הסכמי העבודה ובהתארגנות לקראת המו"מ. הם סיפרו על מעמדם המעורער כנציגי עובדים במקומות העבודה שלהם.

אפרים ז'ילוני אמר לנציגי הוועדים כי דלתו תהיה פתוחה לפני כל ועד שירצה בעזרתו. יאיר צבן נטל על עצמו מספר משימות לבירור בכנסת, להביא תשובות בתוך שבועיים.

צבן הביע תמיכה בעמדת העובדים, לצאת למאבק מקצועי על ענייניהם במידת הצורך.

ועדי העובדים הביעו תודה והערכה למפ"ם על הסיוע שהגישה להם עד כה ותמיכה בכל צעד שתנקוט בענייניהם בעתיד.

פועל יוצא מן המפגש הזה היה ארגון סמינר לוועדי העובדים ובני משפחותיהם, בחודש הבא בגבעת חביבה.

הנהגים השובתים... עישבו פטרוזיליה

תשאלו מה בין פטרוזיליה לשביתת נהגי משאיות?

מפ"ם — ישובו לכם 350 נהגי "מסעלי תובלה" מבאר-שבע ודימונה השובתים על רקע סכסוך עם ההנהלה בענייני משכורות וגובה שכר היסוד.

החשש להתמשכות השביתה, והישיבה חסרת התכלית על מדרגות משרדי החברה, יום אחר יום, הניעו את חברי מפ"ם בבאר-שבע ואת קיבוץ שובל, להתארגנות מהירה. לשובתים עבודה זמנית, לשם גיבושם והעסקתם בזמן השביתה.

כך הגיעו עשרות נהגי משאיות-ענק ואנשי אחזקה ושירותים לשדות שובל, שם הועסקו בעישוב ערוגות הפטרוזיליה הירוקה בשמש החורף הנעימה — ניקוי ראש רציני לאנשי הסמיטריילרים עמוסי הכימיקלים, שהנוף הרגיל שהם רואים מבעד לחלון הקבינה הוא חול ושממה.

סיכומו של היום — עשרות קילוגרמים של עשבים שוטים מוסלים בין הערוגות, עשרות קילוגרמים של בוץ על הנעלים, במעט עד לגובה "השאסי", ואלפי מטרים של ערוגות פטרוזיליה נקיות מעשבים ומוכנות לקציר. וכמובן, ארוחות בוקר, עשר וצהריים, והרי לכם סוד הקשר שבין הפטרוזיליה לשובתים. על המבצע נצחו מורים כלסון ונחום סיוון.

מכל מקום

הגליל המערבי

פעילות הלשכה הפרלמנטרית של חה"כ חייקה גרוסמן מתחדשת בימים אלה בנהריה. הלשכה, המשרתת את כל איזור הגליל המערבי, פתוחה בכל יום ראשון מ-17.00 עד 19.00, ב"בית אפרת" בנהריה.

כן נפתחה לשכה מוניציפאלית, אותה מרכזת סגנית ראש העיר מטעם מפ"ם, רחל פולקנפלק. הלשכה פתוחה אחת לשבוע, בימי ראשון אחר הצהריים ב"בית אפרת".

כרמיאל

כ-45 צעירים ועולים חדשים שיצאו לטיול בדרום, ביד מרדכי שמעו הרצאה מפי משה סוקר על פעולתה של מפ"ם.

חוג בית עם חומיין פארס, בהשתתפות כ-20 איש, נערך בכרמיאל לעולים מאמריקה הלאטינית. נושא הדיון היה מצבם של ערביי ישראל.

נהריה

סניף מפ"ם המקומי ערך "יום בישוב" עם חה"כ אמירה סרטני, בנושא מערכת החינוך בעיר. חה"כ סרטני ביקרה בבתי-ספר, במוסדות לחינוך מיוחד והחינוך משלים ונפגשה עם 250 תלמידי כיתות י"א-י"ב.

בשיחתה עם התלמידים התייחסה בין היתר לאירועים האחרונים בירושלים. "טרור לא נפתר בכוח, אלא בהסכמים. ככל שפתרון הבעיה הפלשתינית יידחה, כן עלול הטרור להתגבר" אמרה ח"כ סרטני.

לדבריה, עם כל הכאב על רצח אליהו עמרי בעיר העתיקה, ההתפרעות הבלתי מרוסנת מצביעה על כוונתם של בריוני כהנא לסלק את התושבים הערביים מהרובע המוסלמי ולהתפוס את מקומם.

170 דוברי הונגרית השתתפו בפתיחת מועדון לדוברי הונגרית בסניף מפ"ם בנהריה. בין המשתתפים — זמרת, סופר ובדרן, כולם דוברי הונגרית. חברי המועדון מתכוונים להיפגש בקביעות, מדי יום ג' בשבוע.

חיפה

תא מפ"ם בהסתדרות הפקידים בחיפה נפגש עם נציגים מעוספיה, "תכן" ו"אמפא" וכן עם נציגי עיריית חיפה. בפגישה נדונו בעיות השכר לקראת הפנסיה. כרך ברוך שיינגרוס ובדיון השתתפו אורי שרה, יחזקאל, טנוס מרון, סולומון מנחם, כיוף אריה, שרה רוזון, שאול קופלר ושלמה לינ.

חולון

לשנס מותניים, להפוך את מפ"ם ל"הל רגלים", ולשלוח את פעילי הסניף לביקורי בית אצל ציבור החברים הפסיביים — קרא ולדי מורג, רכז מחלקת הארגון במרכז מפ"ם במסיבה חגיגית במוצאי שבת שנערכה בסניף חולון לרגל שיפוצו והרחבתו של המועדון.

צבי ינאי, מזכיר הסניף שהנחה את הערב, הודה במלים חמות לשלישיית קיבוץ מעלה החמישה שהנעימה את הערב. כן הודה לכל הגורמים שסייעו בהרחבתו של הסניף "לביא חבצלת", מאיר גלברט, יו"ר אגודת "אהבה" לדוברי היידיש בסניף, שתרם מכספו לשיפוץ המועדון. על פעילות המועדון דיבר משה סחר. יוסף בן-יהונתן סיפר על ההכנות לבחירות בארגון הגימלאים בחולון.

מפ"ם עצמאית — בבחירות לרשות מקומית ערבית

בפעם הראשונה זה שנים רבות, השתתפה מפ"ם בבחירות לרשות מקומית בכפר דנון בגליל המערבי.

לאחר ספירת הקולות התברר שחד"ש קיבלה 66 קולות, רשימת "עתיד" קיבלה 69 קולות, רשימה עצמאית אחרת — 64, רשימת תל"ד קיבלה 201 קולות ומפ"ם קיבלה 111 קולות. על-פי הסכם מוקדם, קשורה מפ"ם עם רשימה תל"ד והן זוכות יחד ל-4 מנדטים ברשות המקומית. יתר שלושת הרשימות זכו כל אחת במנדט אחד.

יהודה צור

צל"ש לתלמיד שהמציא תפריט ממוחשב לרפת

האגף לחינוך התיישבותי במשרד החינוך והתרבות העניק ציון לשבח לתלמיד יגאל רכטמן מבית-הספר "ברנר", שהמציא תפריט יומי ממוחשב לרפת. התלמיד עסק בנושא במסגרת עבודת גמר וזכה בפרס על שם ישראל גורי-אריה על עבודות מצטיינות.

התלמיד החליט לעסוק בנושא, לאחר שנוכח להקל על צורת הרישום של התפריט היומי לפרות ברפת. בדרך מקרית התוכנית פיתח יגאל רכטמן תוכנית ממוחשבת וקרא לה בשם "מריה".

תוך כדי ניסוי מעשי בשיטה החדישה התברר, כי היא הקלה מאד על הרפתנים את עבודת ההזנה, חוסכת זמן ומוסיפה נמנד חדש ויעיל לניהול רפת מודרנית בעזרת מחשב.

מפקחי האגף לחינוך התיישבותי ציינו, כי עבודת הגמר של יגאל רכטמן היא טובה מאוד והדגישו, כי התלמיד גילה בעבודתו ידע רב הראוי לציון. (שע"ה)

● שחמטאי ישראל תומכים בלוצנה

האגוד הישראלי לשחמט תומך בלוצנה מברזיל לתפקיד נשיא פיד א. שייבחר היום באולימפיאדת השחמט בדובאי.

הנשיא הנוכחי, קמפומנס מהפיליפינים, רוצה להתמנות לקדנציה של 4 שנים נוספות ונגדו מתמודד פרופסור לינקולן לוצנה מברזיל.

סגן יו"ר האגוד הישראלי לשחמט, שלמה קנדלשיין, מסר כי האיגוד תומך בפרופסור לוצנה במחאה על התייחסותו של קמפומנס לישראל ב-4 השנים האחרונות, שהגיעה לשיאה בביטול השתתפותה של ישראל באולימפיאדת דובאי. (שע"ה)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "לודים"

רח' טשרניחובסקי 1, ת.ד. 89 רמלה

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק ניתנת בזה הודעה שהוגשה בקשה להיתר בגוש 6508, מגרש 14, בבני-עטרות, ע"י סלע צבי.

מהות הבקשה: ליתן אישור להקלה בקו בניין צדדי לבית מגורים קיים — 4.75 מ' במקום 5 המותר.

כל בעל קרקע או בניין או מחזיק בהם, הרואה עצמו נפגע כתוצאה מאישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש את התנגדותו המנומקת תוך שבועיים מיום פרסום זה לוועדה המקומית "לודים" בציון כתובתו המדוייקת.

את תוכן הבקשה אפשר לראות במשרדי הוועדה ברמלה.

יורם רבי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "לודים"

עיריית אום אל פאחם
מכרז פומבי

עיריית אום אל פאחם מכריזה בזה על קבלת בקשות מהמעוניינים למינוי תפקיד מהנדס עירייה בעיריית אום אל פאחם בהתאם לתנאים הבאים:

שיטת העסקה: ...
מס' המכרז: 6/86
תואר המשרה: מהנדס עיריית אום אל פאחם במשרה מלאה.
דרגת המשרה: בהתאם לדירוג המהנדסים.

תאור התפקיד: פירוט תפקידי המהנדס יצורפו לשאלון הבקשה ויהוו חלק בלתי נפרד ממנה. זה הן בשפה העברית והערבית ובכן כל פניה או דרישה או בקשה שהעירייה תמסור לו.

דרישות למילוי המשרה: מהנדס רשום ורישוי עם נסיון של שנתיים בעבודה מקצועית לפחות.

בקשות למכרז יש להגיש לעירייה עד יום 11.12.86, טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרד העירייה או למזכיר העירייה.

ראש עיריית אום אל פאחם
מחאמיד האשם

עיריית חיפה משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
חיפה

רח' ביאליק 3, חיפה, טל' 04-640775

הודעה על-פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על-ידי בעלי הנכס, משה ויצחק — לאשר הקמת בניין בחלקה 918, מגרש 316, בגוש 10792, ...

הבקשה כוללת בעורף שטח בניה מעל המותר.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבנייה, בבניין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ב/אחמד יעבץ — מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
חיפה

הודעה על-פי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י דניה סיבוס חברה לבניה בע"מ לחלוקת החלקה 15 בגוש 12255 תוך מתן זכות מעבר דרך החלקה הארעי 2 לטובת החלק הארעי 1 כאשר זכות מעבר זו אינה מעוגנת בתקנות התכנית.

אפשר לעיין בבקשה במח' לתכנון העיר בבניין העירייה, רח' ביאליק 3, בימי א', ג', ה', בשעות 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום זה.

א. ינוביץ — מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, פתח-תקווה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח-תקווה, הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/1241/8" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: איחוד וחלוקה מחדש עפ"י פרק ג' סמן ז' לחוק, ביטול דרכים והתוויית דרכים חדשות, שינוי יעוד שטח בנייני ציבור, לתעשיה, קביעת הוראות בניה.

אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6367 חלקות 2, 110—123, רחוב: ...

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על-ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פירוט הנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

תאריך: 29.1.1986

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, פתח-תקווה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח-תקווה, הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/1275" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד מאזור מגורים או לשטח בנייני ציבור ושטח ציבורי פתוח, הרחבת דרכים וקביעת הוראות בניה.

אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6360 חלקות 31, 33—95, רחובות: ...

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על-ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פירוט הנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

תאריך: 29.10.1986

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.15 תלמוד — "שניים אוחזין" — מי מפחד מארמית? 08.40 מסך לספרות ויסודי — הסנדלר העני והמלך (כו. 09.00 אנגלית ו'. 09.20 השעה שלנו — המפור מכבר אז"ר (כו. 10.10 אנגלית ז'. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — בתיאכון. 11.00 חשבון ה' — השבר מהו — ציר המספרים. 11.15 צרפתית. 11.30 גיאוגרפיה ה'-ו' — אפריקה הירוקה. 12.00 ספרות (חטה"ב) — השוטר והמומר. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 13.30 מוסיקה — הרכבת מקיפיה. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 כלי סורות — מ"ז. 14.45 Hello Israel - Unusual Occupations

15.00 האוניברסיטה הפתוחה: חוליתניים — שליית היונקים. יוון הקלאסית — דמות האדם בפיסול. מעולם הכימיה — תנועות מולקולריות. 16.00 רחוב סומסום — אוסקר והוריחה. 16.30 בית ספר לשוטרים — סדרת הרפתקאות חדשה בת 12 פרקים המתארת עלילות צוערים בבית ספר לשוטרים באנגליה. 17.00 ערב חדש — מנחה דן מרגלית. 17.30 פסטיגל 85 — ברודוי על הכרמל. מנחים: גדי יגיל, אבי קושניר ורוברט, בהשתתפות ילדי הפסטיגל. 18.20 סרט הנפשה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 רוצה פתרון (ערבית). 18.45 חידושים והמצאות חישה מרחוק (חלק א) מכשירים חדישים המורכבים על לווינים, מאפשרים מבט מלמעלה על כדור הארץ. המטרה: לעקוב אחר יבולים, שרות נפט, זיהום בים ועוד. (ערבית). 19.00 יומן השבוע (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 להיט בראש. 21.00 מבט לחדשות ומוסף שער ראשון. 21.45 שושלת (ראה הפניה). 22.35 כביסה חפשית — מילכוד שנות הארבעים. התכנית תעסוק בשינויים ובמעברים של גילאי 35"40, בהשתתפות הצופים. 23.40 פסוקו של יום וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה — צ'ייקובסקי: סרנדה בדו-מז'ור לכלי-קשת; שוברט: סונטינה בלה-מינור; באך: הקונצ'רטו המשולש לחליל, כנור, צ'מבלו וכלי-קשת; בטהובן: טריו מס' 10 במי-במול מג'ור לפסנתר, כנור וצ'לו; א. בלוך: קונצ'רטו גרוסו מס' 1 לתזמורת כלי קשת ופסנתר אובליגטו. 09.00 קונצרט בוקר — ברוקנר: פתיחה בסול-מינור; אלבינוני: קונצ'רטו ברה-מג'ור ל-2 חצוצרות ותזמורת; מוצארט: וריאציות על שיר-עם צרפתי; שומאן: 7 שירים; דבוז'אק: קונצ'רטו בלה-מינור לכנור ולתזמורת; שופן: 10 פרלודים; ברליוז: הרולד באיטליה, סימפוניה עם ויולה-אובליגאטו; ברטוק: דיברטימנטו לכלי-קשת. 11.57 מגישים שיר. 12.00 אמנים באולפן — אינה יוסט — צ'לו סולו — רגר: סויטה ברה מינור; איזאי: סונטה; רוטייה: 3 שורות על שמו של פאול זכר; באך: סויטה מס' 1 בסול מז'ור. 13.05 בהאזנה נינוחה — צ'ייקובסקי: סויטה מתוך מפצח האגוזים; מסנה: אריה מתוך האופרה ארוריאר; שומאן: קרייזלריאנה; יאנאצ'ק: מחולות לאכיים; פרוקופייב: קונצ'רטו מס' 1 ברה מג'ור, לכנור ולתזמורת. 15.00 מוסיקה כאן ועכשיו — זאב שטיינברג: פרולוג חגיגי; יוסף טל: אימגו ל-12 נגנים; שולמית רן: משחק פרטי; מרגה כיטר: סונטה לפסנתר. 16.00 מוסיקה ליום ראשון — ברליוז: ילדותו של ישו. מונטוורדי: מגניפיקט בשמונה קולות; מונטוורדי: מוטט. 18.00 למי סידורה? — לה פה סול (ש.ח.) 19.00 מוסיקה קלאסית קלה 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי 20.27 מגישים שיר 20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי (הקלטה מפסטיבל ישראל — ירושלים 1984) בטהובן: רביעיה אופוס 18 מס' 3 ברה מג'ור; מוצרט: חמישייה ק. 515 (+ וו. כריסט); שוברט: רביעייה ברה מינור המוות והעלמה 22.30 מן המקורות — המורשה המוסיקלית העממית של מכסיקו — ו' 23.00 מחזורי יצירות — באך. הקונצ'רטו הברנדנבורגים: קונצ'רטו מס' 5 ברה מג'ור, לצ'מבלו, כנור, חלילית וכלי-קשת; היידן: הקונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת: קונצ'רטו מס' 1, ברו מג'ור; שוברט: השירים.

רשת א'

7.30 היו שירים — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 חוגה — עם בני הנדל 09.05 השיר לא תם — שירים עבריים 10.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה 11.05 רגע של עברית 11.10 השידור היומי לבתיה"ס — ספור וצליל - תכנית לגיל הרך טיול בעקבות הרוח 11.30 השכלה ודעת לכל — צרפתית למתקדמים, שעור מס' 05 12.57 בערוגות הבושם 14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין — תכניות לילדים — 1) שירים הם חברים של ספורים, מעשה בארנב קטן; 2) השלושה משכונת מחלול — מאת אברהם בר-טורא. פרק ראשון 14.45 לילדים הגדולים — חתול בשק — ילקוט כליכו הדזון ממונטה כריסטו — מאת אלכסנדר דיומא, פרק חמישי 15.30 עולם המדע (ש.ח.) 15.55 ספר חדש — סקירה 16.05 שאלה של טעם (ש.ח.) 17.10 רגע של עברית 17.12 מגישים שיר 17.20 האוניברסיטה הפתוחה — פסיכולוגיה בחינוך — אכלוסיות חריגות במערכת החינוך בהדרכת ד"ר יוסי גוטמן 18.06 מנחת ערב — משדר יומי להווי דתי ומסורת 19.05 מחשבת ישראל 19.30 שידורים לעולים 22.05 תפוח ועץ — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם עורכת ומנחה: רבקה מיכאלי בצוות ד"ר עמירם רביב — יצירת קשר של התינוק עם סביבתו

רשת ב'

08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ושלום קיטל 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי 10.05 כל צבעי הרשת 11.30 סעו לשלום — עם גדעון הוד 12.10 אלף-אלף ביבית — עם אהוד מנור 13.00 בחצי היום 14.05 בת צחוק — הווי והומור 15.05 רגעי קסם 16.05 שירים ושעורים 17.10 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים 18.05 מסיבת עתונאים 18.45 היום בספורט — היום הזה 20.05 שלום לבנדורי 22.05 צמוקים ושקדים — מבחר שירים ביידיש, בנושא אל תשליכנו לעת זקנה 23.05 צלצול שלישי — שבועון לאמנויות

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת. גורמים בכושר התמרון. מרצה: פרופ' שמואל מרחב 06.30 פוקחים עין — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר 07.00 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל 09.00 אילה בוקר — עם אלי ישראלי 10.05 הפסקת 11.10 05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 אחר אחר — פזמונים ישראליים 14.05 דו רה יומי — עם דובי לנץ ודני קרפל 15.05 מגישה יומית — עם אורלי יניב 16.05 רדיו ספורט 17.05 ערב טוב ישראל 18.05 שעה קלה על כלכלה 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה 20.05 חיילים, אנשים צעירים — תוכניתה של פנינה בת-צבי 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת. גורמים בכושר התמרון. מרצה: פרופ' שמואל מרחב 22.05 על הדבש ועל הכיפאק 23.05 חוצות הארץ — פזמונים ישראליים 23.55 שיחת חצות עם הסופרת רות אלמוג 00.05 ציפורי לילה — עם דורו טופו 02.05 לא רוצים לישון

רשת ג'

07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 מה, כבר תשע? — עם אבי אתגר 10.05 שבעים מי יודע 11.05 שעה תמימה — עם מלאכי חזקיה 12.05 רק מוסיקה 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי 14.05 פזמון תגור 15.05 חריש, חריש ומחודש 16.05 הצגה יומית 18.05 מצער הפזמונים הלועזיים 21.05 אדום עתיק 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל-אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: חמושים ולא מסוכנים 9.40,7.15,5
אורלי: צביטה כלב 9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: ישנוני 23.15
בן-יהודה: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
גת: אהבה מכושפת 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: אוגנטי טוסולו 9.30 ,7.00
דקל: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: הטרמפיסט 9.45 ,7.45 ,5.45
הוד: שבט רב המערות 9.30 ,7.15 ,5
מוזיאון תל-אביב: "שואה"
לימור חדש: שודדי לבבות
פאר: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.30 ,5
סינמה 1: חמים וטעים 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: מלכת הכיתה 9.30 ,7.15 ,5
פאריס: עוברת אורח 12, 2, 5, 7.15, 9.30
לוליטה 23.30
רבינו:
חן 1: חטיפה נעימה 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: צבע ארגמן 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: דינה פלור 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: שובו של הנוסע השמיני 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: חנה ואחותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
תל-אביב: איש הנצח 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: ראובן ראובן 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת-גן

אואזיס: חטיפה נעימה 9.30 ,6.40 ,4
לילי: הצבע ארגמן 9.30 ,7.15
ארמון: יחיד נגד כולם 9.45 ,7.30 ,5
רבקין:
גן 1: היתפן מבברלי הילס 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: נשיקת אשת העכביש 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: שלושה רווקים ותינוק 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: שבט רב המערות 9.40 ,7.15 ,4.30
ארנון: שן תחת שן 9.15 ,7 ,4.10
בית אגרון:
ממאו עד מוצרט 18.00
קרמר נגד קרמר 19.30
מונטי פיטון - ברזיל 21.45
בנייני האומה: הטנגו האחרון 9.00 ,7.00
כפיר: חנה ואחותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
אוריגיל: חטיפה נעימה 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: בעקבות הברך 9.00 ,7.00
סמדר: מונה ליזה 9.30 ,7.00
תבירה: שתי אצבעות מצידון 9.15 ,7.15 ,4.30

אוריון
אור 1: הרומן של אתמול בלילה 9 ,6.30 ,4
אור 2: שובו של הנוסע השמיני 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: איש הנצח 9.00 ,7.00 ,4.30

חיפה

ארמון: איש הנצח 9.00 ,6.30 ,4
אורה: שבט רב המערות 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: רומן על בטוח 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: אהבה בשחקים 9.15 ,7.00
עצמון 2: מונה ליזה 9.30 ,7.15 ,4.45
פאר: חטיפה נעימה 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המחודש: עוברת אורח 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: נסיעה נעימה 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: ירח דבש מכושף 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: וזכרונות אהבה מפירנצה 9.15 ,6.45

נתניה

שרון: חטיפה נעימה 9.15 ,7 ,5
כטורויו: חנה ואחותיה 9.15 ,7 ,5

חולון

סבוי: הטרמפיסט 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: חטיפה נעימה 9.00 ,6.00
ארמון: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.30 ,5

בת-ים

עצמאות: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5.00

הרצליה

היכל: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5.00

באר-שבע

חן: אהבה בשחקים 9.10 ,7.30 ,4.30

פתח-תקוה

היכל 1: אהבה בשחקים 9.10 ,7.15 ,5
היכל 2: חנה ואחותיה 9.10 ,7.15 ,5
היכל 3: הצבע ארגמן 9.30 ,7.15 ,5

עפולה

מופתרון: טנגו 8.30

רעננה

אורות: תעלול קטלני 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים

חרר: הטנגו האחרון 9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 30.11
איזדורה: 20.30
הדוד וניה: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום א' 30.11 בשעה 21.30
"חיילי בדיל על חוף ירושלים"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
גני בת-ים — הנביאים 3.
חולון
אהרון — הופיין 52.
ירושלים
ביקור חולים — שטראוס 5.
נתניה
קופ"ח מאוחדת, רח' הרב קוק 13.
פתח-תקוה
סופר פארם — שפרינצק 20.
רמת-גן
גרמוה — ביאליק 50.
תל-אביב
בס — פרישמן 66;
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.
רעננה — כפר-סבא
קופ"ח שועלי — אליעזר יפה, רעננה.

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100. אילת - 244; חדרה - 22444.

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ - ילדים, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.; שערי צדק - פנימית, נשים; ביקור חולים - כירורגית.

מוקד קופ"ת כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב' 20.00—08.00, בימי ו': 15.00—08.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00—20.00)
נהריה - 04-920014 (11.00—20.00)

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו-ד'ה - טל. 222732.

"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני-נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל-אביב — בימים א'-ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר-כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א'. טל' 03-285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון. טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרת ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל-אביב — טל' 03-261111.
ער"ן ילדים ונוער — 261113.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן באר-שבע — טל' 057-418111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

סילוק מיטרדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022; עפולה — 065-93334. טבעון — 101. טלפון 04-931401. נהריה — טל' 04-923333. בת-ים — טל' 5511111. באר-שבע — טל' 057-74767.

רכבות

מירושלים לבני-ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני-ברק וירושלים
א'-ו': 7.00
מתל-אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל-אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת-גלים, לתל-אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל-אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

טלקס

● נעצר שר סובייטי בחשד לקבלת שוחד

מוסקבה. — שר התחבורה ברפובליקה הסובייטית קזכסטאן שבאסיה התיכונה נעצר באשמת קבלת שוחד, ועלול להידון למוות.

העתון „סוציאליסטישיסקיה אינדוסטריה" כתב, כי אנטולי קאראבאייב נעצר יחד עם מספר פקידים בכירים, על מעורבות בשערוריית שוחד שהסבה נזק חומרי ניכר למדינה.

אותו נוסח הופיע בעתונות הרשמית כאשר נמסר על פרשת השחיתות בה היה מעורב יורי סוקולוב, המנהל לשעבר של רשת המזון העיקרית במוסקבה, אשר הוצא להורג על־ידי כיתת־יורים ב־1983.

העתון מסר, כי שערוריות משרד התחבורה הציבורית הקיפה „עשרות מפעלים ופקידים רבים", כולל מנהל אזורי של מינהל התחבורה הציבורית.

נהגי אוטובוסים ומוניות הסיעו נוסעים בלי לתת כרטיסי נסיעה ושילשלו לכיסיהם סכומי כסף גדולים, וחלק מהכסף העבירו כשוחד לפקידים גבוהים.

(עתי"ם, רויטר)

● מתה אלמנתו של המינגווי

ניו־יורק. — מרי המינגווי, אלמנתו של הסופר ארנסט המינגווי, מתה בבית חולים בניו יורק בגיל 78.

מרי היתה כתבת־חוץ של השבועונים „טיים" ו„לייף", וכתבה תחת השם מרי וולש לפני שנישאה להמינגווי ב־1944.

(ע"ר)

● אלפי נהגים נענו לקריאה להימנע מנסיעה בלב רומא

רומא. — שלטונות העיר רומא מסרו אמש, כי נסיון שאפתני להקטין את מספר המכוניות הנוסעות בלב העיר כדי לצמצם את זיהום הסביבה, זכה להצלחה.

במסגרת הניסוי, שאותו יזם ראש העיר ניקולא סיניורלו, נענו אתמול אלפי נהגים לקריאה לא להביא את מכוניותיהם לרומא העתיקה.

מספר המכוניות הפרטיות בלב העיר ירד ב־15 אחוז, ותושבי מרכז העיר נהנו זמנית מהקלה ברעש ובעשן המנועים.

כדי שהתוכנית תוכתר בהצלחה, הופעלו 200 אוטובוסים ו־2000 מוניות נוספות, ומספר הנוסעים באוטובוסים עלה ב־17 אחוז.

(רויטר, עתי"ם)

● השמרנים שוב מובילים בבריטניה

לונדון. — המפלגה השמרנית שוב צועדת במקום הראשון בבריטניה, לאחר שפיגרה באחרונה אחרי מפלגת הלייבור.

סקר דעת הקהל „מארפלאן", שתוצאותיו פורסמו בכמה עתונים ביום שישי, נתן לשמרנים 39 אחוז וללייבור 38 אחוז. הסוציאל־דמוקרטים קיבלו 20 אחוז.

בחירות כלליות צריכות להתקיים בבריטניה ב־1988. אולם רוב הפרשנים המדיניים מצפים, שראש הממשלה תאצ'ר תכריז על בחירות ב־1987.

(ע"ר)

● אסירים נמלטו במסוק חטוף מכלא ברומא

רומא. — שני אסירים הצליחו אתמול להמלט במסוק מכלא ברומא, בטפסם על חבל שניזרק לעברם מתוך מסוק־חירום, שנחטף בידי עוזריהם מבית־חולים סמוך.

המשטרה פתחה בחיפושים נרחבים אחרי האסירים ושני ידידיהם, שאילצו את הטייס, לאחר החטיפה, לנחות על מגרש כדורגל בעיבורי העיר, ומשם הסתלקו במכונית שהמתינה להם.

(ע"ר)

סוריה מחזירה את שגרירה מבון ומגרשת דיפלומטים

השוק האירופי ידון בצעדים נוספים נגד הטרור

דמשק. — **ממשלת סוריה ציוותה על שלושה דיפלומטים מערב־גרמנים לעזוב את המדינה תוך שבוע, במחאה על גירוש חמישה דיפלומטים סוריים יום קודם לכן.**

בידיעה נאמר, כי סוריה גם החליטה להחזיר את השגריר שלה בבון ולא תמנה שגריר חדש עד להודעה חדשה.

צעד זה בא כתגובה להודעת ממשלת מערב גרמניה כי לא ימונה שגריר חדש לדמשק עד להודעה חדשה.

כמו כן תצמצם סוריה את המשלחת הצבאית הגרמנית בדמשק, שמספרה יהיה שווה למספר חברי המשלחת הצבאית הסורית בבון.

ממשלת מערב גרמניה גינתה את גירוש הדיפלומטים שלה ואמרה כי זהו מעשה תגמול הראוי לגינוי מאחר ואין לו סיבה.

משרד החוץ הגרמני הודיע, כי ממשלת מערב גרמניה שקלה בקפדנות את גירושם של הדיפלומטים הסורים וגם קראה לדמשק לנקוט צעדים נגד מעורבותה במעשי טירור.

השגריר הסורי בבון, שתיווי סייפו, טען כי סוריה תוכיח בקרוב שלא היתה הצדקה לגירוש של הדיפלומטים הסורים ממערב גרמניה.

השגריר הבריטי במוסקווה סיר בריין קארטלדג, אמר כי איגרת שכתב בענין מעורבותה של סוריה במעשי טרור לא זכה לתשומת לב כלשהי מצד עתון הממשלה הסובייטית „איזווסטיה".

הוא מסר לכתבים, כי לא קיבל תשובה למכתב זה שנשלח ב־14 בנובמבר לעורך „איזווסטיה" וכי המכתב אף לא הודפס בעתון.

במכתב זה אומר קארטלדג, כי הוא מבקש לעורר תשומת לב להתעלמות של „איזווסטיה" מכמה עובדות בדיווחיו שלו על יחסי סוריה — אנגליה.

הפרשנים הסובייטים טענו, כי אין לבריטניה עדויות הקושרות את הינדאווי לסוריה. כן האשימו את ממשלת בריטניה בפתיחת מערכה אנטי־סורית בעזרת ארה"ב וישראל, בנסיון לחתור תחת ממשלת סוריה.

השוק ידון בצעדים נוספים

מנהיגיהן של 12 מדינות השוק האירופי המשותף, ידונו השבוע בצעדים נוספים נגד הטרור, בוועידת פיסגה בלונדון.

בהודעה שפירסם משרד החוץ הבריטי, נאמר כי כל מדינות השוק האירופי הסכימו על הצורך בצעדים משותפים נוספים, כדי להגן על אזרחיהן מהישנות מעשי טרור.

ההודעה פורסמה שלושה ימים לאחר שבית משפט במערב־ברלין גזר מאסר ממושך על שני ירדנים, שהודו כי קיבלו עזרה מסוריה.

בהודעה נאמר „12 המדינות רשמו לפניהן בדאגה חמורה את מעורבותם של נציגים סוריים שסייעו לטרוריסטים אחמד חאזי ופארוק סלאמה. הן מקיימות מגעים הדוקים על ההשלכות הבטחוניות של פרשה זו, ביחוד לגבי הניצול לרעה של חסינות דיפלומטית".

(רויטר, ע־צ)

סרי־לנקה מתנערת מישראל

„מתקפלת" בעקבות הביקורת הקשה

קולומבו. — **ממשלת סרי־לנקה הודיעה בשבת על תמיכתה בעניין הפלשתיני, לאחר שנמתחה עליה ביקורת בגלל הקשרים שהיא מקיימת עם ישראל.**

הנשיא יוניוס ג'איווארדנה הודיע, כי ממשלתו תומכת בעם הפלשתיני במאבקו להחזיר את זכויותיו.

הדברים נאמרו לאחר שמנהיג האופוזיציה אנורה באנדרנייקה התייחס לביקורו של הנשיא חיים הרצוג בסרי־לנקה ומתח ביקורת על הממשלה נוכח הידוק הקשרים שלה עם ישראל.

שר החוץ שאהול חמיד הודיע בפרלמנט, כי ביקורו של הרצוג היה בלתי־רשמי. הוא אמר, כי הממשלה תומכת בעניין הפלשתיני ומדיניותה בעניין זה לא השתנתה, ואין כוונה לחדש יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל.

בנדרנייקה הודיע, כי „מפלגת החופש", שהוא עומד בראשה, תנתק את היחסים עם ישראל 24 שעות לאחר שתגיע לשלטון ותמשיך בתמיכתה בעולם הערבי.

(ע־ד)

האפיפיור יוחנן פאולוס השני בחברת מעריצות חשופות חזה משבט האבוריג'ינלס באוסטרליה. (צילום אי.פי)

ישראל ויוון — למסע פירסום תיירותי משותף באמריקה

מאת זאב כהן.

אתונה. — **ממשלת יוון הודיעה, כי היא תפתח במסע פרסום משותף עם ממשלת ישראל ברחבי ארה"ב וקנדה, במטרה להחזיר את התיירים האמריקנים החוששים לבטחונם.**

דובר הממשלה אנטוניס קורטיס מסר, כי החלטה נתקבלה בעת ביקורו של סגן שר הכלכלה היווני בישראל.

גורמי תיירות באתונה אמרו, כי יוון הפסידה 350 מיליון דולר בשנה שעברה בגלל הימנעות תיירים אמריקנים מלבקר בה כתוצאה משתי חטיפות מטוסים שהמריאו מאתונה ובגלל המתיחות באיזור הים התיכון.

יוון וישראל גם הסכימו לקדם את התיירות ברמה האיזורית ובחנו אפשרות של קיום ועידה לעניני תיירות אליה יוזמנו סוכני נסיעות מארצות הים התיכון. כן תנצל ישראל את הידע היווני בהקמת נמלי מארינה.

נציגת אש"ף גורשה משוודיה למרות עתירתה

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בסקנדינביה

קופנהגן. — **האלה סאלם, 28, פעילת פתח במשרד ההסברה של האירגון בשטוקהולם, עזבה את שוודיה ונמצאת בבגדאד. בעקבות גירושה בנימוק כי היא מקיימת קשרים עם אבו נידאל.**

פגישתו של נציג המשרד בשטוקהולם עם מזכיר הממשלה, בנסיון להעביר את רוע הגזירה, היתה ללא תוצאות. מיד לאחר מכן יצאה סאלם את גבולות המדינה.

ישראל מודאגת

(המשך מעמוד ראשון)

המחבלים כי 14 איש נהרגו בשבת כאשר טנקים של „אמל" ירו לתוך מחנה פליטים אחר, בורג' אל ברג'נה, בדרום ביירות.

„אמל" מסרה, כי 3 אנשים נהרגו ו־34 נפצעו בשכונות מגורים בהן הם שולטים מסביב למחנות של ביירות, והאשימה את תותחני המחבלים באיזורים שבשליטת הדרוזים, בהפגזת השכונות בביירות.

בדמשק גברו המאמצים להסדיר הפסקת אש, בפגישה שקיים שר החוץ האיראני עלי אקבר ולאייאתי עם נשיא סוריה האפז אל אסד.

סוריה גורסת כי האחריות לקרבות רובצת על יאסר ערפאת, המבקש לשוב ולרכוש השפעה בלבנון. לערפאת השפעה רבה במחנות עין אל חילווה ובורג' אלברג'נה.

בתוניס דחה סלאח חלף, מראשי אש"ף וממקורבי ערפאת, את ההצעה לשיחות על הפסקת אש. באומרו כי סוריה מבקשת לגרש את הפלשתינים מלבנון.

הקרב על מגדושה

ממשלת ישראל, המודאגת מנסיון המחבלים לחדש את התבססותם הצבאית בדרום־לבנון, החלה להתערב באורח ישיר לצידם של לוחמי המיליציה השיעית „אמל" — אמרו מקורות מערביים וישראלים לכתב „רויטר" בתל־אביב.

„הישראלים מספקים סיוע אווירי ישיר ל„אמל" בתוקפם עמדות של אש"ף המעורבות בקרבות. הם גם תוקפים ספינות שהביאו נשק ותחמושת למחבלים במחנות", אמר נספח צבאי מערבי.

מקורות בטחוניים בישראל אמרו, כי הקרב על מגדושה הוא חלק מנסיון כולל של אש"ף להתבסס מחדש בדרום לבנון, במרחק קצר מן הגבול הצפוני של ישראל.

המקורות מסבירים, כי ערפאת ומתנגדיו הפרו־סורים בקרב המחבלים, דחו את חילוקי הדעות ביניהם ועשו מאמץ משותף להשיג מחדש דריסת־רגל צבאית באיזור צידון ובנמל צור.

אך מפקד בכיר ב„אמל" הכחיש שישראל התערבה ישירות כדי לסייע ללוחמי המיליציה, באומרו כי „קיימת איבה כוללת" בין ישראל לבין „אמל".

המחבלים השתלטו על הכפר כולו, ועדי ראייה מסרו כי „אמל" עדיין מחזיק בעיבוריה המערביים של מגדושה.

יותר מ־200 איש נהרגו בששת ימי הקרבות על הכפר.

מבחינה טקטית, מתנהל הקרב על השליטה על מחנה הפליטים הסמוך עין אל חילווה ועל הכביש האסטרטגי מביירות לדרום לבנון.

מבחינה אסטרטגית, אומרים המחבלים, הוא נועד גם להפעיל לחץ על „אמל" כדי שיסיר את המצור על מחנה הפליטים רשידייה ליד צור.

בביירות אמרו מקורות של „הפעולות הצבאיות שביצעו אנשי „אמל" נגד צבא ישראל וסוכניו הן ההוכחה הטובה ביותר לעוינות שלנו כלפי ישראל", אמר איש הפוליטביורו של „אמל", חסן אלמצרי, לכתב רויטר.

„גם לא נשכח כי שני לוחמי „אמל" נהרגו ו־5 אחרים נפצעו בהתקפה האווירית האחרונה של ישראל", ציין.

מקורות בלתי תלויים בדרום לבנון מסרו כי חמשה אלפים מחבלים של אש"ף חזרו ללבנון בחודשים האחרונים. מאידך מסרו נספחים צבאיים בישראל, כי גורמי הבטחון בישראל מודאגים מכך הכושר הקרבי והמשמעות שניתן המחבלים במלחמתם נגד „אמל" ואת יכולתם לעמוד נגדו על אף עליונותו הצבאית של הכוח הנ"ל.

„ברית שטנית"

ערפאת הכריז כי הפלשתינים נלחמים על הישרדותם נגד „ברית שטנית" ששותפיה הן סוריה, ישראל ו„אמל".

תנאי ערפאת

סלאח ח'לאף, יד ימינו של יאסר ערפאת, האשים אף הוא את סוריה, כי היא מתכוונת לגרש את הפלשתינים מלבנון וחזר על התנאי הפסקת האש שנתקבלה בדמשק.

ח'לאף מראשי הפתח, אמר במסיבת עתונאים בתוניס, כי סוריה התייצבה לצידה של ישראל ולצד אמל במזימה אנטי־פלשתינית בלבנון. הוא אמר, כי הלוחמים הפלשתינים מוכנים לסגת מן הכפר מגדושה אם „אמל" תשים קץ למצור על מחנה הפלשתינים ראשידיה ליד צור.

ח'לאף אמר, כי אין לאש"ף כל כוונה להשתלט על שטחים בלבנון. לוחמי אש"ף כבשו את מגדושה על מנת להביא להפסקת ההפגזה על מחנה עין אל חילווה, טען.

פלשתינים מוחרמים בהפלגות מקפריסין

שתי חברות הספנות המקיימות הפלגות בין קפריסין ולבנון החליטו לאסור על פלשתינים לנסוע בספינותיהן, נודע ממקור מוסמך בניקוסיה.

החלטה זו, הנוגעת לפלשתינים שאין להם דרכונים ומצויידים בתעודות־מסע מיוחדות מטעם שלטונות המדינות שבהן הם מתגוררים, נתקבלה לפני שבועיים בעקבות ביקורת שערכה ספינת טילים ישראלית בספינה „מגי בסט" המפליגה בין לארנקה שבקפריסין לבין ג'וניה שמצפון לביירות.

הישראלים ביקשו באותה הזדמנות הסברים על נוכחות הפלשתינים בספינת המעבורות, ודרשו לא לאשר עוד את עלייתם של פלשתינים למעבורות אלה, הוסיף המקור.

מנהל „דסניס טראוול", וכנת נסיעות המפעילה את המעבורת השניה „אמטרס", אישר מידע זה לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית. הוא ציין, כי בדרך כלל מגיעה ספינת המעבורת „אמטרס" פלשתינאי אחד לשבוע.

(ע־צ, ע־ד)

נמרודי: פעלתי

(המשך מעמוד ראשון)

באיראן ועליית המשטר החומייניסטי, לא ביצעתי ולו גם עיסקה פעוטה אחת עם איראן, לא במישרין ולא בעקיפין.

● כשבני הערובה אורחי ארצות הברית נחטפו ונעלמו בלבנון, נערכה פגישה בלשכתו של גורם שלטוני רם דרג, בה הועלה הרעיון, כי אנצל את קשרי הרחבים בעולם ואת הכרותי עם גורמים מסויימים באיראן על מנת לנסות ולבדוק אם קיימת דרך כל שהיא להביא לשחרורם של בני הערובה האמריקנים. הכל על בסיס של סיוע הומאניטארי למדינה, בת ברית ידידותית שנקלעה למצוקה.

● פעלתי כפי שנתבקשתי וזאת בשיתוף פעולה עם אחרים, וכתוצאה מפעילות זו שוחרר הכומר בנג'מין וויר ב־19 לספטמבר 85'.

● שחרורו של החטוף היה בדיוק כפי שתאר זאת נשיא ארה"ב בפני ראש הממשלה הבריטית מרגרט תאצ'ר: את מה שאישרתי היה אפשר למלא במטוס אחד ועוד היה נשאר מקום.

● כל פעילותי כפי שתוארה היתה על בסיס של שליחות לאומית, ולבקשת ראשי המדינה ללא כל קבלת תמורה.

● לאחר שחרורו של הכומר הגיעו כנראה האמריקנים למסקנה כי בכוחם להמשיך במאמץ לשחרר את בני הערובה הנוספים ללא עזרתי, ועל כן המשיכו במשא ומתן שלא באמצעותי, באותה עת נדרשו חברי ואני להפסיק את פעולתנו בענין, אני יצאתי מהתמונה לחלוטין ולא הייתי מעורב יותר בכל מגע נוסף.

● בתחילת דברי אמרתי שלא קיבלתי תמורה בגין פעולתי, ברצוני לתקן את האמור ולציין כי התמורה היחידה שקיבלתי היתה הכרת תודה וברכת יישר כח מראש הממשלה שמעון פרס, ומשר הבטחון יצחק רבין. וזה היה שכרי על עמלי. היה זה ביום שחרורו של בן הערובה הראשון.

צעיר נרצח בתל־אביב על רקע סחר בסמים

החשוד ברצח נעצר כעבור 5 שעות ושיחזר אתמול את הרצח

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

בנימין גואלה בן 21 מתל־אביב נרצח בליל שבת בדקירות סכין, כנראה על רקע סחר בסמים. החשוד ברצח, תושב תל־אביב, נעצר אתמול ועימו נעצרו שניים נוספים החשודים בעישון סמים ובמתן מיסתור לחשוד ברצח.

הצעיר המתבוסס בדמו נתגלה בשעה 8.30 בערב כשהוא שרוע בחצר בית בדרך לוד 115. לפי החשד התפתחה תיגרה בין החשוד ברצח לבין גואלה על רקע סכומי כסף שנועדו למימון סמים מסוכנים. במהלך התיגרה דקר החשוד את קורבנו מספר דקירות בסכין ונמלט מהמקום.

למקום הוזעק אמבולנס והפצוע הועבר לבית־החולים „שיבא", אולם מת מפצעיו בדרך.

משטרת השכונות הקימה צוות חקירה בראשות מפקח אמנון גולן שפתח בסריקות ובאיסוף מידע מודיעיני. בעקבות המידע שנאסף פרצו השוטרים בשעה 2 לפנות בוקר לדירה ברחוב ששת הימים בתל־אביב והפתיעו את החשוד, בעל הדירה, ושני אנשים נוספים כשהם שקועים בעישון סמים.

השלושה נעצרו להמשך החקירה והחשוד ברצח שיחזר אתמול בבוקר את הרצח.

3 בעלי מינימרקט חשודים בהחזקת בית־דפוס לדולרים

האב ושני בניו חשודים גם בשימוש במאות צ'קים ובכרטיסי אשראי מזוייפים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משה לרנר, בן 81 ושנים מבניו, מוריס, 39, ודמיטרי, 36, בעלי מינימרקט בכרמיאל — נעצרו בחשודים בהחזקת בית דפוס להדפסת דולרים מזוייפים, בהפצת מאות צ'קים מזוייפים ובקניות באמצעות כרטיסי אשראי בלתי חוקיים בבתי עסק באזור חיפה, נתניה ותל־אביב.

החשודים הובאו ביום שישי בפני שופט השלום ראובן בן־חורין בחיפה, שהורה לעצור אותם ל־7 ימים לחקירה.

בא־כוח המשטרה טען, כי שני הבנים גנבו ביולי 86' תעודת זהות על שם ארקדי שפיטולניק, זייפו את התמונה ופתחו באמצעות התעודה המזוייפת חשבונות במספר בנקים וקיבלו במירמה פנקסי המחאות רבים וכרטיסי אשראי. בשלב מסויים החלה המשפחה לערוך קניות ורכשה סחורות ב־250 חנויות בסכום של כ־30 אלף ש"ח.

בעוד חוקרי המשטרה עסוקים בפרשה זו הסתבר להם, כי השלושה חשודים גם בקשירת קשר לזיוף דולרים ואף החלו בביצוע תוכניתם.

בחיפוש בביתם נתגלה חדר חושך וכן מכונות הדפסה והגדלה וצילומים ותשלילים של דולרים.

לטענת נציג המשטרה מדובר בחקירה בהיקף גדול ועד כה נתקבלו 50 תלונות. הוא הוסיף, כי מדובר בחקירת 300 תיקים שונים לפחות.

האב ושני בניו הכחישו את מעורבותם בפרשה, אולם השופט בן־חורין אמר, כי בחומר החקירה יש ראיות לכאורה שהשלושה מעורבים בביצוע העבירות המיוחסות להם והורה לעוצרם ל־7 ימים להמשך החקירה.

פרקליטת מחוז חיפה מתריעה על עריכת משפט ע"י העתונות

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

ביקורת חסרת תקדים בחריפותה הטיחה בעתונות פרקליטת מחוז חיפה, עו"ד לולי בורישנסקי, שהיתה אורחת אגודת העיתונאים בחיפה ביום ו'.

עו"ד בורישנסקי כינתה את „מעלליה האחרונים של העתונות" כ„הפקרות חסרת מעצורים".

בהרצאה שנשאה בפני עיתונאי חיפה אמרה פרקליטת המחוז, כי לאחרונה פרקה העתונות כל עול וכי מידי יום מתפרסמות ידיעות השמות ללעג ולקלס את חוקי המדינה. „העתונות אינה מגלה כל אחריות ציבורית, לאחרונה כותבים על חשודים סיפורים שאינם רלוונטיים לנושא שבגינו הובאו בפני בית־המשפט. סחף קשה זה הפך את העתונות לרשות השופטת ואת בתי המשפט למיותרים. זוהי השתוללות שאין לה אח ורע שאין בעולם כולו", אמרה הפרקליטה, שמתחה בקורת גם על נציגיו השונים של החוק. „עיתונאים, פרקליטים ונציגי חוק אחרים נוטלים חלק בדבר ולדעתי אנשים המייצגים את החוק במדינה חייבים לנהוג איפוק. אם פרקליטים נותנים ראיונות הפוגעים באתיקה של מקצועם הדבר מצביע על רמתם".

פרקליטת מחוז חיפה והצפון סיכמה את דבריה בקובעה, כי העתונות מפרשת את הכלל של זכות הציבור לדעת בדרך הנוחה לה וזונחת את האחריות הציבורית עליה היא מופקדת על־פי תקנון האתיקה שלה עצמה.

רופא נאשם בהקמת חברות קש של מרכזים רפואיים

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

ד"ר דב קלוין בן 36, מנהל המרכז הרפואי „פוליקלינג" בערד, מואשם בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע בהקמת חברות קש של מרכזים רפואיים באשדוד, בערד ובכרמיאל ובגניבת מאות אלפי דולרים באמצעותם.

בכתב־האישום מואשם ד"ר קלוין בעבירות מירמה בנסיבות מחמירות נוכח גובה הסכומים, התיחכום בביצוע העבירות, והשילוב בין המירמה, זיוף והגניבה. עוד הוא מואשם בגניבה בידי מנהל, רישום כוזב במסמכי תאגיד ובזיוף בכוונה לרמות.

בכתב־האישום נאמר, כי במאי 85 פירסם ד"ר קלוין מודעה בעיתון, לפיה דרוש משקיע להקמת מרכז רפואי באשדוד. אחד המתעניינים, ד"ר שאול אהרון, חתם עימו על הסכם שותפות.

קלוין מואשם, כי עשה כך שלוש פעמים נוספות, ובכל אחת מהן הונה משקיע אחר, כשהוא משלשל מאות אלפי דולרים לחשבון הפרטי שלו ושל רעייתו.

טלקס

● פנסיונרים מארה"ב ייקלטו בכרמיאל

בכרמיאל בודקים אפשרות להקמת שכונה של כ־250 יחידות דיור שתאוכלס ברובה ככולה על־ידי משפחות של עולים חדשים מארה"ב שיצאו לפנסיה מוקדמת.

ברון ונגר, ראש עיריית כרמיאל מסר לכתבנו, שלפני כמה שבועות פנה אליו יזם מארה"ב המתגורר בישראל בהצעה להקים שכונה יחודית לעולים חדשים שיצאו לפנסיה מוקדמת.

מדובר בשכונה שתכלול בריכת שחיה, מועדון ומרכז לבילוי ולפעילות בריאותית. לתוספת הכנסה יקימו העולים החדשים מרכז תיירותי אשר יכלול מלון ומרכז טיפוח לטבעוניים. חלק מן העולים החדשים כבר הגיעו לארץ.

יהודה צור

● צו מניעה נגד עיריית חיפה

עיריית חיפה תקבל לידיה השבוע את צו המניעה שהוצא נגדה בשבוע שעבר על־ידי שופט השלום ראובן דן לבקשת דיירי שכונת שמבור בחיפה.

צו מניעה זמני, המורה לעיריה ולכל אדם אחר להפסיק לאלתר בבניית בית „יד לבנים", הוצא לאחר שתושבי השכונה הפקידו בקופת בית־המשפט סכום של 50 אלף ש"ח.

בצו, הורה בית־המשפט לעיריה להפסיק את בניית בית „יד לבנים" לאחר שתושבי השכונה טענו, כי העיריה, המצווה לשמור על שלטון החוק, החלה בבניית מבלי שיהיו בידיה אישורים תקפים לכך.

יואב אביב

● יורחב צומת רעננה - כפר־סבא

על שינוי נתיבי תנועת, שינוי רמזורים והרחבת צמתים העשויים לשפר את התנועה הסואנת בצומת רעננה - כפר־סבא הוחלט בימים אלה בפגישה בין מנכ"ל מע"ץ, יהודה כהן, ראש עיריית כפר־סבא, יצחק ולד, והמפקחות על התנועה במחוז תל־אביב והמרכז, אירית כהן.

ראש עיריית כפר־סבא אמר, כי זהו פתרון חלקי בלבד העשוי לסייע זמנית לשיפור המצב.

מנכ"ל מע"ץ הביע תקווה שתקציב הביצוע, מעבר להוצאות הכרוכות בתיכנון, יאושר על־ידי משרד האוצר.

חנה נדל

● הסכם בין האיגודים המקצועיים של ירושלים ופאריס

ההסתדרות בירושלים והאיגודים המקצועיים בפאריס חתמו על הסכם ידידות ביניהן בשבוע שעבר.

בשם ההסתדרות חתמו ניסן הרפז מזכיר ההסתדרות בירושלים, ונפתלי שטורם, הממונה על הקשרים הבינלאומיים. בשם האיגודים בפאריס חתמו זאק מארח, יו"ר האיגודים, וקריסטיין בודיסט, הממונה על הקשרים הבינלאומיים ודובר האיגודים.

נפתלי שטורם אמר, כי מטרת הסכם זה לפתח בין שני האיגודים חילופי מידע וידע על המבנים הארגוניים של האיגודים המקצועיים ושטחי פעילותם המשותפים, על עקרונות חופש הפרט, שוויון הדמוקרטיה, וכן לתרום להכרת שלום אמת בעולמנו ומצב כלכלי בקרב העובדים בכלל.

ניסן הרפז אמר, כי בריתות בין איגודים מקצועיים בעולם הוכיחו את עצמן והן נמשכות שנים רבות.

(שע"ח)

בפלילים

7 שנות מאסר על שוד בסוכנות דואר

הציבור בישראל ניצב חסר אונים מול התגברות מעשי שוד אלימים, התריע ביום ו' שופט בית המשפט המחוזי בחיפה, דוד גרשון, בעת שגזר 7 שנות מאסר על יעקב אילוז (21) מקרית־אתא שהורשע בשוד מזויין בסוכנות דואר בכפר עיבלין.

הנאשם, אשר הובא לדין יחד עם אחרים, הורשע על־פי הודאתו שב־28 ביולי נטל חלק בשוד מזויין בסוכנות הדואר בעיבלין, שם גנבו השודדים 8,000 ש"ח בכספי קיצבת זקנים, ששולמו באותו יום לתושבי הכפר.

השופט ציין בגזר־הדין, כי „לדאבון הלב תופעות של שוד אלים היו למכה שכיחה וככל שהשנים חולפות גוברת מכה זו והולכת. על כן, חובה כפולה ומכופלת מוטלת על בתי המשפט להגן על החברה כשפורצי גדר אלימים נתפסים בקלקלתם הנפשעת וזאת על ידי הטלת עונשים חמורים ביותר".

שני הנאשמים האחרים כפרו באשמה ומשפטם נידחה להוכחות למועד מאוחר יותר.

(עתים)

פיתה ילדות בממתקים וביצע מעשים מגונים

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

משה יאיר בן 53 מבאר־שבע הורשע בסוף השבוע בבית־המשפט המחוזי בעיר בביצוע מעשים מגונים בשתי אחיות בנות 10 ו־12 במשך שנה לאחר שפיתה אותן לבוא לדירתו על־ידי הצעת ממתקים. גזר־הדין יינתן במועד מאוחר יותר.

השופט יצחק שכתאי זיכה את הנאשם מאשמת ביצוע מעשים מגונים בכפייה באומרו, כי הנאשם „לא היה צריך להשתמש בכוח, משום שהילדות ביקרו בביתו מרצונן ומתוך הרגל".

האם חשדה במשהו מוזר עובר על בנותיה, אך רק לאחר שהיכתה את אחת מהן במקל היא גוללה בפניה את סיפור המעשים המגונים בדירת השכן והאם התלוננה במשטרה.

הנאשם טען להגנתו, כי במשך השנתיים האחרונות ניהל מערכת יחסים אינטימית עם האם והיא טפלה עליו אשמת שווא כדי להתנקם בו ולהתחמק מהחזרת כספים שהיא חייבת לו.

תינוק נחטף והוחזר בנקמה על תלונה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

תינוק שנחטף בסוף השבוע מביתו ביפו הוחזר לאחר מספר שעות על־ידי חוטפיו לחצר שכנים כשהוא בריא ושלם.

התינוק, בן 11 חודש, נחטף מביתה של משפחת רחימה מרחוב התפוח שבשכונת עג'מי ביפו. האם, שגילתה בליל שבת כי בנה התינוק נעלם הזעיקה את המשטרה וזו פתחה בחקירה וסריקות.

בחקירה התברר, כי ביום ד' בשבוע שעבר התלונן אבי משפחת רחימה על פריצה וגניבת רכוש מביתו ובעקבות תלונתו נעצרו צעיר וצעירה תושבי יפו. לאחר מעצרם קיבלה המשפחה איומים שאם לא תבוטל התלונה יבולע למשפחה וכנראה על רקע זה נחטף התינוק.

סמוך לשעה שתיים בלילה שמע שכן בכי תינוק בחצר ביתו וכשיצא לגן מצא את העולל כשהוא בוכה וכחול מקור. המשטרה מניחה כי התינוק הוחזר על־ידי חוטפיו שזהותם ידועה לה.

עם קיבוץ מזרע והמשפחה

משתתפים באבלכם על מות

יגאל מינצר

קיבוץ שריד

לתמר מחול והמשפחה

אתכם באבל במות

האם

בית להבות־חביבה

לאבנר קרויז ולמשפחה

משתתפים באבלכם במות

האב

קיבוץ מאסא

אנו משתתפים בצער המשפחה

על מותו של

שמואל קרויז ז"ל

אגודת „אחיעזר"

של יוצאי וותיקי תנועת השוה"צ העולמית

אנו אבלים ומשתתפים בצער המשפחה

על מותו של

שמואל קרויז ז"ל

ידיד נאמן

מצפה שיזף — קיבוץ המעפיל

על סניפיו בת"א ובחיפה

למשפחת קרויז

השתתפותנו הכנה באבלכם הכבד

במות

שמואל קרויז ז"ל

חבר מנהלת אגודתנו

קואופ „צרכן" חיפה

לאתקה קרויז ולכל המשפחה

אתכם באבלכם הכבד

במות

שמואל קרויז

קיבוץ דן